

GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

**Despre aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

PRIM – MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul economiei

Dumitru Alaiba

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

LEGE
pentru modificarea și completarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - La articolul 10 din Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183–185, art.653), cu modificările ulterioare, alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție:

”Actele normative publicate în aceste părți sunt însoțite de notele informative.”

Art. II. – Legea nr.1466/1998 cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.28–29, art.203), cu modificările ulterioare, se abrogă.

Art. III. – Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.137–138, art.1054), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatul (2) și (9), textul „și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate” se exclude.

2. Articolul 44:

denumirea articolului va avea următorul cuprins: ”Obligațiile autorităților și instituțiilor publice”;

la alineatul (1), textul „și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate” se exclude.

3. La articolul 45 alineatul (7), textul ”și agenții economici,” se exclude.

Art. IV. - Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 42¹, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Dacă în cadrul unității nu există nici sindicat, nici reprezentanți aleși, informația menționată la alin.(2) se aduce la cunoștința salariaților prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar”;

2. La articolul 48, alineatul (1) a doua propoziție se exclude;

3. Articolul 55 se completează cu litera m¹) cu următorul cuprins:

“m¹) cu salariații angajați în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor”.

4. Articolul 76 se completează cu litera f¹ cu următorul cuprins:

”f¹) în caz de absență a salariatului de la locul de muncă, dacă angajatorul nu deține informații despre motivul absenței.”

5. La articolul 86, alineatul (1) litera h) textul ”timpul zilei de muncă” se substituie cu textul ” timpul zilei de muncă cu durata zilnică a timpului de muncă de cel puțin 8 ore”.

6. La articolul 97¹ alineatul (4), textul: ”printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare dintre filialele sau reprezentanțele acesteia), precum și pe pagina sa web, după caz.” se substituie cu textul: ”prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.”

7. Articolul 106 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Articolul 106. Evidența timpului de muncă

Angajatorul este în drept să țină evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare conform modelului aprobat prin convențiile colective naționale sau să țină evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat în condițiile stabilite cu salariații prin acord scris, în funcție de activitatea specifică desfășurată de către aceștia.”

8. Articolul 114¹ se exclude.

9. La articolul 116:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Concediile de odihnă anuale pentru anul următor pot fi programate din timp de către angajator de comun acord cu reprezentanții salariaților până la sfârșitul fiecărui an calendaristic.”

alineatul (5) se abrogă.

10. La articolul 117, alineatul (3) se modifică și se expune în felul următor:

”(3) Indemnizația de concediu se plătește de către angajator la o dată agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu.”

11. La articolul 141 alineatul (2), textul ”care nu poate fi mai mic de cursul oficial de schimb al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil la data de plată” se exclude.

12. La articolul 198, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Regulamentul intern al unității este un act juridic opțional care, la decizia angajatorului, poate fi întocmit în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților salariaților, și care se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului. Angajatorilor care întocmesc în mod benevol regulamente interne a unității li se aplică în modul corespunzător prevederile din prezentul Cod.”

Art. V. Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în

Monitorul Oficial al R. Moldova nr.214-220/704 din 05.11.2010) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

La articolul 22, alin. (1):

la litera c), după cuvintele ”pe suport de hîrtie” se introduce textul ” sau în document electronic”;

la litera r), după cuvintele ”să solicite” se introduce textul ”în document electronic”;

la litera s), după cuvintele ”să primească” se introduce textul ”în document electronic”;

la litera ș), după cuvântul ”informeze” se introduce textul ”în document electronic”.

Art. VI. – Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară (republicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.13-20/10 din 22.01.2021) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 18, alineatul (2), după cuvintele ”agenții economici” se introduc cuvintele ”sau autoritatea administrației publice locale, în cazul alin.(5) și (6) al art. 16 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior”;

2. Punctul 5 al părții I din anexa nr.6 se completează cu sub punctul 5.8¹ cu următorul cuprins:

”5.8¹ Unitate de comerț, care practică cel puțin una din activități:

Comerțul cu ridicata al animalelor vii;

Comerțul cu ridicata al blănurilor, pieilor brute și al pieilor prelucrate;

Comerțul cu ridicata al cărnii și produselor din carne;

Comerțul cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și al grăsimilor comestibile;

Comerțul cu ridicata specializat al altor alimente, inclusiv al peștelui, crustaceelor și al moluștelor;

Comerțul cu ridicata al mierii și al produselor apicole;

Comerțul cu ridicata al subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman;

Comerțul cu ridicata al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar;

Comerțul cu amănuntul al animalelor vii;

Comerțul cu amănuntul al pieilor brute și al pieilor prelucrate;

Comerțul cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne;

Comerțul cu amănuntul al laptelui și al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile;

Comerțul cu amănuntul al peștelui și produselor din pește;

Comerțul cu amănuntul al mierii și produselor apicole;

Comerțul cu amănuntul al altor produse alimentare de origine animală și vegetală;

Comerțul cu amănuntul al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar.”

Art. VII. – Articolul 440 alineatul (4²) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100), se modifică după cum urmează:

textul „la art.5¹” se substituie cu textul „la art.4 alin.(10) și art.5¹”

se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Limitele în cauză nu restricționează agentul constator să constate faptele contravenționale și să-și exercite atribuțiile în conformitate cu prezentul Cod în afara controlului de stat asupra activității de întreprinzător.”

Art. VIII. – Articolul 49 din Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

la alineatele (2) și (5), cuvintele ”Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale” se substituie cu cuvântul ”Guvern”;

alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție:

”Efectuarea examinării medicale se va face de către instituțiile medicale publice sau private, costurile fiind acoperite din Fondul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM)”;

3.Se completează cu un nou alineat (6) cu următorul cuprins:

”(6) Prin derogare de la alineatul (5) în cadrul unităților comerciale persoanele angajate vor efectua examenele medicale în conformitate cu prevederile articolului 21/4 al Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior”.

Art. IX. – Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (republicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.230-237/262 din 01.10.2021), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, alin. (7) cuvintele ”anexele nr.3 și 4” se substituie cu cuvintele ”subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4”;

2. La articolul 16, alin. (5) cuvintele ”anexele nr.3 sau nr. 4” se substituie cu cuvintele ”subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4”;

3. La articolul 17, alin. (5) cuvintele ”anexa nr.3” se substituie cu cuvintele ”sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară”;

4. La articolul 21⁴:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Persoanele menționate la alineatul (1) și (2) din prezentul articol din unitățile comerciale ce desfășoară activități stabilite în sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4 vor fi angajate și supuse examenului medical periodic privind starea sănătății de către instituțiile medico-sanitare publice sau private. Rezultatele evaluării sănătății pentru angajare, cât și rezultatele examinării medicale periodice se înscrie în adeverința medicală. Procedura de examinare, periodicitatea și modelul adeverinței medicale se stabilește prin hotărâre de Guvern”;

alineatul (5) se exclude;

Anexa nr.3 se exclude.

Art. X. - Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 492) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 alineatul (2) lit. d) va avea următorul cuprins:

„d) prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.”

2. Articolul 15 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Excepțiile și restricțiile prevăzute la alin.(1) și (2) se aplică, la rîndul lor și de persoanele fizice sau juridice care interacționează cu autoritățile publice în situațiile prevăzute la alin.(1) cu scopul de a asigura respectarea drepturilor și libertăților personale și/sau a membrilor familiei și a preveni posibile abuzuri sau acțiuni ilegale din partea reprezentanților autorităților publice în cauză.”

Art. XI. – Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.181-184, art.595) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4:

alineatul (1⁴) propoziția „Neprezentarea informației solicitate constituie temei pentru inițierea, în termen de 10 zile lucrătoare, a unui control la fața locului” se exclude,

la alineatul (10) cuvîntul „planificate” se exclude și cuvintele „încălcări foarte grave în sensul prezentei legi” se substituie cu cuvintele „indici de infracțiune sau cînd persoana controlată comite aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori”,

alineatul (10) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În privința contravențiilor constatate în cadrul controlului de stat se aplică mecanismul de remediere conform capitolului V¹ din Codul contravențional nr.218/2008.”

2. Articolul 18 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La delegația de control se anexează obligatoriu listele de verificare în temeiul cărora se va desfășura controlul în cauză.”

3. La articolul 21 alineatul (1) litera f) după cuvintele „delegației de control” se completează cu cuvintele „iar în cazul controlului inopinat, și a notei de motivare”

4. Articolul 25 se completează cu lit. k) cu următorul cuprins:

„k) să efectueze înregistrări video și/sau audio a acțiunilor inspectorilor pe întreaga durată a activității de control, fără obligația de a informa despre acest fapt sau a obține consimțământul inspectorilor sau organului de control;”

Art. XII. - articolul 6 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 6 alineatul (4) va avea următorul conținut:

„(4) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decît cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată se face cu acordul scris, prealabil, al majorității proprietarilor de apartamente și de încăperi cu altă destinație decît cea de locuință, dintre care cel puțin doi proprietari cu care se învecinează, pe plan orizontal și vertical, spațiul supus schimbării”.

Art. XIII. – La articolul 7 alineatul (1) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.306-313, art. 651) cuvintele „cu excepția infracțiunilor penale” se substituie cu cuvintele „și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive cu excepția cazurilor cînd în cadrul controlului se depistează indici de infracțiune sau cînd persoana controlată comite aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori”.

Art. XIV. - Legea cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară nr.150/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,2017, nr.277-288, art.483) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În articolul 2 la noțiunea „*obiective de infrastructură tehnico-edilitară*” propoziția „Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile” se exclude.

2. Articolul 4 se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile în măsura în care se încadrează în această noțiune conform prevederilor Codului Civil. Nu constituie bunuri imobile sau părți componente ale acestora, obiectivele de infrastructură care nu sunt atașate în mod permanent la un teren sau clădire și care pot fi separate fără a deteriora în mod substanțial sau schimba destinația clădirii sau terenului.

(8) Nu necesită să fie autorizate în sensul Legii nr.163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcții, lucrările de dezvoltare, construire, reconstruirea, desființare sau demontare a obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară care nu fac parte din categoria bunurilor imobile și nu presupun lucrări de construire, desființare, reconstruire sau restaurare a unui bun imobil.”

Art. XV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

b) va elabora și va aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de Ministerul Economiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ sunt costurile pentru agenții economici urmare, în mare parte, a reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite. De asemenea, se atestă abordări discreționare și încălcarea din partea funcționarilor și autorităților publice a cadrului normativ în domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător. Prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător: https://drive.google.com/drive/folders/1D563w2GelxrvrC7E_9gbmk-EQ9P_esYm. Grupul de lucru este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în următoarele domenii: inițierea și închiderea întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; reglementarea muncii; politica și administrarea fiscală; politica și administrarea vamală; raportarea; controlul de stat; atribuțiile organelor de urmărire penală în domeniul activității de întreprinzător; sancțiuni în raport cu agenții economici; servicii publice; alte servicii esențiale pentru activitatea de întreprinzător (notariale, bancare, utilități și telecomunicații), alte domenii relevante. Totodată, Grupul de lucru este responsabil de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Economiei, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

Proiectul de lege urmărește în calitate de finalități excluderea barierelor administrative, cerințelor, sancțiunilor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite sunt expuse mai larg în Analiza de Impact asupra proiectului.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are scopul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, la elaborarea prezentului proiect de lege s-a ținut cont de bunele practici și de legislația europeană în domeniu.

4. Principalele prevederi ale proiectului de lege și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului de lege sunt expuse pe domenii după cum urmează:

DOMENIUL RAPORTURILOR DE MUNCĂ

Modificarea mai multor articole din Codul muncii care impun obligația de a comunica doar prin panouri informative cu acces general la sediul unității prin permiterea aducerii informațiilor relevante la cunoștința salariaților prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.

Completarea art.55 din Codul muncii cu un alineat suplimentar care să prevadă opțiunea de a semna contracte individuale de muncă pe durată determinată cu salariații angajați în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor.

Completarea temeiurilor de suspendare a contractului individual de muncă din art. 76 din Codul muncii cu temei nou de suspendare a contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților și

în special în caz de absență a salariatului de la locul de muncă, dacă angajatorul nu deține informații despre motivul absenței.

Modificarea Codului muncii în vederea precizării pentru claritate că temeiul de concediere: absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă, este aplicabil pentru regimul de muncă de cel puțin 8 ore pe zi.

Având la bază faptul că din Codul muncii a fost eliminată obligativitatea prezentării documentelor de evidență militară pentru recruți și rezerviști la încheierea CIM se propune excluderea mai multor prevederi existente în raport cu agenții economici din Legea nr. 1245-XV din 18.07.2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

Abrogarea art.114¹ din Codul muncii ce se referă la modul de calculare a duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă deoarece este foarte ambiguu și cu multe lacune, în plus modul de calculare a duratei concediului de odihnă proporțional timpului lucrat într-un an de muncă nu este adus în conformitate cu prevederile art. 113, 114, 299 din Codul muncii.

În vederea economisirii de timp și costuri pentru agenții economici se propune modificarea Codului muncii prin:

- transformarea din obligație în drept pentru angajator în ceea ce ține de: a) evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat, fie în baza modului stabilit prin convențiile colective fie prin acord scris individual cu salariații; b) programare concediilor anuale; c) întocmirea și deținerea de Regulamente interne ale unității.
- excluderea precontractului individual de muncă și preavizării în scris a angajatului despre data începerii concediului anual și cererii angajatului.

Eliminarea unei prevederi împovărătoare pentru mediul de afaceri și anume stipularea în Codul muncii a faptului că indemnizația de concediu se plătește la o dată agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu (la moment se prevede că indemnizația dată se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu).

Modificarea Codului muncii care se referă la salariul în valută străină cu mențiunea achitării în moneda națională la un curs de schimb al leului moldovenesc agreat de părți.

În ceea ce ține de verificarea medicală la angajare și periodică a salariaților persoanele care urmează a fi angajate în funcții care implică activitatea cu produse alimentare, precum și din sectorul alimentației publice (inclusiv HORECA) se propune modificarea Legilor nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și nr.231/2010 cu privire la comerțul interior având la bază următoarele soluții:

- Ajustarea la prevederile Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior;
- Costurile examenului medical să fie acoperit din bugetul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală;
- Posibilitatea efectuării examinării medicale la instituțiile medicale publice sau private;
- Simplificarea actelor întocmite urmare acestor examinări (eliminarea fișei medicale individuale numită de mediul de afaceri "Pașaportul albastru medical" și înlocuirea cu unei adeverințe medicale eliberate de medicul de familie);
- Revizuirea domeniilor de activitate în care salariații urmează să efectueze aceste examinări medicale;
- Revizuirea categoriilor de angajați din cadrul unității care urmează a fi supuși examenului medical (de scutit directorul, contabilul, lucrătorii IT, Marketing, ș.a.);
- Revizuirea periodicității efectuării acestor examinări (la moment este anual).

Suplimentar:

- De înlocuit Ministerul Sănătății cu Guvernul din textul legilor ca organ care aprobă reglementări la acest subiect;
- De abrogat Ordinul MS nr.1154 din 8.12.2020 (<https://ansp.md/wp-content/uploads/2021/04/Ordinul-1154.pdf>).

DOMENIUL CONSTRUCȚII ȘI URBANISM

Facilitarea modificării destinației imobilelor în blocuri locative în destinație comercială/prestări servicii prin modificarea obligației de a obține acordul autentificat de la toți locuitorii blocului, ceea ce este practic imposibil, la obținerea acordului majorității locuitorilor și vecinilor imediați, fără autentificarea notarială.

DOMENIUL DIGITALIZARE, TI ȘI TELECOMUNICAȚII

Simplificarea procedurilor de autorizare a instalării rețelelor de comunicații electronice prin excluderea rețelelor de comunicații electronice din categoria bunurilor imobile dacă acestea nu sunt atașate în mod permanent la un teren sau clădire și care pot fi separate fără a deteriora în mod substanțial sau schimba destinația clădirii sau terenului, corespunzător, pentru construcția, desființarea sau reconstruirea rețelelor care nu intră în categoria de imobile, să nu fie necesară procedura de autorizare a lucrărilor în construcții (conform Legii 163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcții). Ori în prezent legea stabilește că toate obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară se consideră bunuri imobile indiferent de caracteristica lor, astfel dezvoltarea rețelelor necesită trecerea procedurii de autorizare a lucrărilor în construcții, ceea ce este o barieră nejustificată și costisitoare pentru dezvoltarea rețelelor.

DOMENIUL CONTROLUL DE STAT ASUPRA ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR

Pentru primii 3 ani de activitate a întreprinderii se propune fortificarea obligației controlului consultativ, prin modificarea prevederii existente în Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Adică organul de control să nu dețină dreptul de a aplica sancțiuni sau aplica măsuri restrictive decât în cazurile în care se comit infracțiuni sau antreprenorul comite intenționat în mod repetat aceiași încălcări grave sau foarte grave, inclusiv se propune fortificarea aplicării procedurii de remediere, așa cum este prevăzută în prezent în Codul Contravențional. Prevederile legislative actuale în acest sens nu sunt efectiv aplicate, ori întreprinderea este cea mai vulnerabilă în primii ani de la lansare și există riscul înalt de a comite unele încălcări în activitate care nu poartă un pericol major, însă care pot fi sancționate foarte dur, ceea ce poate stagna substanțial dezvoltarea afacerii lansate.

Instituirea în Legea nr.131/2012 a obligației de a transmite „listele de verificare” odată cu delegația de control pentru informarea persoanei controlate despre cerințele care vor fi inspectate și pentru asigurarea că organul de control va face uz de listele de verificare și va desfășura controlul în limita acestor liste. În prezent persoanele controlate nu cunosc întregul spectru de cerințe, pe care urmează să le verifice inspectorul, totodată sunt multe cazuri în care inspectorii nu respectă obligația de a desfășura controlul strict în limita și modul prevăzut de „lista de verificare” aferentă.

Includerea în lege a obligației înregistrării Notei de motivare în Registrul de stat al controalelor, pentru a face transparentă analiza riscurilor efectuată de inspector și motivele care au stat la baza începerii controlului inopinat, cu scopul de a limita apariția controalelor inopinate care nu sunt oportune sau justificate. Cu toate că Legea nr.131/2012 prevede mecanismul de decizie preliminară pentru începerea unui control inopinat în baza unei note de motivare, totuși se constată că în practică de multe ori o astfel de notă nu se întocmește sau se întocmește necalitativ.

Completarea Legii nr.133/2011 cu o excepție de la protecția datelor cu caracter personal care va acorda dreptul persoanelor controlate de a efectua înregistrarea audio și/sau video a inspectorilor ce se află în exercițiul funcției și efectuează controlul de stat, fără obligația de a preveni despre acest fapt în prealabil sau obține consimțământul inspectorului. În prezent o astfel de excepție există doar în raport cu organele de drept față de cetățeni, dar nu și vice-versa, astfel pentru a putea filma un inspector sau polițist care este în exercițiul funcției

oricum trebuie de obținut în prealabil permisiunea. Modificarea va acorda un instrument viabil de luptă contra corupției și abuzurilor comise de organele de control.

DOMENIUL SIGURANȚA ALIMENTELOR

Modificarea Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, prin care vor fi unificate tipurile de activități ce necesită autorizarea/înregistrarea sanitar-veterinară într-un singur act normativ, deoarece există situații de incertitudine și de conflict.

ACTIVITATEA EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

Modificarea Codului de executare, care va stabili digitalizarea relațiilor dintre executorii judecătorești și băncile comerciale, deoarece persistă costuri administrative, precum și consum irațional al timpului de muncă al angajaților băncilor comerciale.

ALTE DOMENII

Amendarea Legii nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale prin stabilirea că în edițiile Monitorului Oficial în format electronic împreună cu textul actelor normative sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor și textul Notelor informative. Accesul online la Notele informative a proiectelor de acte normative adoptate va permite mediului de afaceri să înțeleagă mai clar condițiile de activitate și se va evita sutele de adresări și petiții de interpretare către autoritățile publice.

În vederea anulării oricăror restricții privind circulația capitalului, în particular în ceea ce privește obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești (în corespundere cu practicile comunitare), se propune abrogarea Legii nr. 1466-XIII din 29.01.1998.

Mai detaliat prevederile proiectului de lege sunt expuse în Analiza de impact asupra acestuia.

5. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea prezentului proiect de lege nu va avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor proiectului de lege va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de acte normative subordonate legii. Nu va fi necesar elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor în iulie 2022 Ministerul Economiei a anunțat inițierea colectării de propuneri pentru simplificarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial.¹ Acțiunea a avut și are drept scop simplificarea și raționalizarea procedurilor pentru desfășurarea afacerii, în vederea asigurării implementării celor mai bune practici. Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. În procesul consultativ au participat Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Businessului European (EBA), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Patronală Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociația

¹ https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-colectarii-de-propuneri-pentru-simplificarea-interactiunii-organelor-de-stat-cu-mediul-antreprenorial/9415?fbclid=IwAR0e--9RipJdBcQrYgqYiBmvJfMnlq7PKv4j1wvRkA3bWV_Tp90yCD7KpBo

Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”, Asociația Producătorilor de conserve din Moldova „Speranța-Con”, Asociația Producătorilor și Exportatorilor Strugurilor din Moldova, Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”, Centrul de Antreprenoriat și Politici Economice, Institutul Național de Cercetări Economice, Asociația Patronală ”Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement ”MĂR”, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova, Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior ”Pro Biz”, Grupul Contabil News, Proiectul „Rural SME Policy Support Window – Republic of Moldova Europe, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, compania Moldcell. Urmare exercițiului de consultare antreprenorii și asociațiile de business au adresat demersuri în scris, fiind invocate un șir de probleme și propuse modificări în carul normativ. În procesul de consultare au fost organizate și un șir de ședințe: EASY BUSINESS Vama: Simplificarea și optimizarea procedurilor vamale (19 septembrie 2022); EASY BUSINESS FISC: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc. în domeniul fiscal (26 septembrie 2022); Relațiile de munca (28 septembrie 2022); Identificarea și eliminarea constrângerilor la eliberarea autorizației de folosință specială a apelor și alte chestiuni conexe utilizării apelor (Mediu ambiant) (8 noiembrie 2022); facilitarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial, precum și simplificarea și raționalizarea procedurilor și cerințelor din domeniul sănătății (inclusiv cerințe sanitare) pentru desfășurarea afacerii (8 noiembrie 2022). În cadrul acestor ședințe, de asemenea, au parvenit propuneri de modificare a cadrului normativ în scopul eliminării unor costuri și bariere administrative nejustificate.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost plasat în consultare publică, publicat pe portalul particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-lansarea-promovarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-care-are-ca-scop-facilitarea-activitatii-mediului-de-afaceri/9867?fbclid=IwAR2nzgNGZfZmC2H22GtL6_GNm5Zz2kVVicF6-fDMey8vMJCazs8C2IoUJK4

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice

11. Constatările altor expertize

În scopul implementării principiilor transparenței procesului decizional și respectării intereselor societății și drepturilor întreprinzătorilor, în conformitate cu Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr.23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, analiza impactului de reglementare asupra proiectului a fost examinată și susținută în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 20.12.2022.

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri)

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri)
Data:	14.12.2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei
Subdiviziunea:	Direcția dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Silviu Neghină, Șef-adjunct al Direcției dezvoltarea mediului de afaceri, tel. 022-250-534; e-mail: silviu.neghina@me.gov.md. Chiper Valentina, Șef al Secției reglementarea mediului de afaceri, tel.022-250-616, e-mail: valentina.chiper@me.gov.md.

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) *Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate*

1. Costuri pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite.
2. Abordări discreționare și încălcarea din partea funcționarilor și autorităților publice a cadrului normativ în domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător

b) *Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate*

Conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică în Moldova, în 2021 se atestau circa 60,3 mii de întreprinderi active, dintre care peste 98,4% se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Toate întreprinderile au raportat în anul 2021 o cifra din vânzări de circa 488 mlrd. lei. Activitatea acestora reprezintă fundamentul existenței economice a statului, a stabilității și dezvoltării sociale. Unul din scopurile primordiale a administrației publice centrale, pentru a asigura dezvoltarea economică durabilă, este de a spori cifra de vânzări a întreprinderilor, fără a prejudicia interesul consumatorului. Acest obiectiv poate fi realizat prin explorarea și analiza factorilor care duc la eșecul pieței și mărirea costurilor tranzacționale pentru mediul de afaceri. Prin eliminarea acestora pot fi scăzute cheltuielile nejustificate ale mediului de afaceri, fiind astfel mărite cifra de venituri, ceea ce presupune inclusiv mărirea competitivității produselor și colectarea resurselor suplimentare la bugetul de stat.

O privire per ansamblu asupra indicatorilor principali cu privire la demografia întreprinderilor, în perioada pre-pandemică, ne permite să identificăm cât de complexă și împovărătoare este inițierea și dezvoltarea unei afaceri în circumstanțele actuale ale Moldovei, comparativ cu alte state. Cel mai relevant indicator ar fi anume rata de supraviețuire a întreprinderii în primul an, care în Moldova este indicată la circa 46% în anul 2019 (în 2018 a fost 44%)¹, adică în mediu peste 65% din afacerile începute nu supraviețuiesc mai mult de 1 an. Pentru comparație, în Uniunea Europeană rata de supraviețuire medie pe UE este de aprox. 80% (în anul 2018)² de întreprinderi care trec de primul an de activitate, care variază între 71% (Portugalia) și 96% (Grecia, Suedia), chiar și în Macedonia în 2018 se atestă rata de sub 90%, ca și în Marea Britanie ce

¹ <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6540>

² [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Business_demography_statistics#Enterprise_survival_rate)

[explained/index.php?title=Business_demography_statistics#Enterprise_survival_rate](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Business_demography_statistics#Enterprise_survival_rate)

raportează o rată de circa 89% de întreprinderi (în anii 2018, 2019). Evident că asupra supraviețuirii afacerii influențează mai mulți factori de natură diversă, care includ și pregătirea corespunzătoare a administratorilor, accesul la finanțe, schimbările pe piață ș.a. Însă totuși, din percepția antreprenorilor expusă în sondajele elaborate în ultimii ani, factorii determinați țin de existența regulilor clare, echitabile și previzibile în cadrul normativ, expectativa unei interacțiuni constructive cu organele de stat, care nu duce la prejudicii și cheltuieli nejustificate și posibilitatea în timp real, în mod efectiv de a soluționa dispute și revendica drepturile.

În acest sens, principalii factori în prezent care duc la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de: calitatea reglementării activității de întreprinzător; sistemul de control de stat a activității de întreprinzător, abuzurile potențiale care apar în cadrul acestuia și modul de soluționare a disputelor; calitatea sistemului judecătoresc și eficacitatea funcționării acestuia.

În UE ca și în Republica Moldova IMM joacă un rol esențial în modelarea economiei reprezentând 99 % din numărul total de întreprinderi. Întreprinderile mici și mijlocii asigură peste două treimi din locurile de muncă din sectorul privat și au un rol-cheie în creșterea economică. De asemenea, au o importanță crucială pentru economia europeană ca angajatori și surse de inovare. Comisia Europeană sprijină dezvoltarea acestor întreprinderi, în special prin „Small Business Act” și principiul său „a gândi mai întâi la scară mică” și prin facilitarea, printre altele, a accesului la fondurile UE. Agenda pentru o reglementare inteligentă a Comisiei vizează de asemenea, acordarea de ajutor întreprinderilor mici prin reducerea la minimum a sarcinii impuse acestora de legislația considerată necesară la nivelul UE.

Parlamentul European în Rezoluția sa din 16 decembrie 2020 referitoare la o nouă strategie pentru IMM-urile recunoaște că excesul de sarcini administrative și reglementări afectează capacitatea IMM-urilor de a prospera, deoarece acestea nu dispun de resursele necesare pentru a face față cerințelor birocratice complexe și menționează că este necesar să se îmbunătățească și să se simplifice reglementările și să adopte o foaie de parcurs cu obiective și indicatori concreți și obligatorii, ca o condiție prealabilă importantă pentru capacitatea economiei de a se redresa și a inova și pentru a proteja competitivitatea întreprinderilor din UE; constată că mai multe state membre au stabilit obiective cantitative de reducere a sarcinii administrative de până la 30 % și invită Comisia să stabilească obiective cantitative și calitative ambițioase și obligatorii la nivelul UE pentru reducerea sarcinilor administrative, cât mai curând posibil după efectuarea unei evaluări a impactului și, în orice caz, nu mai târziu de iunie 2021 și înainte de comunicarea Comisiei. La fel, constată că această foaie de parcurs ar trebui să identifice domeniile în care sarcinile administrative și reglementările pentru IMM-uri ar trebui reduse substanțial pentru a diminua costurile de asigurare a conformității, inclusiv birocrăția, și să sprijine statele membre pentru a-și reduce rapid numărul de norme, garantând totodată drepturile lucrătorilor, standardele sociale și de sănătate și protecția mediului; subliniază că, pentru a monitoriza eficiența reducerii birocrăției, este important ca aceste măsuri să fie evaluate și ex post, luând în considerare perspectiva IMM-urilor și fără a aduce atingere drepturilor lucrătorilor.

Astfel, având la bază și experiența UE pentru a facilita dezvoltarea sectorului IMM, se impune reducerea sarcinilor administrative, percepute de mediul de afaceri drept birocrăție excesivă. După cum a fost menționat supra, peste 98,4% din întreprinderile din Republica Moldova se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Dimensiunea mică a acestor companii le face foarte sensibile și afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane și alte care desfășoară preponderent activități de natură administrativă. De asemenea, resurse limitate nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri. Angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de hârtii pe care trebuie să le completeze pentru angajații sau de rapoarte ce trebuie prezentate instituțiilor de stat.

Principalele constrângeri și propuneri de îmbunătățire a reglementărilor ce va reduce povară administrativă asupra întreprinderilor sunt următoarele: impunerea unor sarcini administrative nejustificate,

respectiv îmbunătățirea accesului la informație, susținerea digitalizării serviciilor precum și eliminarea constrângerilor și îmbunătățirea legislației pe domeniile muncii, sanitar veterinar, controlului de stat al activității de întreprinzător ș.a.

Unul din principalii factori în prezent care duce la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de **calitatea reglementării activității de întreprinzător**. Expertiza calității reglementărilor care afectează mediul de afaceri este efectuată potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative de către Grupul de Lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare (SEIR). Analiza Impactului de Reglementare și proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri se analizează prin prisma corespunderii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr. 235/2006. Iar o problema care afectează calitatea reglementărilor ține de faptul că nu toate actele normative cu impact asupra mediului de afaceri sunt expertizate cu AIR de către Grupul de Lucru. Astfel, una din problemele în procesul de reglementare constă în faptul că autoritățile publice centrale (în special, cu funcții de control), contrar atribuțiilor stabilite de lege, continuă să aprobe acte normative și să le impună, fie să aprobe acte normative în temeiul legii, dar care substanțial depășesc limitele stabilite de legiuitor.

DESCRIEREA PROBLEMELOR SPECIFICE/SECTORIALE:

I. Interpretarea actelor normative de mediul de afaceri.

O altă problemă abordată de antreprenori este multitudinea de modificări în cadrul legal care sunt greu de urmărit pentru întreprinderi afectate de lipsa de personal calificat în domeniul juridic și resurse limitate care nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri, precum și de **interpretarea actelor normative** în procesul de implementare a acestora. Expunerea de motive în Nota Informativă la proiecte de acte normative joacă un rol important în procesul legislativ. Este un element indispensabil care însoțește un proiect de lege în toate etapele de elaborare și aprobare a acestuia. După adoptarea unei reglementări, expunerea de motive are în continuare un rol important – urmează să fie o bază și luată în considerare la interpretarea reglementării. Potrivit art. 71 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ. Cu toate acestea, locul în care se află expunerea de motive nu este cunoscut publicului larg. În același timp, conform articolului 23 din Constituția Republicii Moldova, statul asigură dreptul oricărei persoane de a-și cunoaște drepturile și obligațiile și, în acest scop, publică toate legile și alte acte normative și asigură accesibilitatea acestora. Având la bază că recent a fost amendată Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale prin care egalează forța juridică a ediției Monitorului Oficial format tipărit cu ediția în format electronic. Potrivit alin. (2) art. 10 Agenția Informațională de Stat „Moldpres” editează Monitorul Oficial atât în format electronic, cât și în format tipărit, cu aceeași forță juridică. Astfel se recomandă publicarea în versiunea electronică atât a proiectului cât și a Notei Informative care nu implică costuri în comparație cu versiunea tipărită a Monitorului Oficial. Publicarea Notelor Informative împreună cu publicarea actelor normative ar facilita înțelegerea și interpretarea corectă a actelor normative aferent mediului de afaceri.

II. Rigiditatea/complexitatea legislației muncii.

Urmare exercițiului *Easy Business* efectuat cu antreprenorii unele proceduri reglementate de Codul muncii sunt percepute de antreprenori ca formalități inutile și birocratice. În special:

1. Art. 42/1 alin (6), art. 97/1 alin (4) ale Codului muncii obligă toate întreprinderile de a avea un panou informativ cu acces general la sediul unității este o abordare învechită, dar și ineficientă. Este evident că în prezent, furnizarea informației prin mijloace electronice este o soluție mult mai rapidă și eficientă și oferă posibilitatea angajatorului de a prezenta informația necesară salariatului, la timp, personalizat și în volum complet. Norma legală trebuie să ofere posibilitatea angajatorului să aleagă mijlocul de comunicare cel mai eficient în relația cu salariații. În contextul digitalizării proceselor, dar și a realităților noi generate de criza pandemică, considerăm desuete aceste prevederi.

2. La moment Codul muncii se axează în mare parte pe contractele încheiate pe perioadă

nedeterminată fapt ce duce la o rigiditate a reglementării raporturilor dintre angajat și angajator. Astfel, mediul de afaceri propune de completat cu un alineat suplimentar care să prevadă opțiunea de a semna contracte individuale de muncă pe durată determinată, până în 2 ani, pentru desfășurarea unor lucrări, proiecte sau programe TIC. La expirarea termenului inițial, contractul individual de muncă să poată fi prelungit pe perioada proiectului, programului sau lucrării pentru care s-a încheiat. Prevedere similară cu cea stipulată la art. 83, lit. h) din Codul muncii al României.

3. Concedierea salariatului (art. 86 lit. h) nu întotdeauna este o soluție, întrucât ulterior se poate constata că salariatul a fost în imposibilitate de a comunica angajatorului informații, respectiv instanța poate decide anularea ordinului de concediere și plata despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă. Suplimentar, sunt cazuri când salariatul este reținut/arestat, iar organul de urmărire penală nu transmite o cerere de suspendare a contractului individual de muncă al salariatului (este un drept, nu și o obligație). În aceste situații, este oportun ca în Codul muncii să fie prevăzut un temei legal de suspendare a contractului individual de muncă până la clarificarea situației. Neîncetarea și nesuspendarea contractului atrage după sine imposibilitatea angajării altor persoane pentru a substitui angajatul absent, fapt care creează impedimente funcționării normale a întreprinderii.

4. Articolul 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii - *absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă* - este neclar și ambiguu, în companiile cu regim de muncă flexibil sau în cazul timpului parțial, timpul redus de muncă este practic imposibil să concediezi persoana conform acestui articol

5. Din Codul muncii art. 57 alin. (1)(1) lit. c) a fost abrogată ce prevedea obligativitatea prezentării documentelor de evidență militară pentru recruți și rezerviști la încheierea CIM. Însă, prevederile existente ale Legii nr. 1245-XV din 18.07.2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei obligă angajatorul să asigure evidența zilnică și să informeze lunar Ministerul Apărării despre încadrarea și eliberarea din serviciu a persoanelor, precum și să asigure evidența acestora conform normelor interne ale Ministerului. Mai mult ca atât, se prevede că lipsa livretului militar sau a ștampilei ce atestă luarea la evidență de către centrul militar poate servi motiv pentru refuz de angajare. Pe lângă faptul că normele date sunt depășite de timp, acestea impun angajatorii la activități improprii ce necesită resurse umane și financiare. La moment angajatorii nu au pârghii pentru organizarea unei astfel de evidențe, deoarece nu mai au dreptul să ceară documentele de evidență militară la angajare. Mai mult ca atât, cererea de a prezenta acest document poate fi calificată de către potențialul angajat ca o depășire a atribuțiilor de serviciu și o încălcare a prevederilor confidențialității datelor personale. Totodată, refuzul de angajare în acest caz poate fi calificat ca o discriminare a candidatului față de alți candidați, deoarece Codul muncii în principiile sale fundamentale, interzice orice discriminare în raporturile de muncă.

6. Recent, fără o consultare convenită cu părțile interesate, în regim de urgență de către Parlament a fost adoptat și a intrat în vigoare în august 2022 Articolul 114/1 din Codul muncii. Astfel articolul dat ce se referă la modul de calculare a duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă prevede: *(1) Durata concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă se calculează prin înmulțirea duratei concediului pentru o lună cu numărul de luni complete lucrate în anul respectiv de muncă. (2) Zecimile obținute la calcularea duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă, egale cu 0,5 și mai mult, sunt rotunjite până la o zi, iar mai puțin de 0,5 sunt excluse din calcul. (3) Calculul lunilor complete lucrate într-un an de muncă se efectuează după cum urmează: a) se calculează zilele lucrate într-un an de muncă; b) suma obținută este împărțită la numărul mediu lunar de zile lucrătoare pe an; c) soldul de zile, care constituie 15 și mai multe zile calendaristice, este rotunjit până la o lună completă; d) pentru soldul de zile de la 6 la 14 zile calendaristice, salariatului i se va acorda 1 zi de concediu.* Astfel, Articolul 114/1 din Codul muncii este foarte ambiguu și cu multe lacune, în plus modul de calculare a duratei concediului de odihnă proporțional timpului lucrat într-un an de muncă nu este adus în conformitate cu prevederile art. 113, 114, 299 din Codul muncii.

7. Un număr enorm de companii sunt afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane, iar angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de acte, registre, documente pe care trebuie să le completeze conform cerințelor legislației muncii. Unele proceduri reglementate de Codul

muncii sunt percepute de antreprenori ca formalități inutile și birocratice.

De exemplu:

- Articolul 116 alin. (1) din Codul Muncii stabilește reguli formale de programare a concediilor, ceea ce practic nu este deloc comod pentru întreprinderile mici, este nevoie ca acestea să fie exceptate de la aceste reguli, sau să fie dată o formulă mai lejeră.
- În articolul 116 alineatul (5) din Codul muncii nu este reglementat termenul depunerii de către angajat a cererii pentru concediul anual, și din nou - pentru întreprinderi este prea birocratic de a impune angajatorul să preavizeze angajatul în scris despre data începerii concediului anual.
- La fel, sunt birocratice obligațiile de a avea așa acte cum precontractul de muncă (art.48); Evidența timpului de lucru (art. 106); regulamente interne de activitate.

8. Potrivit Codului muncii (Articolul 117. Indemnizația de concediu) indemnizația de concediu se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu. Articolul 117 din Codul muncii trebuie completat cu permisiunea de achitare a indemnizației nu până la plecare în concediu, ci după, dacă așa solicită angajatul. Relevantă în cazul dat este Convenția OIM privind concediile anuale plătite nr.132/1970 art. 7 (2)1. Aici trebuie de menționat și discrepanța legislativă, care în orice caz face ca angajatorul să încalce legislația – norma privind calculul indemnizației face imposibilă calculul prevăzut dacă persoana pleacă în concediu de la data de 1 a lunii următoare (Hotărârea Guvernului nr. 426/2004).

9. Potrivit art. 141, alin. (2) *în contractul individual de muncă părțile pot conveni asupra cuantumului salariului în valută străină, cu achitarea în monedă națională la un curs de schimb al leului moldovenesc agreeat de părți care nu poate fi mai mic de cursul oficial de schimb al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil la data de plată.* Din articolul dat trebuie excluse cuvintele *”care nu poate fi mai mic de cursul oficial de schimb al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil la data de plată”* deoarece este o normă ce duce la îngreunarea agenților economici cu muncă suplimentară și complicații contabile, fiscale și de declarare din cauza cursului valutar stabilit de Codul muncii, care face imposibilă aplicarea aceluiași curs la calcularea și achitarea salariului stabilit în valută. Norma dată afectează mult companiile fiice înregistrate în Moldova și care în fiecare lună transmit pentru coordonare calculele salariilor companiile-mame înregistrate în afara Moldovei.

10. O problemă ține de **verificarea medicală și impunerea așa numitului ”Pașaport albastru”** la angajare și periodică a salariaților persoanele care urmează a fi angajate în funcții care implică **activitatea cu produse alimentare precum și din sectorul alimentației publice (inclusiv HORECA)** cu scopul de a nu răspândi careva boli consumatorilor. În acest sens legislația este contradictorie la acest subiect. Potrivit Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice art.49 care prevede: *” (1) În vederea ocrotirii sănătății, prevenirii apariției și răspîndirii bolilor transmisibile și a celor profesionale, angajații și persoanele care practică munca individuală sînt supuși obligatoriu examenelor medicale la angajare și examenelor periodice în cazurile prevăzute de legislație. (2) Lista profesiilor și a factorilor de producție nocivi, precum și a lucrărilor pentru executarea cărora se efectuează examene medicale la angajare și examene periodice, se aprobă de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. (3) Responsabilitatea pentru efectuarea examenelor medicale la angajare și a examenelor periodice o poartă angajatorii, angajații și persoanele care practică munca individuală. (4) Angajații care refuză să se supună examenelor medicale la angajare și examenelor periodice nu se admit la lucru decât după efectuarea acestora. (5) Rezultatele examenelor medicale se înscriu în fișele medicale individuale, confirmîndu-se admiterea la lucru, în modul stabilit de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. ”*

Iar potrivit prevederilor Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, art. 21/4, alin. (4) *În cadrul unităților comerciale ce desfășoară activități stabilite în anexele nr.3 și nr.4 vor fi angajate doar persoane ce dispun de **certificat medical privind starea sănătății**, eliberat de instituțiile medico-sanitare publice sau private. (5) Persoanele angajate în unitățile comerciale ce desfășoară activități stabilite în anexele nr.3 și nr.4 vor fi supuse examenului medical privind starea sănătății de către instituțiile medico-sanitare publice sau private conform periodicității stabilite **prin hotărâre de Guvern.***

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1209/2007 pct.165. *Toate persoanele care lucrează la manipularea, transportarea, prepararea și servirea produselor culinare sînt obligate să însușească și să perfecționeze*

cunoștințele în igiena produselor culinare și igienă personală, necesare în activitatea lor, și să susțină examene de minim sanitar la angajare și periodic ulterior, nu mai rar decât o dată la doi ani, în condițiile stabilite de Ministerul Sănătății. 166. Toate operațiunile de manipulare, preparare, transportare, servire și de desfacere a produselor culinare vor fi executate numai de persoane care au fost supuse examenelor medicale la angajare și periodic ulterior, în instituțiile medico-sanitare și în condițiile stabilite de Ministerul Sănătății.

Astfel, contrar Legii nr.231/2010 Ministerul Sănătății a aprobat fără a fi publicat în Monitorul Oficial Ordinul nr.1154 din 08.12.2020 (<https://ansp.md/wp-content/uploads/2021/04/Ordinul-1154.pdf>). Acest Ordin necesită a fi abrogat!

III. Repatrierea mijloacelor bănești din tranzacții

Problema ridicată de mediul de afaceri ține de obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești care se impun prin Legea nr. 1466-XIII din 29.01.1998. Astfel menținerea obligației de repatriere și a sancțiunilor aplicate în acest sens, agenții economici rezidenți de bună-credință sunt pasibili de răspundere și pot fi sancționați pentru acțiunile/inacțiunile companiilor nerezidente care nu-și îndeplinesc obligațiile contractuale (adică, neachitarea în termen pentru mărfurile/serviciile procurate). Astfel, pe lângă faptul suportării unor prejudicii financiare cauzate de neexecutarea de către terți a obligațiilor contractuale, agenții economici rezidenți sunt pasibili suplimentar la sancțiunile din partea statului prevăzute de Legea cu privire la repatriere. Considerăm că, agenții economici nu ar trebui să fie sancționați de două ori pentru imposibilitatea recuperării datoriilor legate de activitatea comercială externă. Mai mult decât atât, considerăm că prin abrogarea Legii nu va avea de suferit securitatea statului (așa cum prevede art. 1 alin. (2) al Legii), deoarece agenții economici însuși sunt interesați în repatrierea și încasarea mijloacelor bănești din comerțul extern. De asemenea, astfel de reglementări nu se regăsesc în practica statelor europene. În aceste condiții este firesc să fie anulată practica învechită, care nu este conformă cu acquis-ul comunitar.

IV. Construcții și rețele de comunicații

1. Sistemul actual de modificare a destinației imobilelor locative din blocurile cu mai multe apartamente este unul defectuos. Acordurile autentificate notarial al tuturor proprietarilor de imobile din acel bloc reprezintă cel mai mare impediment în dezvoltarea unor afaceri în imobile locative cu potențial comercial. Mobilitatea sporită a populației din ultimii ani, face imposibilă practic ca toți proprietarii de imobile să poată oferi fizic acordul necesar pentru schimbarea destinației unui imobil.

2. O mare parte din infrastructura rețelelor de comunicații nu pot fi calificate ca și structuri imobile, fiind de multe ori atașate cumva la un imobil existent, cu toate acestea pentru înregistrarea obiectelor de infrastructura a rețelei de comunicații în Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară (obligație conform Legii nr.150/2017) se solicită autorizarea acestora în conformitate cu rigorile lucrărilor în construcții, similare construcțiilor (imobile).

V. Controlul de stat

1. Cu toate că în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător(și în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii) se prevede ca în primii 3 ani controalele de stat să aibă caracter consultativ, se constată că principiul nu este respectat de organele de control și de el nu fac uz nici antreprenorii din cauza formulărilor ambigui în ambele legi și posibilității de interpretări discreționare. În cazul Legii nr. 179/2016 se indică doar faptul că „controlul este consultativ” în primii 3 ani, fără să se clarifice ce presupune aceasta și la ce limitează organul de control, în cazul Legii nr. 131/2012 se descifrează ce presupune acest control consultativ, fiind stabilită interdicția de a aplica măsuri restrictive sau sancțiuni, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează încălcări „foarte grave” în sensul Legii nr. 131/2012, însă nu totdeauna fiind clar când o încălcare poate fi calificată ca „foarte gravă”.

2. În practică persoanele ce urmează a fi controlate sau sunt controlate nu dețin întregul spectru de cerințe, pe care urmează să le verifice inspectorul. Cu toate că Legea nr. 131/2012 impune efectuarea controlului doar în temeiul și limitele listelor de verificare, se dovedește că nu întotdeauna se procedează astfel și nu întotdeauna persoanele verificate cunosc despre utilizarea obligatorie a listelor de verificare.

3. Cu toate că Legea nr. 131/2012 prevede mecanismul de decizie preliminară pentru începerea unui control inopinat, având la bază întocmirea unei note de motivare de către inspector (adresată factorului de decizie din organul de control), totuși în baza celor relatate de agenții economici, în practică nu întotdeauna o astfel de notă se întocmește sau se întocmește necalitativ. Fiind admise controale inopinate care nu întotdeauna sunt oportune sau justificate.

4. Transparentizarea procesului de control de stat în prezent este limitată și de către legislația ce reglementează protecția datelor cu caracter personal, odată ce nu face distincție între drepturile personale ale inspectorului când acesta este și când nu este în exercițiul funcției (și nu este exponentul unei autorități), fiind acordată protecție similară. Ceea ce în practică presupune că agentul economic, pentru a putea înregistra acțiunile inspectorului în timpul vizitei de control trebuie să parcurgă un șir de procese birocratice, inclusiv să solicite acceptul și să obțină consimțământul prealabil al inspectorului în acest sens. În același timp, legea favorizează și acordă excepție pentru inspector (organul de drept), având dreptul să înregistreze video/audio fără consimțământ prealabil din partea agentului economic (conform art. 15 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal).

VI. Siguranța Alimentelor

Incertitudine și posibilități de interpretări discreționare la eliberarea unor acte permissive. Anexa nr. 3 a Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior prevede o listă expresă de activități pentru care este necesară autorizarea/înregistrarea sanitar-veterinară. La eliberarea actelor permissive, ANSA se conduce de Anexa nr. 6 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. Între aceste 2 acte normative există diferențe semnificative cu referire la activitățile care urmează a fi autorizate și denumire (Comerț/unitate). Unele genuri de activitate sunt expuse în ambele anexe, dar diferă după formulare. Totodată, persistă neclarități cu referire la documentul care urmează a fi eliberat de către organul de control. Putem admite, că în practică, nici organul de control nu este sigur care anume act urmează să-l elibereze (autorizație sau doar înregistrare).

VII. Activitatea executorilor judecătorești

Costuri administrative, precum și consumul irațional al timpului de muncă al angajaților băncilor comerciale pentru prezentarea informațiilor executorilor judecătorești. Pentru executarea silită a documentelor executorii, executorul judecătoresc este în drept să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim online din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare, orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor. Prezentarea acestor informații de către băncile comerciale are drept rezultat suportarea unor costuri administrative adiționale, precum și consumul irațional al timpului de muncă al angajaților, dat fiind faptul că doar 1/3 din solicitările executorilor judecătorești țin de clienții unei bănci. Anual, aproximativ 50000 de solicitări primesc răspunsuri ce indică faptul că banca nu dispune de informațiile solicitate. În prezent, o soluție electronică de comunicare în procesul de schimb de informații între executori și bănci este în proces de testare și se bazează pe sistemul SIA CCDE implementat de Serviciul Fiscal de Stat. Prin analogie, odată cu trecerea la comunicarea cu Serviciul Fiscal de Stat doar prin SIA CCDE, activitatea lucrătorilor bancari a devenit mult mai eficientă în acest sens.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate stabilite în actele normative menționate supra.
2. Cerințe depășite prevăzute în unele actele normative menționate supra.
3. Existența unor prevederi în actele normative din domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător, care permit interpretări discreționare din partea funcționarilor și autorităților publice.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problemele invocate au evoluat treptat, fiind dezvoltate și cristalizate concomitent cu dezvoltarea diferitor metode de activități de întreprinzător și apariția noilor tehnologii. Totodată, unele cauze ale problemelor au apărut din momentul adoptării reglementărilor, acestea nefiind justificate sau fără a fi efectuată o analiză mai detaliată asupra întregului domeniu de reglementare.

Fără o intervenție în cadrul normativ din partea statului, problemele definite și descrise doar se vor amplifica, fiind create costuri mult mai mari reieșind din factorul inflației din ultima perioadă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate este reflectat prin următoarele acte normative:

1. Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale
2. Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei
3. Codul muncii nr. 154/2003
4. Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004
5. Legea nr. 221-XVI din 19.10.2007 privind activitatea sanitară veterinară
6. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008
7. Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior
8. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal
9. Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător
10. Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe
11. Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
12. Legea nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară

Descrierea cadrului juridic listat supra, cât și identificarea carențelor prevederilor normative sunt expuse la compartimentul ”definirea problemei”

Menționăm, că prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător: https://drive.google.com/drive/folders/1D563w2GelxrvrC7E_9gbmk-EQ9P_esYm. Grupul de lucru este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în următoarele domenii: inițierea și închiderea întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; reglementarea muncii; politica și administrarea fiscală; politica și administrarea vamală; raportarea; controlul de stat; atribuțiile organelor de urmărire penală în domeniul activității de întreprinzător; sancțiuni în raport cu agenții economici; servicii publice; alte servicii esențiale pentru activitatea de întreprinzător (notariale, bancare, utilități și telecomunicații), alte domenii relevante. De asemenea, Grupul de lucru este responsabil de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Economiei, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate nu vor fi aplicate.

2. Cerințe depășite nu vor fi aplicate.

3. Prevederi în actele normative din domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător, care nu permit interpretări discreționare din partea funcționarilor și autorităților publice.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea ”a nu face nimic” este descrisă la compartimentul ”Definirea problemei”.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicînd cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

I. Interpretarea actelor normative de mediul de afaceri

Amendarea Legii nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale prin stabilirea că în edițiile Monitorului Oficial în format electronic împreună cu textul actelor normative sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor și textul Notelor Informativ. Accesul online la Notele informative a proiectelor de acte normative adoptate va permite mediului de afaceri să înțeleagă mai clar condițiile de activitate și se va evita sutele de adresări și petiții de interpretare către autoritățile publice.

II. Rigiditatea/complexitatea legislației muncii

1. Modificarea mai multor articole din Codul muncii care impun obligația de a comunica doar prin panouri informative cu acces general la sediul unității prin permiterea aducerii informațiilor relevante la cunoștința salariaților prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.

2. Completarea art. 55 din Codul muncii cu un alineat suplimentar care să prevadă opțiunea de a semna contracte individuale de muncă pe durată determinată cu salariații angajați în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor.

3. Completarea temeiurilor de suspendare a contractului individual de muncă din art. 76 din Codul Muncii cu temei nou de suspendare a contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților și în special în caz de absență a salariatului de la locul de muncă, dacă angajatorul nu deține informații despre motivul absenței.

4. De a modifica Codul muncii în vederea precizării pentru claritate că temeiul de concediere: absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă, este aplicabil pentru regimul de muncă de cel puțin 8 ore pe zi.

5. Având la bază faptul că din Codul muncii a fost eliminată obligativitatea prezentării documentelor de evidență militară pentru recruți și rezerviști la încheierea CIM se propune excluderea mai multor prevederilor existente în raport cu agenții economici din Legea nr. 1245-XV din 18.07.2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

6. Abrogarea art.114/1 din Codul muncii ce se referă la modul de calculare a duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă deoarece este foarte ambiguu și cu multe lacune, în plus modul de calculare a duratei concediului de odihnă proporțional timpului lucrat într-un an de muncă nu este adus în conformitate cu prevederile art. 113, 114, 299 din Codul muncii.

7. În vederea economisirii de timp și costuri pentru agenții economici se propune modificarea Codului muncii prin:

- transformarea din obligație în drept pentru angajator în ceea ce ține de:

- evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat, fie în baza modului stabilit prin convențiile colective fie prin acord scris individual cu salariații;
- programării concediilor anuale;
- întocmirii și deținerii de Regulamente interne ale unității.
- excluderea precontractului individual de muncă și preavizării în scris a angajatului despre data începerii concediului anual și cererii angajatului.

8. Eliminarea unei prevederi împovărătoare pentru mediul de afaceri și anume stipularea în Codul muncii a faptului că indemnizația de concediu se plătește la o dată agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu (la moment se prevede că indemnizația dată se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu).

9. Modificarea Codului muncii care se referă la salariului în valută străină cu mențiunea achitării în monedă națională la un curs de schimb al leului moldovenesc agreat de părți.

10. În ceea ce ține de verificarea medicală la angajare și periodică a salariaților persoanele care urmează a fi angajate în funcții care implică activitatea cu produse alimentare precum și din sectorul alimentației publice (inclusiv HORECA) Se propune modificarea Legilor nr.10/2009 și 231/2010 având la bază următoarele soluții:

- Ajustarea la prevederile Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior
- Costurile examenul medical să fie acoperit din bugetul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală;
- Posibilitatea efectuării examinării medicale la instituțiile medicale publice sau private;
- Simplificarea actelor întocmite urmare acestor examinări (eliminarea fișei medicale individuale numită de mediul de afaceri "Pașaportul albastru medical" și înlocuirea cu unei adeverințe medicale eliberate de medicul de familie);
- Revizuirea domeniilor de activitate în care salariații urmează să efectueze aceste examinări medicale;
- Revizuirea categoriilor de angajați din cadrul unității care urmează a fi supuși examenului medical (de scutit directorul, contabilul, lucrătorii IT, Marketing, ș.a.);
- Revizuirea periodicității efectuării acestor examinări (la moment este anual).

Suplimentar:

- de înlocuit Ministerul Sănătății cu Guvernul din textul legilor ca organ care aprobă reglementări la acest subiect;
- de abrogat Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1154 din 8.12.2020

<https://ansp.md/wp-content/uploads/2021/04/Ordinul-1154.pdf>

III. Repatrierea mijloacelor bănești din tranzacții

În vederea anulării oricăror restricții privind circulația capitalului, în particular în ceea ce privește obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești (în corespundere cu practicile comunitare), se propune abrogarea Legii nr. 1466-XIII din 29.01.1998.

IV. Construcții și rețele de comunicații

1. Facilitarea modificării destinației imobilelor în blocuri locative în destinație comercială/prestări servicii prin modificarea obligației de a obține acordul autentificat de la toți locuitorii blocului, ceea ce este

practic imposibil, la obținerea acordului majorității locuitorilor și vecinilor imediați, fără autentificarea notarială.

2. Simplificarea procedurilor de autorizare a instalării rețelelor de comunicații electronice prin excluderea rețelelor de comunicații electronice din categoria bunurilor imobile dacă acestea nu sunt atașate în mod permanent la un teren sau clădire și care pot fi separate fără a deteriora în mod substanțial sau schimba destinația clădirii sau terenului, corespunzător, pentru construcția, desființarea sau reconstruirea rețelelor care nu intră în categoria de imobile, să nu fie necesară procedura de autorizare a lucrărilor în construcții (conform Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție). Ori în prezent legea stabilește că toate obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară se consideră bunuri imobile indiferent de caracteristica lor, astfel dezvoltarea rețelelor necesită trecerea procedurii de autorizare a lucrărilor în construcții, ceea ce este o barieră nejustificată și costisitoare pentru dezvoltarea rețelelor.

V. Controlul de stat

1. Pentru primii 3 ani de activitate a întreprinderii se propune fortificarea obligației controlului consultativ, prin modificarea prevederii existente în Legea nr.131/2012 (și Legea nr.179/2016). Adică organul de control să nu dețină dreptul de a aplica sancțiuni sau aplica măsuri restrictive decât în cazurile în care se comit infracțiuni sau antreprenorul comite intenționat în mod repetat aceiași încălcare gravă sau foarte gravă, inclusiv se propune fortificarea aplicării procedurii de remediere, așa cum este prevăzută în prezent în Codul Contravențional. Prevederile legislative actuale în acest sens nu sunt efectiv aplicate, ori întreprinderea este cea mai vulnerabilă în primii ani de la lansare și există riscul înalt de a comite unele încălcări în activitate care nu poartă un pericol major însă care pot fi sancționate foarte dur, ceea ce poate stagna substanțial dezvoltarea afacerii lansate.

2. Instituirea în Legea nr. 131/2012 a obligației de a transmite „listele de verificare” odată cu delegația de control pentru informarea persoanei controlate despre cerințele care vor fi inspectate și pentru asigurarea că organul de control va face uz de listele de verificare și va desfășura controlul în limita acestor liste. În prezent persoanele controlate nu cunosc întregul spectru de cerințe, pe care urmează să le verifice inspectorul, totodată sunt multe cazuri în care inspectorii nu respectă obligația de a desfășura controlul strict în limita și modul prevăzut de „lista de verificare” aferentă.

3. Includerea în lege a obligației înregistrării Notei de motivare în Registrul de stat al controalelor, pentru a face transparentă analiza riscurilor efectuată de inspector și motivele care au stat la baza începerii controlului inopinat, cu scopul de a limita apariția controalelor inopinate care nu sunt oportune sau justificate. Cu toate că Legea nr. 131/2012 prevede mecanismul de decizie preliminară pentru începerea unui control inopinat în baza unei note de motivare, totuși se constată că în practică de multe ori o astfel de notă nu se întocmește sau se întocmește necalitativ.

4. Completarea Legii nr. 133/2011 cu o excepție de la protecția datelor cu caracter personal care va acorda dreptul persoanelor controlate de a efectua înregistrarea audio și/sau video a inspectorilor ce se află în exercițiul funcției și efectuează controlul de stat, fără obligația de a preveni despre acest fapt în prealabil sau obține consimțământul inspectorului. În prezent o astfel de excepție există doar în raport cu organele de drept față de cetățeni, dar nu și vice-versa, astfel pentru a putea filma un inspector sau polițist care este în exercițiul funcției oricum trebuie de obținut în prealabil permisiunea. Modificarea va acorda un instrument viabil de luptă contra corupției și abuzurilor comise de organele de control.

VI. Siguranța Alimentelor

Modificarea Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, astfel ca toate tipurile de activități ce necesită autorizarea/înregistrarea sanitar-veterinară să fie prevăzute doar în acest act normativ,

la Anexa nr. 6, care clasifică în mod clar în 2 capitole distincte ce activități sunt supuse autorizării și înregistrării. Va fi redată o formulare unică pentru obiectul actului permisiv, fiind înlăturate divergențe considerabile la formularea obiectului, fapt care creează incertitudini. Totodată, se propune excluderea Anexei nr. 3 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior.

VII. Activitatea executorilor judecătorești

Modificarea Codului de executare pentru a obliga toți executorii judecătorești să utilizeze doar soluția electronică de comunicare în procesul de schimb de informații cu băncile: - Modificarea art. 22 lit. c) prin adăugarea textului "sau în document electronic" după cuvintele "pe suport de hârtie"; - Modificarea art. 22 lit. r) prin adăugarea textului "în document electronic" după cuvintele "să solicite" - Modificarea art. 22 lit. s) prin adăugarea textului "în document electronic" după cuvintele "să primească"; - Modificarea art. 22 lit. ș) prin adăugarea textului "în document electronic" după cuvântul "informeze".

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Nu s-au identificat opțiuni alternative și nu pot fi identificate astfel de opțiuni, deoarece genul de carențe din actele normative menționate nu pot fi excluse decât prin modificarea acestor acte normative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efectele negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor spre agravare sunt descrise la compartimentul "*Definirea problemei*". Ca efecte negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor menționăm îngreunarea activității mediului de afaceri în ceea ce ține de suportarea costurilor administrative nejustificate în cadrul implementării unor obligații impuse prin reglementări. Și ca rezultat scăderea competitivității produselor, scăderea veniturilor și în final încetarea activității.

Efecte pozitive ale stării actuale nu au fost depistate.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Costuri.

Nu au fost identificate careva costuri pentru mediul de afaceri. Totodată, atestăm cheltuieli de timp și efort conform atribuțiilor și funcțiilor prevăzute de lege a funcționarilor și factorilor de decizie din cadrul Guvernului și Parlamentului pentru promovarea și aprobarea proiectului de lege, precum și pentru elaborarea și promovarea reglementărilor de implementare a proiectului dat de lege. Totuși, astfel de activități sunt prevăzute în obligațiile de serviciu ale funcționarilor, care sunt remunerați și, respectiv, nu vor fi cheltuieli bugetare suplimentare.

Beneficii.

Opțiunea recomandată va avea un impact benefic asupra agenției economice care suportă o povară și costuri administrative nejustificate. În continuare prezentăm beneficii pentru fiecare sector în parte.

I. Interpretarea actelor normative de mediul de afaceri.

Accesul online la Notele informative a proiectelor de acte normative adoptate va permite mediului de afaceri să înțeleagă mai clar condițiile de activitate și se va evita sutele de adresări și petiții de interpretare către autoritățile publice. La fel funcționarii care vor ști că notele informative se fac publice vor avea mai multă grijă la întocmirea acestora.

II. Rigiditatea/complexitatea legislației muncii

1. Eliminarea obligației de a comunica prin panouri informative cu acces general la sediul unități va duce la economisire de timp și costuri pentru agenții economici legate de instalarea și menținerea acestor panouri informative.

2. Prin Amendamentul efectuat la articolul 55 din Codul muncii se va oferi mai multă flexibilitate reglementării dintre angajat și angajator. Contractul individual de muncă pe durată determinată ar permite formalizarea relațiilor de muncă, care nu pot fi stabilite pe o durată nedeterminată, ținându-se cont de caracterul muncii viitoare sau de condițiile în care ea va fi executată, sau de interesele salariatului, într-un context prevăzut explicit de legislație.

3. Prin completarea art. 76 cu un nou temei de suspendare a CIM se va oferi claritate mai mare cadrului legal la acest capitol și exclude potențialele blocajele în asigurarea continuității activităților economice și va oferi posibilitatea angajării altor persoane pentru a substitui angajatul absent.

4. Concretizarea efectuată la articolul 86, alin. (1), lit. h) și anume precizării că acest temei de concediere este aplicabil pentru munca deplină de cel puțin 8 ore pe zi. Astfel se va oferi claritate mai mare cadrului legal la acest capitol.

5. Se va ajusta prevederile Legii nr. 1245/2002 la prevederile Codului muncii prin excluderea evidenței și raportării împovărătoare de către agenți economici a situației militare a salariaților. Mai mult ca atât, aceste informații pot fi obținute din alte surse administrative.

Eliminarea riscurilor nespecifice afacerilor prin impunerea unor reglementări nejustificate pentru mediul de afaceri.

6. În ceea ce ține de abrogarea art. 114/1 ca impact pentru mediul de afaceri cadrul legal va fi mai clar și previzibil la capitolul modul de calculare a duratei concediului de odihnă.

7. Eliminarea sau transformarea ca opționale a mai multor acte/documente va oferi beneficii în economiile anuale ale agenților economici generate de îndeplinirea unor proceduri propuse spre excludere sau stabilire ca opționale.

8. Amendamentul de la articolul 117 din Codul muncii este o simplificare pentru mediul de afaceri. Astfel, plata concediilor anuale va fi obligatorie la o dată agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu.

9. Amendamentul va oferi mai multă flexibilitate pentru angajator și angajat în cazul stabilirii salariului în valută străină. Adică, va permite ca părțile singure să se înțeleagă și să convină asupra cursului de schimb al leului moldovenesc (curs mediu lunar, sau cursul din ultima zi din lună, etc.)

10. Soluțiile care se propun va face mai previzibilă legislația ce ține de efectuarea acestor examene medicale. Se vor elimina mai multe proceduri și acte care va simplifica și economisi bani și timp pentru mediul de afaceri. Iar salariații nu vor fi supuși unor examene medicale inutile și chiar umilitoare.

III. Repatrierea mijloacelor bănești

Prin abrogarea Legii nr. 1466-XIII din 29.01.1998 se va elimina oricare restricție privind circulația capitalului, în particular în ceea ce privește obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești (în corespundere cu practicile comunitare). Astfel, se va elimina riscurile nespecifice afacerilor prin impunerea unor reglementări nejustificate pentru mediul de afaceri.

IV. Construcții și rețele de comunicații

1. Facilitarea modificării destinației unor imobile locative cu potențial comercial, spre exemplu imobilele de la parterul blocurilor de locuit, va impulsiona dezvoltarea unor afaceri noi, crearea de noi locuri de muncă, sporirea masei impozabile și dezvoltarea urbanistică a unor sectoare din comunități. Totodată, excluderea obligativității autentificării notariale a acestui acord reprezintă excluderea unei bariere birocratice inutile în procesul de modificare a destinației imobilelor locative.

2. Propunerea din opțiunea recomandată are obiectiv de eliminare a blocajelor birocratice pentru dezvoltarea și înregistrarea rețelelor de comunicații care nu pot fi calificate drept construcții separate sau bunuri imobile. Debirocratizarea înregistrării rețelelor de comunicații va permite o dezvoltare mai facilă a rețelelor în cauză, sporirea calității serviciilor prestate și dezvoltarea domeniului comunicațiilor electronice.

V. Controlul de stat

1. Propunerea din opțiunea recomandată are obiectiv de realizare a principiului „controlului consultativ” prevăzut în legislație încă din 2016. În perioada primilor 3 ani de activitate organele de control vor activa în susținerea întreprinzătorului, fiind evitate posibile abuzuri în special în raport cu agenții economici de bună credință, dar care la începutul activității nu-și cunosc toate drepturile și posibilitățile de a-și apăra și revendica drepturile. În paralel fiind aplicat (pentru toate categoriile de întreprinderi) și așa-numita „lege a prevenției” (Legea nr. 59/2021).

2. Executarea obligației de transmitere a listei de verificări va asigura faptul că persoana controlată va cunoaște și înțelege mai bine cerințele de activitate și aspectele care vor fi verificate de inspector. Totodată va veni cu o asigurare în plus că inspectorii vor efectua controlul doar în limita listelor de verificare.

3. Obiectul propunerii de înregistrare și monitorizare a notelor de motivare constă în asigurarea ca și în cazul controalelor inopinate este efectuată analiza preliminară a riscurilor, așa cum este în cazul controalelor planificate și cum este stabilit de lege. Astfel se poate obține un număr mai mare de controale inopinate oportune și justificate.

4. Scopul instituirii dreptului de înregistrare video/audio a inspectorului constă în acordarea unui instrument viabil pentru agenți economici de a preveni și combate cazurile de abuz și corupție ce pot fi comise în cadrul controlului de stat. Transparentizarea totală a activității de control și interacțiunii între inspectorii și agenți economici ar putea influența simțitor situația existentă și scădea numărul de cazuri de corupție și abuz, care nu sunt și nu pot fi altfel înregistrate decât în mod audio sau video.

VI. Siguranța Alimentelor

Clarificarea activităților la eliberare/obținerea autorizării/înregistrării. Agenții economici vor avea certitudinea obținerii actului permisiv necesar pentru activitățile, care preconizează a fi desfășurate. Excluderea tergiversărilor, conflictelor și costurilor nejustificate.

VII. Activitatea executorilor judecătorești

Excluderea unor costuri administrative precum și a consumului irațional al timpului de muncă al angajaților băncilor comerciale.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este aplicabil

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Urmare a examinării problemei, riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate nu au fost identificate. Respectiv, alte modalități de a elimina carențele în cadrul normativ în vigoare nu sunt realizabile, cel puțin pe perioada realizării și implementării reformelor în derulare cu privire la îmbunătățirea climatului de afaceri.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În cazul opțiunii recomandate vor lipsi costuri de conformare pentru întreprinderi și nu va exista impact disproporționat, care ar putea distorsiona concurența. Menționăm, că opțiunea recomandată va avea impact benefic asupra întreprinderilor mici și mijlocii, deoarece vor fi diminuate costurile în activitatea de întreprinzător a acestora.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Se recomandă opțiunea de aprobare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, deoarece această opțiune va permite excluderea unor bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate, a cerințelor depășite prevăzute în unele actele normative excluderea, modificarea unor prevederi în actele normative din domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător, care permit interpretări discreționare din partea funcționarilor și autorităților publice.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Implementarea proiectului de lege va fi organizată de Ministerul Economiei – coordonatorul Grupului de lucru creat prin Dispoziția Guvernului 110-d – în colaborare cu autoritățile responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) a compartimentului ”Definirea problemei”. Va fi necesar, după caz, de modificat și ajustat cadrul normativ subordonat legilor, pentru a fi conform prevederilor proiectului. Totodată, schimbări instituționale nu vor fi necesare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Diminuarea numărului de cazuri de conflict dintre întreprinzători și instituțiile publice

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul pozitiv se va resimți cu intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect. Evaluarea performanței va fi organizată de Ministerul Economiei prin monitorizarea periodică o dată la jumătate de an în colaborare cu autoritățile responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) a compartimentului ”Definirea problemei”.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă sunt:

1. Întreprinzătorii și asociațiile acestora.

2. Autoritățile publice – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANSA, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, ANSP, alte autorități responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) a compartimentului ”Definirea problemei”.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor în iulie 2022 Ministerul Economiei anunțat inițierea colectării de propuneri pentru simplificarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial.³ Acțiunea a avut și are drept scop simplificarea și raționalizarea procedurilor pentru desfășurarea afacerii, în vederea asigurării implementării celor mai bune practici. Focusul principal va fi pe procese și proceduri simple, care necesită o analiză complexă, tehnică cu participarea nemijlocit a mediului de afaceri. Acestea au fost desfășurate pe următoarele domenii:

- Easy business vama: simplificarea procedurilor vamale, fluidizarea traficului etc.
- Easy business fisc: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc.
- Easy business angajator: munca la distanță, raportările aferente raporturilor de muncă, digitalizarea proceselor;
- Easy business autorizare: obținerea actelor permissive de la autoritățile emitente pentru desfășurarea activității de întreprinzător, operare pe domenii și sectoare de activități economice;
- Easy business stop: simplificarea procedurilor de lichidare voluntară a companiilor, precum și simplificarea procedurii de suspendare a activității de întreprinzător.

Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. În procesul consultativ au participat Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Businessului European (EBA), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Patronală Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”, Asociația Producătorilor de conserve din Moldova „Speranța- Con”, Asociația Producătorilor și Exportatorilor Strugurilor din Moldova, Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”, Centrul de Antreprenariat și Politici Economice, Institutul Național de Cercetări Economice, Asociația Patronală ”Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement ”MĂR”, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova, Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior ”Pro Biz”, Grupul Contabil Newsm Proiectul „Rural SME Policy Support Window – Republic of Moldova Europe, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, compania Moldcell. Urmare exercițiului de consultare antreprenorii și asociațiile de business au adresat demersuri în scris, fiind invocate un șir de probleme și propuse modificări în carul normativ. În procesul de consultare au fost organizate și un șir de ședințe: EASY BUSINESS Vama: Simplificarea și optimizarea procedurilor vamale (19 septembrie 2022); EASY BUSINESS FISC: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc. in domeniul fiscal (26 septembrie 2022); Relațiile de munca – 28 septembrie 2022; Identificarea și eliminarea constrângerilor la eliberarea autorizației de folosință specială a apelor și alte chestiuni conexe utilizării apelor (Mediu ambiant) (8 noiembrie 2022); facilitarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial, precum și simplificarea și raționalizarea procedurilor și cerințelor din domeniul sănătății (inclusiv cerințe sanitare) pentru desfășurarea afacerii (8 noiembrie 2022). În cadrul acestor ședințe, de asemenea, au parvenit propuneri de modificare a cadrului normativ în scopul eliminării unor costuri și

³ https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-colectarii-de-propuneri-pentru-simplificarea-interactiunii-organelor-de-stat-cu-mediul-antreprenorial/9415?fbclid=IwAR0e--9RipJdBcQrYgqYiBmvJfMnIq7PKv4j1wvRkA3bWV_Tp90yCD7KpBo

bariere administrative nejustificate. Menționăm că, pentru toate propunerile de modificare a cadrului normativ, prevăzute în prezentul AIR, autori sunt exclusiv reprezentanții mediului de afaceri.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul a fost plasat în consultări publice, publicat pe portalul particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-lansarea-promovarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-care-are-ca-scop-facilitarea-activitatii-mediului-de-afaceri/9867?fbclid=IwAR2nZgNGZfZmC2H22GtL6_GNm5Zz2kVVicF6-fDMey8vMJCazs8C2IoUJK4

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Deoarece această intervenție a apărut ca urmare a unui exercițiu complex de colectare a propunerilor de simplificare a legislației exclusiv de la antreprenori și asociațiile de antreprenori, considerăm că **Mediul de afaceri** susține această inițiativă care vine să micșoreze povara administrativă asupra acestora.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiect va fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor și vor fi expuse argumentele pentru neacceptarea sau acceptarea parțială a propunerilor

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2	-	-
povara administrativă	2	-	-
fluxurile comerciale și investiționale	2	-	-
competitivitatea afacerilor	2	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3	-	-
conurența pe piață	1	-	-
activitatea de inovare și cercetare	1	-	-
veniturile și cheltuielile publice		-	-
cadrul instituțional al autorităților publice		-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor		-	-
situația social-economică în anumite regiuni		-	-
situația macroeconomică		-	-
alte aspecte economice		-	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă		-	-
nivelul de salarizare	2	-	-
condițiile și organizarea muncii	2	-	-

sănătatea și securitatea muncii	2	-	-
formarea profesională		-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor		-	-
nivelul veniturilor populației		-	-
nivelul sărăciei		-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile		-	-
diversitatea culturală și lingvistică		-	-
partidele politice și organizațiile civice		-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea		-	-
modul sănătos de viață al populației		-	-
nivelul criminalității și securității publice		-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială		-	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale		-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale		-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative		-	-
nivelul și calitatea educației populației		-	-
conservarea patrimoniului cultural		-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale		-	-
accesul și participarea populației în activități sportive		-	-
discriminarea		-	-
alte aspecte sociale		-	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon		-	-
calitatea aerului		-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen		-	-
biodiversitatea		-	-
flora		-	-
fauna		-	-
peisajele naturale		-	-
starea și resursele solului		-	-
producerea și reciclarea deșeurilor		-	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile		-	-
consumul și producția durabilă		-	-
intensitatea energetică		-	-
eficiența și performanța energetică		-	-
bunăstarea animalelor		-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)		-	-
utilizarea terenurilor		-	-
alte aspecte de mediu		-	-
<p><i> Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major)</i></p>			

față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

TABEL COMPARATIV

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri)

Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare sau completare	Modificările propuse în proiectul de lege	Prevederile legii după modificare și adoptare
1	2	3
<p>Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale</p> <p>Art.10. – (1) Monitorul Oficial este publicația oficială a statului, în care se publică actele oficiale prevăzute la art.1 alin.(1).</p> <p>(2) Agenția Informațională de Stat „Moldpres” editează Monitorul Oficial atât în format electronic, cât și în format tipărit, cu aceeași forță juridică.</p> <p>(3) <u>Părțile I–III ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor în mod gratuit, permanent, pe pagina web oficială, în varianta pentru citire și imprimare.</u></p> <p>(4) Părțile IV și V ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament.</p> <p>(5) Ediția în format tipărit a Monitorului Oficial este pusă la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament sau prin vânzare liberă.</p> <p>(6) Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, nomenclatorul serviciilor prestate și cuantumul tarifelor la acestea se aprobă de către Guvern.</p>	<p>Art. I. - La articolul 10 din Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183–185, art.653), cu modificările ulterioare, alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție:</p> <p>”Actele normative publicate în aceste părți sunt însoțite de notele informative.”</p>	<p>Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale</p> <p>Art.10. – (1) Monitorul Oficial este publicația oficială a statului, în care se publică actele oficiale prevăzute la art.1 alin.(1).</p> <p>(2) Agenția Informațională de Stat „Moldpres” editează Monitorul Oficial atât în format electronic, cât și în format tipărit, cu aceeași forță juridică.</p> <p>(3) Părțile I–III ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor în mod gratuit, permanent, pe pagina web oficială, în varianta pentru citire și imprimare. Actele normative publicate în aceste părți sunt însoțite de notele informative.</p> <p>(4) Părțile IV și V ale ediției în format electronic a Monitorului Oficial sunt puse la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament.</p> <p>(5) Ediția în format tipărit a Monitorului Oficial este pusă la dispoziția tuturor utilizatorilor contra cost, în bază de abonament sau prin vânzare liberă.</p> <p>(6) Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, nomenclatorul serviciilor prestate și cuantumul tarifelor la acestea se aprobă de către Guvern.</p>
<p>Legea cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe nr.1466/1998</p>	<p>Art. II. – Legea nr.1466/1998 cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,</p>	<p>-</p>

	1998, nr.28–29, art.203), cu modificările ulterioare, se abrogă.	
<p>Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei Articolul 11. Organizarea evidenței militare (1) Organele specializate în ținerea evidenței militare sînt centrele militare și punctele de recrutare, încorporare și completare. (2) <u>Pe plan local, evidența militară a recruților și rezerviștilor se organizează și se ține de către primării (preturi), instituții publice și agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, în conformitate cu prezenta lege.</u> (3) Evidența militară a cetățenilor include: a) evidența militară a recruților; b) evidența militară a rezerviștilor. (4) Evidența militară a cetățenilor este coordonată cu sistemul de documentare a populației. (5) Evidența militară a recruților și rezerviștilor se ține conform domiciliului. (6) Documentul de evidență militară aflat asupra recruților este adeverința de recrutare, iar asupra rezerviștilor – livretul militar. (7) Pierderea livretului militar se anunță la punctul de recrutare, încorporare și completare în termen de 5 zile și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data constatării pierderii. (8) Centrele militare pot chema recruții și rezerviștii pentru clarificarea situației militare de cel mult 3 ori pe an. (9) <u>Asigurarea financiară a măsurilor de organizare a evidenței militare în centrele militare și în primării (preturi) se efectuează din contul bugetului local, iar la instituții publice și agenți economici, indiferent de tipul de proprietate – din mijloacele acestora.</u> (10) Controlul asupra organizării și ținerii evidenței militare se pune în sarcina Marelui Stat Major al Armatei Naționale.</p>	<p>Art. III. – Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.137–138, art.1054), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 1.La articolul 11 alineatul (2) și (9), textul „și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate” se exclude.</p> <p>2.Articolul 44:</p>	<p>Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei Articolul 11. Organizarea evidenței militare (1) Organele specializate în ținerea evidenței militare sînt centrele militare și punctele de recrutare, încorporare și completare. (2) Pe plan local, evidența militară a recruților și rezerviștilor se organizează și se ține de către primării (preturi), instituții publice, în conformitate cu prezenta lege. (3) Evidența militară a cetățenilor include: a) evidența militară a recruților; b) evidența militară a rezerviștilor. (4) Evidența militară a cetățenilor este coordonată cu sistemul de documentare a populației. (5) Evidența militară a recruților și rezerviștilor se ține conform domiciliului. (6) Documentul de evidență militară aflat asupra recruților este adeverința de recrutare, iar asupra rezerviștilor – livretul militar. (7) Pierderea livretului militar se anunță la punctul de recrutare, încorporare și completare în termen de 5 zile și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data constatării pierderii. (8) Centrele militare pot chema recruții și rezerviștii pentru clarificarea situației militare de cel mult 3 ori pe an. (9) Asigurarea financiară a măsurilor de organizare a evidenței militare în centrele militare și în primării (preturi) se efectuează din contul bugetului local, iar la instituții publice – din mijloacele acestora. (10) Controlul asupra organizării și ținerii evidenței militare se pune în sarcina Marelui Stat Major al Armatei Naționale.</p> <p>Articolul 44. Obligațiile autorităților și instituțiilor publice</p>

Articolul 44. Obligațiile autorităților publice, ale instituțiilor publice și ale agenților economici

(1) Autoritățile publice, instituțiile publice și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate, în privința salariaților proprii, sînt obligați:

a) să țină evidența la zi și să comunice lunar centrelor militare datele privind încadrările și eliberările din serviciu. Instituțiile de învățămînt sînt obligate, de asemenea, să comunice centrelor militare, în termen de 10 zile de la data începerii studiilor, numele studenților și elevilor care nu au îndeplinit serviciul militar și audiază cursurile anului I de învățămînt pe facultăți și specializări, în termen de 30 zile – numele studenților și elevilor (recruților) care și-au întrerupt studiile, au fost exmatriculați sau au rămas repetenți, să întocmească anual tabelele nominale ale studenților și elevilor din ultimul an de studii și să le prezinte, la cerere, centrelor militare;

b) să încadreze în serviciu recruți și rezerviști numai dacă aceștia au fost luați în evidență de centrul militar;

c) să întocmească anual tabelele nominale ale tinerilor care urmează să fie recrutați și să le prezinte, la cerere, centrelor militare.

d) să verifice dacă recruții și rezerviștii respectă regulile de evidență militară și să ia măsurile necesare în acest sens;

e) să acorde, la solicitarea recruților chemați pentru încorporare, un concediu plătit de 5 zile, în scopul rezolvării problemelor personale și familiale;

f) să acorde recruților și rezerviștilor, chemați la centrele militare pentru clarificarea situației militare, un concediu plătit de cel mult 3 zile;

g) să înmîneze cetățenilor ordinele de chemare ale centrelor militare și să asigure prezentarea lor la data, ora și locul prevăzut în ordin.

(2) Primăriile (preturile) sînt obligate:

a) să țină evidența nominală a recruților și rezerviștilor;

b) să facă în documentele de evidență ale recruților și rezerviștilor mențiunea privind luarea în și scoaterea din evidență;

denumirea articolului va avea următorul cuprins: "Obligațiile autorităților și instituțiilor publice"; la alineatul (1), textul „și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate” se exclude.

(1) Autoritățile publice, instituțiile publice, în privința salariaților proprii, sînt obligați:

a) să țină evidența la zi și să comunice lunar centrelor militare datele privind încadrările și eliberările din serviciu. Instituțiile de învățămînt sînt obligate, de asemenea, să comunice centrelor militare, în termen de 10 zile de la data începerii studiilor, numele studenților și elevilor care nu au îndeplinit serviciul militar și audiază cursurile anului I de învățămînt pe facultăți și specializări, în termen de 30 zile – numele studenților și elevilor (recruților) care și-au întrerupt studiile, au fost exmatriculați sau au rămas repetenți, să întocmească anual tabelele nominale ale studenților și elevilor din ultimul an de studii și să le prezinte, la cerere, centrelor militare;

b) să încadreze în serviciu recruți și rezerviști numai dacă aceștia au fost luați în evidență de centrul militar;

c) să întocmească anual tabelele nominale ale tinerilor care urmează să fie recrutați și să le prezinte, la cerere, centrelor militare.

d) să verifice dacă recruții și rezerviștii respectă regulile de evidență militară și să ia măsurile necesare în acest sens;

e) să acorde, la solicitarea recruților chemați pentru încorporare, un concediu plătit de 5 zile, în scopul rezolvării problemelor personale și familiale;

f) să acorde recruților și rezerviștilor, chemați la centrele militare pentru clarificarea situației militare, un concediu plătit de cel mult 3 zile;

g) să înmîneze cetățenilor ordinele de chemare ale centrelor militare și să asigure prezentarea lor la data, ora și locul prevăzut în ordin.

(2) Primăriile (preturile) sînt obligate:

a) să țină evidența nominală a recruților și rezerviștilor;

b) să facă în documentele de evidență ale recruților și rezerviștilor mențiunea privind luarea în și scoaterea din evidență;

c) să comunice lunar centrelor militare numele recruților și rezerviștilor luați în sau scoși din evidență;

c) să comunice lunar centrelor militare numele recruților și rezerviștilor luați în sau scoși din evidență;

d) să verifice anual tinerii care urmează a fi recrutați, să întocmească tabelele nominale ale acestora și, la termenele stabilite, să le expedieze centrelor militare respective;

e) să înmâneze tinerilor ordinele de chemare la recrutare pentru luarea lor în evidența militară (însoțirea și prezentarea recruților comisiei de recrutare-încorporare se va efectua de către șeful punctului de recrutare, încorporare și completare);

f) să înmâneze ordinele de chemare la încorporare, la concentrare sau la mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, organizând expedierea recruților și rezerviștilor la data, ora și locul stabilit de centrele militare.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor menționate la alin.(2), în cadrul fiecărei primării (preturi) se instituie puncte de recrutare, încorporare și completare, în care vor fi încadrați salariați cu statut de funcționar public. Structura și componența acestor puncte, în funcție de numărul populației din teritoriu, se stabilesc de Regulamentul privind activitatea administrativ-militară, aprobat de Guvern. Punctele de recrutare, încorporare și completare pot avea și alte atribuții pe lângă cele prevăzute în prezentul articol.

(4) Ministerul Afacerilor Interne are obligația:

a) să acorde ajutor autorităților administrației publice locale și centrelor militare privind luarea în evidență militară a cetățenilor, încorporarea acestora în serviciul militar în termen, în cel cu termen redus sau în serviciul civil, privind prezentarea rezerviștilor la exerciții și antrenamente militare, la concentrări militare și să exercite controlul asupra respectării de către cetățeni a regulilor de evidență militară;

b) să-i caute și să-i rețină pe rezerviștii și recruții care nu s-au prezentat, conform ordinului de chemare, la centrele militare, precum și pe militarii care au părăsit fără permisiune unitatea militară sau locul serviciului.

d) să verifice anual tinerii care urmează a fi recrutați, să întocmească tabelele nominale ale acestora și, la termenele stabilite, să le expedieze centrelor militare respective;

e) să înmâneze tinerilor ordinele de chemare la recrutare pentru luarea lor în evidența militară (însoțirea și prezentarea recruților comisiei de recrutare-încorporare se va efectua de către șeful punctului de recrutare, încorporare și completare);

f) să înmâneze ordinele de chemare la încorporare, la concentrare sau la mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, organizând expedierea recruților și rezerviștilor la data, ora și locul stabilit de centrele militare.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor menționate la alin.(2), în cadrul fiecărei primării (preturi) se instituie puncte de recrutare, încorporare și completare, în care vor fi încadrați salariați cu statut de funcționar public. Structura și componența acestor puncte, în funcție de numărul populației din teritoriu, se stabilesc de Regulamentul privind activitatea administrativ-militară, aprobat de Guvern. Punctele de recrutare, încorporare și completare pot avea și alte atribuții pe lângă cele prevăzute în prezentul articol.

(4) Ministerul Afacerilor Interne are obligația:

a) să acorde ajutor autorităților administrației publice locale și centrelor militare privind luarea în evidență militară a cetățenilor, încorporarea acestora în serviciul militar în termen, în cel cu termen redus sau în serviciul civil, privind prezentarea rezerviștilor la exerciții și antrenamente militare, la concentrări militare și să exercite controlul asupra respectării de către cetățeni a regulilor de evidență militară;

b) să-i caute și să-i rețină pe rezerviștii și recruții care nu s-au prezentat, conform ordinului de chemare, la centrele militare, precum și pe militarii care au părăsit fără permisiune unitatea militară sau locul serviciului.

Articolul 45. Obligațiile tinerilor, recruților și rezerviștilor

(1) Tinerii chemați la recrutare, recruții și rezerviștii sînt obligați să se prezinte, la primirea ordinelor de chemare emise de centrele militare, la data, ora și locul menționat de acestea.

(2) Recruții și rezerviștii sînt obligați să se prezinte la punctul de recrutare, încorporare și completare pentru:

a) scoaterea din sau luarea în evidență la schimbarea domiciliului;

b) anunțarea pierderii sau deteriorării adeverinței de recrutare, a livretului militar sau a ordinului de chemare la mobilizare;

c) predarea, înainte de a pleca în străinătate, a adeverinței de recrutare, a livretului militar și a ordinului de repartizare la mobilizare, precum și ridicarea lor la revenirea în țară;

d) anunțarea absenței de la domiciliu pe timp de pace pe o durată de peste 45 de zile;

e) anunțarea modificărilor privind locul de muncă sau de studii, calificarea, starea sănătății, starea civilă și schimbarea numelui.

(3) Militarii, la trecerea în rezervă, sînt obligați să se prezinte la centrul militar pentru luarea în evidență.

(4) În cazul producerii uneia dintre situațiile prevăzute la alin.(2) și (3), termenul de prezentare la organul de evidență militară este de 5 zile pe timp de pace și de 2 zile – la mobilizare ori pe timp de război.

(5) Tinerii și recruții care, din diferite motive, nu au primit ordinul de chemare sînt obligați să se prezinte la centrele militare nu mai tîrziu de sfîrșitul anului în care împlinesc vîrsta de recrutare sau încorporare.

(6) Drept motive întemeiate ale neprezentării cetățeanului la recrutare, încorporare, concentrare sau mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, la data fixată prin ordinul de chemare, pot servi:

a) starea gravă a sănătății, confirmată prin certificatul medical eliberat de instituția medicală competentă;

3.La articolul 45 alineatul (7), textul ”și agenții economici,” se exclude.

Articolul 45. Obligațiile tinerilor, recruților și rezerviștilor

(1) Tinerii chemați la recrutare, recruții și rezerviștii sînt obligați să se prezinte, la primirea ordinelor de chemare emise de centrele militare, la data, ora și locul menționat de acestea.

(2) Recruții și rezerviștii sînt obligați să se prezinte la punctul de recrutare, încorporare și completare pentru:

a) scoaterea din sau luarea în evidență la schimbarea domiciliului;

b) anunțarea pierderii sau deteriorării adeverinței de recrutare, a livretului militar sau a ordinului de chemare la mobilizare;

c) predarea, înainte de a pleca în străinătate, a adeverinței de recrutare, a livretului militar și a ordinului de repartizare la mobilizare, precum și ridicarea lor la revenirea în țară;

d) anunțarea absenței de la domiciliu pe timp de pace pe o durată de peste 45 de zile;

e) anunțarea modificărilor privind locul de muncă sau de studii, calificarea, starea sănătății, starea civilă și schimbarea numelui.

(3) Militarii, la trecerea în rezervă, sînt obligați să se prezinte la centrul militar pentru luarea în evidență.

(4) În cazul producerii uneia dintre situațiile prevăzute la alin.(2) și (3), termenul de prezentare la organul de evidență militară este de 5 zile pe timp de pace și de 2 zile – la mobilizare ori pe timp de război.

(5) Tinerii și recruții care, din diferite motive, nu au primit ordinul de chemare sînt obligați să se prezinte la centrele militare nu mai tîrziu de sfîrșitul anului în care împlinesc vîrsta de recrutare sau încorporare.

(6) Drept motive întemeiate ale neprezentării cetățeanului la recrutare, încorporare, concentrare sau mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, la data fixată prin ordinul de chemare, pot servi:

a) starea gravă a sănătății, confirmată prin certificatul medical eliberat de instituția medicală competentă;

<p>b) decesul unui membru al familiei (părinte, soție, copil, frate sau soră, unul dintre socri), confirmat prin certificatul de deces;</p> <p>c) evenimentele de forță majoră, confirmate prin actele doveditoare eliberate de autoritățile administrației publice locale.</p> <p><u>(7) Cetățenii chemați la recrutare, încorporare, concentrare sau mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, iar în caz de necesitate, și membrii familiilor lor, precum și autoritățile administrației publice, instituțiile publice și agenții economici, ai căror salariați sînt persoanele respective, au obligația de a anunța de îndată centrele militare despre motivele neprezentării la data, ora și locul prevăzut în ordinele de chemare, urmînd ca, în termen de 3 zile, să prezinte actele doveditoare de rigoare.</u></p> <p>(8) La mobilizare și pe timp de război, recruților și rezerviștilor li se interzice deplasarea de la locul de trai fără permisiunea comandantului centrului militar.</p>		<p>b) decesul unui membru al familiei (părinte, soție, copil, frate sau soră, unul dintre socri), confirmat prin certificatul de deces;</p> <p>c) evenimentele de forță majoră, confirmate prin actele doveditoare eliberate de autoritățile administrației publice locale.</p> <p><u>(7) Cetățenii chemați la recrutare, încorporare, concentrare sau mobilizare ori pentru clarificarea situației militare, iar în caz de necesitate, și membrii familiilor lor, precum și autoritățile administrației publice, instituțiile publice, ai căror salariați sînt persoanele respective, au obligația de a anunța de îndată centrele militare despre motivele neprezentării la data, ora și locul prevăzut în ordinele de chemare, urmînd ca, în termen de 3 zile, să prezinte actele doveditoare de rigoare.</u></p> <p>(8) La mobilizare și pe timp de război, recruților și rezerviștilor li se interzice deplasarea de la locul de trai fără permisiunea comandantului centrului militar.</p>
<p>Codul muncii nr.154/2003 Articolul 42¹. Informarea și consultarea salariaților (1) În vederea asigurării dreptului salariaților la administrarea unității prevăzut la art.42, angajatorul este obligat să-i informeze și să-i consulte referitor la subiectele relevante în raport cu activitatea lor în cadrul unității. (2) Obligația informării vizează: a) evoluția recentă și evoluția probabilă a activităților și situației economice a unității; b) situația, structura și evoluția probabilă a ocupării forței de muncă în cadrul unității, precum și eventualele măsuri de anticipare preconizate, în special atunci cînd există o amenințare la adresa locurilor de muncă; c) deciziile care pot genera modificări importante în organizarea muncii sau în relațiile contractuale, inclusiv cele legate de concedierile colective sau schimbarea proprietarului unității;</p>	<p>Art. IV. - Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează: 1.La articolul 42¹, alineatul (6) va avea următorul cuprins: ”(6) Dacă în cadrul unității nu există nici sindicat, nici reprezentanți aleși, informația menționată la alin.(2) se aduce la cunoștința salariaților prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar”;</p>	<p>Codul muncii nr.154/2003 Articolul 42¹. Informarea și consultarea salariaților (1) În vederea asigurării dreptului salariaților la administrarea unității prevăzut la art.42, angajatorul este obligat să-i informeze și să-i consulte referitor la subiectele relevante în raport cu activitatea lor în cadrul unității. (2) Obligația informării vizează: a) evoluția recentă și evoluția probabilă a activităților și situației economice a unității; b) situația, structura și evoluția probabilă a ocupării forței de muncă în cadrul unității, precum și eventualele măsuri de anticipare preconizate, în special atunci cînd există o amenințare la adresa locurilor de muncă; c) deciziile care pot genera modificări importante în organizarea muncii sau în relațiile contractuale, inclusiv cele legate de concedierile colective sau schimbarea proprietarului unității;</p>

d) situația privind securitatea și sănătatea în muncă la unitate, precum și orice măsuri de natură să afecteze asigurarea acestora, inclusiv planificarea și introducerea de noi tehnologii, alegerea echipamentului de lucru și de protecție, instruirea salariaților în materie de securitate și sănătate în muncă etc;

e) remunerația medie pe categorie de salariați sau de funcții, defalcată în funcție de sex.

(3) Informarea se face prin transmiterea, în forma scrisă, către reprezentanții salariaților a datelor relevante, complete și veridice privind subiectele enumerate la alin.(2), în timp util, care le-ar permite reprezentanților salariaților să pregătească, în caz de necesitate, consultarea.

(4) Informarea are loc ori de câte ori este necesară în virtutea circumstanțelor intervenite, precum și periodic, la intervalele prevăzute de contractul colectiv de muncă. Informarea periodică asupra subiectelor menționate la alin.(2) nu poate avea loc mai rar decât o dată pe an, cel târziu în primul semestru al anului următor celui de gestiune.

(5) În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, informarea se va efectua cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de punerea în aplicare a măsurilor de rigoare. În caz de lichidare a unității sau reducere a numărului ori a statelor de personal, salariații vor fi informați despre acest lucru cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de declanșarea procedurilor prevăzute la art.88.

(6) Dacă în cadrul unității nu există nici sindicat, nici reprezentanți aleși, informația menționată la alin.(2) se aduce la cunoștința salariaților printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare din filialele sau reprezentanțele acesteia), precum și, după caz, prin intermediul paginii web sau al mesajelor electronice.

(7) Consultarea are loc:

a) în cadrul unor întâlniri cu reprezentanți ai angajatorului de nivel relevant în raport cu subiectul discutat;

d) situația privind securitatea și sănătatea în muncă la unitate, precum și orice măsuri de natură să afecteze asigurarea acestora, inclusiv planificarea și introducerea de noi tehnologii, alegerea echipamentului de lucru și de protecție, instruirea salariaților în materie de securitate și sănătate în muncă etc;

e) remunerația medie pe categorie de salariați sau de funcții, defalcată în funcție de sex.

(3) Informarea se face prin transmiterea, în forma scrisă, către reprezentanții salariaților a datelor relevante, complete și veridice privind subiectele enumerate la alin.(2), în timp util, care le-ar permite reprezentanților salariaților să pregătească, în caz de necesitate, consultarea.

(4) Informarea are loc ori de câte ori este necesară în virtutea circumstanțelor intervenite, precum și periodic, la intervalele prevăzute de contractul colectiv de muncă. Informarea periodică asupra subiectelor menționate la alin.(2) nu poate avea loc mai rar decât o dată pe an, cel târziu în primul semestru al anului următor celui de gestiune.

(5) În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, informarea se va efectua cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de punerea în aplicare a măsurilor de rigoare. În caz de lichidare a unității sau reducere a numărului ori a statelor de personal, salariații vor fi informați despre acest lucru cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de declanșarea procedurilor prevăzute la art.88.

(6) Dacă în cadrul unității nu există nici sindicat, nici reprezentanți aleși, informația menționată la alin.(2) se aduce la cunoștința salariaților prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.

(7) Consultarea are loc:

a) în cadrul unor întâlniri cu reprezentanți ai angajatorului de nivel relevant în raport cu subiectul discutat;

b) în baza informațiilor transmise conform alin.(3) și a avizului pe care reprezentanții salariaților sînt în drept să-l formuleze în acest context;

b) în baza informațiilor transmise conform alin.(3) și a avizului pe care reprezentanții salariaților sînt în drept să-l formuleze în acest context;

c) în vederea obținerii unui consens privind subiectele menționate la alin.(2) lit.b)–d) care țin de competențele angajatorului.

În procesul consultării, reprezentanții salariaților au dreptul să se întîlnească cu angajatorul și să obțină un răspuns motivat la orice aviz pe care îl pot formula. În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, consultarea se va face astfel încît să ofere reprezentanților salariaților posibilitatea de a negocia și a ajunge la un consens cu angajatorul înainte ca măsurile preconizate să fie puse în aplicare.

În toate cazurile, prevăzute de prezentul cod, în care angajatorul este obligat să consulte salariații/reprezentanții salariaților înainte de adoptarea unei decizii care afectează drepturile și interesele salariaților, angajatorul notifică organul sindical/reprezentanții salariaților și solicită opinia consultativă a acestora în formă scrisă.

Termenul de prezentare a opiniei este de 10 zile lucrătoare de la data recepționării notificării.

În cazul neprezentării opiniei în termenul indicat, comunicarea opiniei consultative de către organul respectiv/reprezentanții salariaților se prezumă.

(8) În cazul în care în unitate există un comitet pentru securitate și sănătate în muncă, creat în conformitate cu prevederile [Legii securității și sănătății în muncă nr.186/2008](#), informarea și consultarea asupra subiectelor menționate la alin.(2) lit.d) din prezentul articol se vor desfășura în cadrul acestui comitet.

(9) Reprezentanții salariaților, precum și orice expert care îi asistă nu vor divulga salariaților sau terților informații care, în interesul legitim al unității, le-au fost furnizate cu titlu confidențial, în urma semnării unui angajament în formă scrisă. Această restricție se aplică oriunde s-ar afla respectivii reprezentanți sau terți, chiar după expirarea mandatului lor. La rîndul lor, salariații nu vor divulga

c) în vederea obținerii unui consens privind subiectele menționate la alin.(2) lit.b)–d) care țin de competențele angajatorului.

În procesul consultării, reprezentanții salariaților au dreptul să se întîlnească cu angajatorul și să obțină un răspuns motivat la orice aviz pe care îl pot formula. În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, consultarea se va face astfel încît să ofere reprezentanților salariaților posibilitatea de a negocia și a ajunge la un consens cu angajatorul înainte ca măsurile preconizate să fie puse în aplicare.

În toate cazurile, prevăzute de prezentul cod, în care angajatorul este obligat să consulte salariații/reprezentanții salariaților înainte de adoptarea unei decizii care afectează drepturile și interesele salariaților, angajatorul notifică organul sindical/reprezentanții salariaților și solicită opinia consultativă a acestora în formă scrisă.

Termenul de prezentare a opiniei este de 10 zile lucrătoare de la data recepționării notificării.

În cazul neprezentării opiniei în termenul indicat, comunicarea opiniei consultative de către organul respectiv/reprezentanții salariaților se prezumă.

(8) În cazul în care în unitate există un comitet pentru securitate și sănătate în muncă, creat în conformitate cu prevederile [Legii securității și sănătății în muncă nr.186/2008](#), informarea și consultarea asupra subiectelor menționate la alin.(2) lit.d) din prezentul articol se vor desfășura în cadrul acestui comitet.

(9) Reprezentanții salariaților, precum și orice expert care îi asistă nu vor divulga salariaților sau terților informații care, în interesul legitim al unității, le-au fost furnizate cu titlu confidențial, în urma semnării unui angajament în formă scrisă. Această restricție se aplică oriunde s-ar afla respectivii reprezentanți sau terți, chiar după expirarea mandatului lor. La rîndul lor, salariații nu vor divulga informațiile confidențiale primite în același mod de la angajator. Nerespectarea confidențialității atrage obligația reparării de către persoanele vinovate a prejudiciului cauzat.

informațiile confidențiale primite în același mod de la angajator. Nerespectarea confidențialității atrage obligația reparării de către persoanele vinovate a prejudiciului cauzat.

(10) Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(8), angajatorul nu este obligat să comunice informații sau să întreprindă consultări dacă asemenea acțiuni pot avea ca efect divulgarea unui secret de stat sau a unui secret comercial. Refuzul angajatorului de a furniza informații sau de a întreprinde consultări asupra subiectelor menționate la alin.(2) poate fi contestat în instanța de judecată.

(11) La informarea și consultarea salariaților în legătură cu reorganizarea unității, schimbarea tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia se va ține cont de particularitățile prevăzute la art.197¹.

(12) Prin convențiile colective și/sau contractele colective de muncă pot fi stabilite orice proceduri de informare și consultare, care nu vor diminua drepturile salariaților în raport cu prevederile prezentului cod.

Articolul 48. Informarea privind condițiile de activitate

(1) Anterior angajării sau transferării într-o nouă funcție, angajatorul are obligația de a informa persoana care urmează a fi angajată sau transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă, oferindu-i informația prevăzută la art.49 alin.(1), precum și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat în cazul încetării activității. Informația în cauză va face obiectul unui proiect de contract individual de muncă sau al unei scrisori oficiale, semnate de angajator cu semnătură electronică sau cu semnătură olografă. Obligația de informare a persoanei selectate în vederea angajării sau a salariatului, în cazul transferului, se consideră îndeplinită de către angajator la momentul semnării contractului sau a acordului suplimentar la contractul individual de muncă.

2.La articolul 48, alineatul (1) a doua propoziție se exclude;

(10) Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(8), angajatorul nu este obligat să comunice informații sau să întreprindă consultări dacă asemenea acțiuni pot avea ca efect divulgarea unui secret de stat sau a unui secret comercial. Refuzul angajatorului de a furniza informații sau de a întreprinde consultări asupra subiectelor menționate la alin.(2) poate fi contestat în instanța de judecată.

(11) La informarea și consultarea salariaților în legătură cu reorganizarea unității, schimbarea tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia se va ține cont de particularitățile prevăzute la art.197¹.

(12) Prin convențiile colective și/sau contractele colective de muncă pot fi stabilite orice proceduri de informare și consultare, care nu vor diminua drepturile salariaților în raport cu prevederile prezentului cod.

Articolul 48. Informarea privind condițiile de activitate

(1) Anterior angajării sau transferării într-o nouă funcție, angajatorul are obligația de a informa persoana care urmează a fi angajată sau transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă, oferindu-i informația prevăzută la art.49 alin.(1), precum și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat în cazul încetării activității. Obligația de informare a persoanei selectate în vederea angajării sau a salariatului, în cazul transferului, se consideră îndeplinită de către angajator la momentul semnării contractului sau a acordului suplimentar la contractul individual de muncă.

(2) La angajare, salariatului îi vor fi puse la dispoziție, suplimentar, convențiile colective care-i sînt aplicabile, contractul colectiv de muncă, regulamentul intern al unității, precum și informația privind cerințele de securitate și sănătate în muncă aferente activității sale.

(2) La angajare, salariatului îi vor fi puse la dispoziție, suplimentar, convențiile colective care-i sînt aplicabile, contractul colectiv de muncă, regulamentul intern al unității, precum și informația privind cerințele de securitate și sănătate în muncă aferente activității sale.

(3) În cazul în care salariatul urmează să-și desfășoare activitatea în străinătate, angajatorul are obligația de a-i furniza, în timp util, toată informația prevăzută la art.49 alin.(1) și, suplimentar, informații referitoare la:

- a) durata muncii în străinătate;
- b) moneda în care va fi retribuită munca, precum și modalitatea de plată;
- c) compensațiile și avantajele în numerar și/sau în natură aferente plecării în străinătate;
- d) condițiile specifice de asigurare;
- e) condițiile de cazare;
- f) aranjamentele de călătorie tur-retur.

(4) La angajarea în Republica Moldova a cetățenilor străini se vor lua în considerare, de asemenea, prevederile legislației în domeniul migrației de muncă, precum și dispozițiile relevante ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 55. Contractul individual de muncă pe durată determinată

(1) Contractul individual de muncă poate fi încheiat pe durată determinată, conform art.54 alin.(2), în următoarele cazuri:

- a) pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat (cu excepția cazurilor de aflare a acestuia în grevă) sau pentru perioada în care el se află în unul din concediile prevăzute la art.112, 120, 123, 124, 126, 178, 299 și 300 ori pentru perioada în care el absentează din alte motive;
- b) pentru perioada îndeplinirii unor lucrări temporare cu o durată de pînă la 2 luni;

3. Articolul 55 se completează cu litera m¹) cu următorul cuprins: “m¹) cu salariații angajați în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor”.

(3) În cazul în care salariatul urmează să-și desfășoare activitatea în străinătate, angajatorul are obligația de a-i furniza, în timp util, toată informația prevăzută la art.49 alin.(1) și, suplimentar, informații referitoare la:

- a) durata muncii în străinătate;
- b) moneda în care va fi retribuită munca, precum și modalitatea de plată;
- c) compensațiile și avantajele în numerar și/sau în natură aferente plecării în străinătate;
- d) condițiile specifice de asigurare;
- e) condițiile de cazare;
- f) aranjamentele de călătorie tur-retur.

(4) La angajarea în Republica Moldova a cetățenilor străini se vor lua în considerare, de asemenea, prevederile legislației în domeniul migrației de muncă, precum și dispozițiile relevante ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 55. Contractul individual de muncă pe durată determinată

(1) Contractul individual de muncă poate fi încheiat pe durată determinată, conform art.54 alin.(2), în următoarele cazuri:

- a) pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat (cu excepția cazurilor de aflare a acestuia în grevă) sau pentru perioada în care el se află în unul din concediile prevăzute la art.112, 120, 123, 124, 126, 178, 299 și 300 ori pentru perioada în care el absentează din alte motive;
- b) pentru perioada îndeplinirii unor lucrări temporare cu o durată de pînă la 2 luni;
- b¹) pentru perioada îndeplinirii unor lucrări sezoniere care, în virtutea condițiilor climaterice, se pot desfășura numai într-o perioadă anumită a anului;

<p>b¹) pentru perioada îndeplinirii unor lucrări sezoniere care, în virtutea condițiilor climaterice, se pot desfășura numai într-o perioadă anumită a anului;</p> <p>c) cu persoanele detașate la lucru peste hotarele Republicii Moldova;</p> <p>c¹) cu cetățenii străini care se angajează în câmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția străinilor cu drept de ședere permanentă sau provizorie pentru reîntregirea familiei;</p> <p>d) pentru perioada stagierii și instruirii profesionale a salariatului la o altă unitate;</p> <p>e) cu persoane care își fac studiile la instituțiile de învățământ la cursurile de zi;</p> <p>f) cu persoanele pensionate, conform legislației în vigoare, pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă (sau care au obținut dreptul la pensie pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă) și nu sînt încadrate în câmpul muncii – pe o perioadă de pînă la 2 ani, care, la expirare, poate fi prelungită de părți în condițiile art.54 alin.(2) și ale art.68 alin.(1) și alin.(2) lit.a);</p> <p>g) cu colaboratorii științifici din instituțiile de cercetare-dezvoltare, cu cadrele didactice și rectorii instituțiilor de învățământ superior, precum și cu conducătorii instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special complementar, artistic, sportiv, secundar profesional, mediu de specialitate, în baza rezultatelor concursului desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare;</p> <p>h) la alegerea, pe o perioadă determinată a salariaților, în funcții electivă în autoritățile publice centrale și locale, precum și în organele sindicale, patronale, ale altor organizații necomerciale și ale societăților comerciale;</p> <p>i) cu conducătorii unităților, adjuncții lor și contabilii-șefi ai unităților;</p> <p>k) pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări;</p> <p>k¹) pentru perioada implementării unui proiect investițional sau a unui program de asistență tehnică și financiară;</p> <p>k²) pentru efectuarea unor lucrări legate de majorarea volumului de producție sau de servicii prestate, al căror</p>		<p>c) cu persoanele detașate la lucru peste hotarele Republicii Moldova;</p> <p>c¹) cu cetățenii străini care se angajează în câmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția străinilor cu drept de ședere permanentă sau provizorie pentru reîntregirea familiei;</p> <p>d) pentru perioada stagierii și instruirii profesionale a salariatului la o altă unitate;</p> <p>e) cu persoane care își fac studiile la instituțiile de învățământ la cursurile de zi;</p> <p>f) cu persoanele pensionate, conform legislației în vigoare, pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă (sau care au obținut dreptul la pensie pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă) și nu sînt încadrate în câmpul muncii – pe o perioadă de pînă la 2 ani, care, la expirare, poate fi prelungită de părți în condițiile art.54 alin.(2) și ale art.68 alin.(1) și alin.(2) lit.a);</p> <p>g) cu colaboratorii științifici din instituțiile de cercetare-dezvoltare, cu cadrele didactice și rectorii instituțiilor de învățământ superior, precum și cu conducătorii instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special complementar, artistic, sportiv, secundar profesional, mediu de specialitate, în baza rezultatelor concursului desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare;</p> <p>h) la alegerea, pe o perioadă determinată a salariaților, în funcții electivă în autoritățile publice centrale și locale, precum și în organele sindicale, patronale, ale altor organizații necomerciale și ale societăților comerciale;</p> <p>i) cu conducătorii unităților, adjuncții lor și contabilii-șefi ai unităților;</p> <p>k) pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări;</p> <p>k¹) pentru perioada implementării unui proiect investițional sau a unui program de asistență tehnică și financiară;</p> <p>k²) pentru efectuarea unor lucrări legate de majorarea volumului de producție sau de servicii prestate, al căror caracter temporar (pînă la un an) poate fi argumentat de angajator;</p>
---	--	---

caracter temporar (pînă la un an) poate fi argumentat de angajator;

k³) cu persoanele care se angajează la unitățile create pentru o perioada determinată;

l) cu lucrătorii de creație din artă și cultură;

m) cu salariații asociațiilor religioase; precum și

n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

(2) În cazurile enumerate la alin.(1) lit.e), g), i), l) și m), încheierea unui contract individual de muncă pe durată determinată sau prelungirea, pe durată determinată, a unui contract existent este permisă doar atunci cînd stabilirea unui raport de muncă permanent nu este posibilă din motive obiective (cum ar fi disponibilitatea persoanelor care își fac studiile la secția de zi doar în perioada vacanțelor, existența unor legi organice care permit sau prescriu angajarea anumitor salariați pe durată determinată etc.). Motivele respective, de rînd cu temeiurile legale ale limitării duratei raportului de muncă, urmează a fi indicate în contract sau în acordul suplimentar la acesta.

(3) Între aceleași părți se pot încheia succesiv, pe o durată determinată, cel mult 3 contracte individuale de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(1) lit.a), b), c¹) și h), care cumulativ nu vor depăși 60 de luni.

(4) Contractele individuale de muncă cu o durată determinată se vor considera a fi încheiate succesiv dacă între acestea există un interval de timp mai mic de 3 luni.

Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților
Contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de:

a) concediu de maternitate;

b) boală sau traumatism;

d) instituire a carantinei, în baza certificatului de concediu medical, eliberat salariatului conform legislației;

e) încorporarea în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil;

4.Articolul 76 se completează cu litera f¹ cu următorul cuprins:

”f¹) în caz de absență a salariatului de la locul de muncă, dacă angajatorul nu deține informații despre motivul absenței.”

k³) cu persoanele care se angajează la unitățile create pentru o perioada determinată;

l) cu lucrătorii de creație din artă și cultură;

m) cu salariații asociațiilor religioase; precum și

m¹) cu salariații angajați în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor

n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

(2) În cazurile enumerate la alin.(1) lit.e), g), i), l) și m), încheierea unui contract individual de muncă pe durată determinată sau prelungirea, pe durată determinată, a unui contract existent este permisă doar atunci cînd stabilirea unui raport de muncă permanent nu este posibilă din motive obiective (cum ar fi disponibilitatea persoanelor care își fac studiile la secția de zi doar în perioada vacanțelor, existența unor legi organice care permit sau prescriu angajarea anumitor salariați pe durată determinată etc.). Motivele respective, de rînd cu temeiurile legale ale limitării duratei raportului de muncă, urmează a fi indicate în contract sau în acordul suplimentar la acesta.

(3) Între aceleași părți se pot încheia succesiv, pe o durată determinată, cel mult 3 contracte individuale de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(1) lit.a), b), c¹) și h), care cumulativ nu vor depăși 60 de luni.

(4) Contractele individuale de muncă cu o durată determinată se vor considera a fi încheiate succesiv dacă între acestea există un interval de timp mai mic de 3 luni.

Articolul 76. Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților
Contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de:

a) concediu de maternitate;

b) boală sau traumatism;

d) instituire a carantinei, în baza certificatului de concediu medical, eliberat salariatului conform legislației;

e) încorporarea în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil;

f) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de muncă;

g) trimitere în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către salariat a unei infracțiuni incompatibile cu munca prestată, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești;

h) omitere, din vina salariatului, a termenului de trecere a controlului medical;

i) depistare, conform documentului medical (certificat/adeverință/act etc.), eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă, a contraindicațiilor care nu permit îndeplinirea muncii specificate în contractul individual de muncă;

j) cerere a organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare;

k) prezentare la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, constatată prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților;

l) aflare în grevă, declarată conform prezentului cod;

m) stabilire pe termen determinat a gradului de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale; precum și

n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 86. Concedierea

(1) *Concedierea* – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive:

a) rezultatul nesatisfăcător al perioadei de probă (art.63 alin.(2));

5.La articolul 86, alineatul (1) litera h) textul ”timpul zilei de muncă” se substituie cu textul ”timpul zilei de muncă cu durata zilnică a timpului de muncă de cel puțin 8 ore”.

f) forță majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de muncă;

f¹)) în caz de absență a salariatului de la locul de muncă, dacă angajatorul nu deține informații despre motivul absenței;

g) trimitere în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către salariat a unei infracțiuni incompatibile cu munca prestată, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești;

h) omitere, din vina salariatului, a termenului de trecere a controlului medical;

i) depistare, conform documentului medical (certificat/adeverință/act etc.), eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă, a contraindicațiilor care nu permit îndeplinirea muncii specificate în contractul individual de muncă;

j) cerere a organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare;

k) prezentare la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, constatată prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților;

l) aflare în grevă, declarată conform prezentului cod;

m) stabilire pe termen determinat a gradului de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale; precum și

n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 86. Concedierea

(1) *Concedierea* – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive:

a) rezultatul nesatisfăcător al perioadei de probă (art.63 alin.(2));

b) lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică;

b) lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică;

c) reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate;

d) constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate din cauza stării de sănătate, conform documentului medical (certificat/adeverință/act etc.), eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă;

e) constatarea îndeplinirii nesatisfăcătoare, în mod repetat, pe parcursul unui an, a indicatorilor de performanță individuală. Concedierea poate fi dispusă numai după evaluarea prealabilă a salariatului conform procedurii de evaluare stabilite prin convenția colectivă, contractul colectiv de muncă aplicabil sau, în lipsa acestora, prin regulamentul intern al unității, în conformitate cu dispozițiile generale stabilite de prezenta lege, cu condiția că angajatorul a dat salariatului instrucțiuni corespunzătoare, a transmis un avertisment în scris și a oferit salariatului o perioadă rezonabilă de timp pentru îmbunătățire;

f) schimbarea proprietarului unității (în privința conducătorului unității, a adjuncților săi, a contabilului-șef);

g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar;

h) absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă;

i) prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k);

j) săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni contra patrimoniului unității, stabilită prin hotărârea instanței de judecată sau prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale;

k) comiterea de către salariatul care gestionează nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale ori care are acces la

c) reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate;

d) constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate din cauza stării de sănătate, conform documentului medical (certificat/adeverință/act etc.), eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă;

e) constatarea îndeplinirii nesatisfăcătoare, în mod repetat, pe parcursul unui an, a indicatorilor de performanță individuală. Concedierea poate fi dispusă numai după evaluarea prealabilă a salariatului conform procedurii de evaluare stabilite prin convenția colectivă, contractul colectiv de muncă aplicabil sau, în lipsa acestora, prin regulamentul intern al unității, în conformitate cu dispozițiile generale stabilite de prezenta lege, cu condiția că angajatorul a dat salariatului instrucțiuni corespunzătoare, a transmis un avertisment în scris și a oferit salariatului o perioadă rezonabilă de timp pentru îmbunătățire;

f) schimbarea proprietarului unității (în privința conducătorului unității, a adjuncților săi, a contabilului-șef);

g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar;

h) absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă cu durata zilnică a timpului de muncă de cel puțin 8 ore;

i) prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k);

j) săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni contra patrimoniului unității, stabilită prin hotărârea instanței de judecată sau prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale;

k) comiterea de către salariatul care gestionează nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale ori care are acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator a unor acțiuni culpabile, dacă aceste acțiuni pot servi drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv;

sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator a unor acțiuni culpabile, dacă aceste acțiuni pot servi drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv;

k¹) încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din [Legea nr.325 din 23 decembrie 2013](#) privind evaluarea integrității instituționale;

l) încălcarea gravă repetată, pe parcursul unui an, a statutului instituției de învățământ de către un cadru didactic (art.301);

m) comiterea de către salariatul care îndeplinește funcții educative a unei fapte imorale incompatibile cu funcția deținută;

n) aplicarea, chiar și o singură dată, de către un cadru didactic a violenței fizice sau psihice față de discipoli (art.301);

o) semnarea de către conducătorul unității (filialei, subdiviziunii), de către adjuncții săi sau de către contabilul-șef a unui act juridic nefondat care a cauzat prejudicii materiale unității;

p) încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă;

r) prezentarea de către salariat angajatorului, la încheierea contractului individual de muncă, a unor documente false (art.57 alin.(1)), fapt confirmat în modul stabilit;

s) încheierea, vizînd salariații ce prestează munca prin cumul, a unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita profesia, specialitatea sau funcția respectivă ca profesie, specialitate sau funcție de bază (art.273);

u) transferarea salariatului la o altă unitate cu acordul celui transferat și al ambilor angajatori;

v) refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității sau reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ;

k¹) încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din [Legea nr.325 din 23 decembrie 2013](#) privind evaluarea integrității instituționale;

l) încălcarea gravă repetată, pe parcursul unui an, a statutului instituției de învățământ de către un cadru didactic (art.301);

m) comiterea de către salariatul care îndeplinește funcții educative a unei fapte imorale incompatibile cu funcția deținută;

n) aplicarea, chiar și o singură dată, de către un cadru didactic a violenței fizice sau psihice față de discipoli (art.301);

o) semnarea de către conducătorul unității (filialei, subdiviziunii), de către adjuncții săi sau de către contabilul-șef a unui act juridic nefondat care a cauzat prejudicii materiale unității;

p) încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă;

r) prezentarea de către salariat angajatorului, la încheierea contractului individual de muncă, a unor documente false (art.57 alin.(1)), fapt confirmat în modul stabilit;

s) încheierea, vizînd salariații ce prestează munca prin cumul, a unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita profesia, specialitatea sau funcția respectivă ca profesie, specialitate sau funcție de bază (art.273);

u) transferarea salariatului la o altă unitate cu acordul celui transferat și al ambilor angajatori;

v) refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității sau reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ;

x) refuzul salariatului de a fi transferat la o altă muncă pentru motive de sănătate, conform certificatului medical (art.74 alin.(2));

y) refuzului salariatului de a fi transferat în altă localitate în legătură cu mutarea unității în această localitate (art.74 alin.(1)); precum și

y¹) deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vîrstă;

z) pentru alte motive prevăzute de prezentul cod și de alte acte legislative.

x) refuzul salariatului de a fi transferat la o altă muncă pentru motive de sănătate, conform certificatului medical (art.74 alin.(2));

y) refuzului salariatului de a fi transferat în altă localitate în legătură cu mutarea unității în această localitate (art.74 alin.(1)); precum și

y¹) deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vîrstă;

z) pentru alte motive prevăzute de prezentul cod și de alte acte legislative.

Notă. Persoanele concediate în temeiul lit.y¹) pot fi angajate pe o durată determinată conform art.55 lit.f).

(2) Nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu paternal, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 4 ani, în concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei, în concediu pentru îngrijirea copilului cu dizabilități, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Articolul 97¹. Garanții pentru salariații cu timp de muncă parțial

(1) Nu se admite tratamentul mai puțin favorabil al salariaților cu timp de muncă parțial în raport cu salariații cu normă întreagă care prestează o muncă echivalentă la aceeași unitate dacă un asemenea tratament se bazează exclusiv pe durata timpului de muncă zilnic sau săptămînal și nu are o justificare obiectivă.

(2) În contextul alin.(1), activitatea în condițiile timpului de muncă parțial nu implică limitarea drepturilor salariatului privind calcularea vechimii în muncă, a stagiului de cotizare (cu excepțiile prevăzute de lege), privind durata concediului de odihnă anual sau limitarea altor drepturi de muncă.

Notă. Persoanele concediate în temeiul lit.y¹) pot fi angajate pe o durată determinată conform art.55 lit.f).

(2) Nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu paternal, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 4 ani, în concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei, în concediu pentru îngrijirea copilului cu dizabilități, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Articolul 97¹. Garanții pentru salariații cu timp de muncă parțial

(1) Nu se admite tratamentul mai puțin favorabil al salariaților cu timp de muncă parțial în raport cu salariații cu normă întreagă care prestează o muncă echivalentă la aceeași unitate dacă un asemenea tratament se bazează exclusiv pe durata timpului de muncă zilnic sau săptămînal și nu are o justificare obiectivă.

(2) În contextul alin.(1), activitatea în condițiile timpului de muncă parțial nu implică limitarea drepturilor salariatului privind calcularea vechimii în muncă, a stagiului de cotizare (cu excepțiile prevăzute de lege), privind durata concediului de odihnă anual sau limitarea altor drepturi de muncă.

(3) Angajatorul:

a) va întreprinde măsuri pentru a înlesni accesul la munca pe fracțiuni de normă la toate nivelurile din unitate, inclusiv la funcțiile calificate și de conducere;

b) va asigura, în conformitate cu prevederile titlului VIII, accesul salariaților cu timp de muncă parțial la o formare

6.La articolul 97¹ alineatul (4), textul: ”printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare dintre filialele sau reprezentanțele acesteia), precum și pe pagina sa web, după caz.” se substituie cu textul: ”prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.”

<p>(3) Angajatorul:</p> <p>a) va întreprinde măsuri pentru a înlesni accesul la munca pe fracțiune de normă la toate nivelurile din unitate, inclusiv la funcțiile calificate și de conducere;</p> <p>b) va asigura, în conformitate cu prevederile titlului VIII, accesul salariaților cu timp de muncă parțial la o formare profesională care să le sporească oportunitățile profesionale și mobilitatea profesională;</p> <p>c) va ține cont de cererile salariaților de a se transfera de la munca cu normă întreagă la munca pe fracțiune de normă și invers sau de a-și majora durata timpului de muncă, în cazul în care apare o asemenea oportunitate.</p> <p><u>(4) În vederea facilitării transferurilor prevăzute la alin.(3), angajatorul va informa salariații despre funcțiile vacante cu normă întreagă și pe fracțiune de normă apărute în cadrul unității, în termen de 5 zile lucrătoare de la data apariției lor. Informația privind funcțiile vacante va fi adusă la cunoștința salariaților și reprezentanților acestora la nivel de unitate printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare dintre filialele sau reprezentanțele acesteia), precum și pe pagina sa web, după caz.</u></p> <p>Articolul 106. Evidența timpului de muncă <u>Angajatorul este obligat să țină, în modul stabilit, evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare.</u></p>	<p>7.Articolul 106 se modifică și va avea următorul cuprins: ”Articolul 106. Evidența timpului de muncă Angajatorul este în drept să țină evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare conform modelului aprobat prin convențiile colective naționale sau să țină evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat în condițiile stabilite cu salariații prin acord scris, în funcție de activitatea specifică desfășurată de către aceștia.”</p> <p>8.Articolul 114¹ se exclude.</p>	<p>profesională care să le sporească oportunitățile profesionale și mobilitatea profesională;</p> <p>c) va ține cont de cererile salariaților de a se transfera de la munca cu normă întreagă la munca pe fracțiune de normă și invers sau de a-și majora durata timpului de muncă, în cazul în care apare o asemenea oportunitate.</p> <p>(4) În vederea facilitării transferurilor prevăzute la alin.(3), angajatorul va informa salariații despre funcțiile vacante cu normă întreagă și pe fracțiune de normă apărute în cadrul unității, în termen de 5 zile lucrătoare de la data apariției lor. Informația privind funcțiile vacante va fi adusă la cunoștința salariaților și reprezentanților acestora la nivel de unitate prin oricare dintre mijloacele disponibile, care pot face dovada recepționării informației de către destinatar.</p> <p>Articolul 106. Evidența timpului de muncă Angajatorul este în drept să țină evidența timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare conform modelului aprobat prin convențiile colective naționale sau să țină evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat în condițiile stabilite cu salariații prin acord scris, în funcție de activitatea specifică desfășurată de către aceștia.</p>
---	---	--

Articolul 114¹. Modul de calculare a duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă

(1) Durata concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă se calculează prin înmulțirea duratei concediului pentru o lună cu numărul de luni complete lucrate în anul respectiv de muncă.

(2) Zecimile obținute la calcularea duratei concediului de odihnă anual proporțional timpului lucrat într-un an de muncă, egale cu 0,5 și mai mult, sunt rotunjite până la o zi, iar mai puțin de 0,5 sunt excluse din calcul.

(3) Calculul lunilor complete lucrate într-un an de muncă se efectuează după cum urmează:

- a) se calculează zilele lucrate într-un an de muncă;
- b) suma obținută este împărțită la numărul mediu lunar de zile lucrătoare pe an;
- c) soldul de zile, care constituie 15 și mai multe zile calendaristice, este rotunjit până la o lună completă;
- d) pentru soldul de zile de la 6 la 14 zile calendaristice, salariatului i se va acorda 1 zi de concediu.

Articolul 116. Programarea concediilor de odihnă anuale
(1) Programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul următor se face de angajator, de comun acord cu reprezentanții salariaților, cu cel puțin 2 săptămâni înainte de sfârșitul fiecărui an calendaristic.

(2) La programarea concediilor de odihnă anuale se ține cont atât de dorința salariaților, cât și de necesitatea asigurării bunei funcționări a unității.

(2¹) Perioada și durata concediilor de odihnă anuale programate pot fi modificate la solicitarea salariatului, cu

9. La articolul 116:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Concediile de odihnă anuale pentru anul următor pot fi programate din timp de către angajator de comun acord cu reprezentanții salariaților până la sfârșitul fiecărui an calendaristic.”
alineatul (5) se abrogă.

--

Articolul 116. Programarea concediilor de odihnă anuale

(1) Concediile de odihnă anuale pentru anul următor pot fi programate din timp de către angajator de comun acord cu reprezentanții salariaților până la sfârșitul fiecărui an calendaristic.

(2) La programarea concediilor de odihnă anuale se ține cont atât de dorința salariaților, cât și de necesitatea asigurării bunei funcționări a unității.

(2¹) Perioada și durata concediilor de odihnă anuale programate pot fi modificate la solicitarea salariatului, cu acordul angajatorului, ținând cont de funcționarea unității și necesitățile acesteia.

(3) Salariaților ale căror soții se află în concediu de maternitate li se acordă, în baza unei cereri scrise, concediul de odihnă anual concomitent cu concediul soțiilor.

(4) Salariaților în vîrstă de pînă la 18 ani, părinților care au 2 și mai mulți copii în vîrstă de pînă la 16 ani sau un copil cu

<p>acordul angajatorului, ținând cont de funcționarea unității și necesitățile acesteia.</p> <p>(3) Salariaților ale căror soții se află în concediu de maternitate li se acordă, în baza unei cereri scrise, concediul de odihnă anual concomitent cu concediul soțiilor.</p> <p>(4) Salariaților în vîrstă de pînă la 18 ani, părinților care au 2 și mai mulți copii în vîrstă de pînă la 16 ani sau un copil cu dizabilități și părinților singuri care au un copil în vîrstă de pînă la 16 ani concediile de odihnă anuale li se acordă în perioada de vară sau, în baza unei cereri scrise, în orice altă perioadă a anului.</p> <p><u>(5) Programarea concediilor de odihnă anuale este obligatorie atît pentru angajator, cît și pentru salariat. Salariatul trebuie să fie prevenit, în formă scrisă, despre data începerii concediului.</u></p> <p>(6) Programarea concediilor de odihnă anuale, aprobată cu respectarea condițiilor prevăzute la alin.(1) și (2), se aduce la cunoștința salariaților, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/inștiințării, în termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării.</p> <p>Articolul 117. Indemnizația de concediu</p> <p>(1) Pentru perioada concediului de odihnă anual, salariatul beneficiază de o indemnizație de concediu care nu poate fi mai mică decît mărimea salariului mediu pentru perioada respectivă.</p> <p>(2) Modul de calculare a indemnizației de concediu este stabilit de Guvern.</p> <p><u>(3) Indemnizația de concediu se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu.</u></p> <p>(4) În caz de deces al salariatului, indemnizația ce i se cuvine, inclusiv pentru concediile nefolosite, se plătește integral soțului (soției), copiilor majori sau părinților defunctului, iar în lipsa acestora – altor moștenitori, în conformitate cu legislația în vigoare.</p>	<p>10.La articolul 117, alineatul (3) se modifică și se expune în felul următor:</p> <p>”(3) Indemnizația de concediu se plătește de către angajator la o dată agreeată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu.”.</p> <p>11.La articolul 141 alineatul (2), textul ”care nu poate fi mai mic de cursul oficial de schimb al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil la data de plată” se exclude.</p>	<p>dizabilități și părinților singuri care au un copil în vîrstă de pînă la 16 ani concediile de odihnă anuale li se acordă în perioada de vară sau, în baza unei cereri scrise, în orice altă perioadă a anului.</p> <p>alineatul (5) exclus</p> <p>(6) Programarea concediilor de odihnă anuale, aprobată cu respectarea condițiilor prevăzute la alin.(1) și (2), se aduce la cunoștința salariaților, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/inștiințării, în termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării.</p> <p>Articolul 117. Indemnizația de concediu</p> <p>(1) Pentru perioada concediului de odihnă anual, salariatul beneficiază de o indemnizație de concediu care nu poate fi mai mică decît mărimea salariului mediu pentru perioada respectivă.</p> <p>(2) Modul de calculare a indemnizației de concediu este stabilit de Guvern.</p> <p>(3) Indemnizația de concediu se plătește de către angajator la o dată agreeată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care salariatul se află în concediu.</p> <p>(4) În caz de deces al salariatului, indemnizația ce i se cuvine, inclusiv pentru concediile nefolosite, se plătește integral soțului (soției), copiilor majori sau părinților defunctului, iar în lipsa acestora – altor moștenitori, în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Articolul 141. Formele de plată a salariului</p> <p>(1) Salariul se plătește în monedă națională. În cazul desfășurării de către salariat a activității în străinătate, salariul poate fi plătit în moneda prevăzută în contractul individual de muncă.</p>
---	---	---

<p>Articolul 141. Formele de plată a salariului</p> <p>(1) Salariul se plătește în monedă națională. În cazul desfășurării de către salariat a activității în străinătate, salariul poate fi plătit în moneda prevăzută în contractul individual de muncă.</p> <p>(2) <u>În contractul individual de muncă părțile pot conveni asupra cuantumului salariului în valută străină, cu achitarea în monedă națională la un curs de schimb al leului moldovenesc agreeat de părți care nu poate fi mai mic de cursul oficial de schimb al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil la data de plată.</u></p> <p>(3) Plata salariului poate fi efectuată atât în numerar, cât și prin virament la contul salariatului, deschis la prestatorul de servicii de plată, cu achitarea serviciilor respective din contul angajatorului.</p> <p>(4) În cazul insolvenței unității, plățile de compensare, garantate salariaților și calculate (recalculate) la data achitării acestora, se achită în mărime nu mai mică decât cuantumul salariului minim, stabilit în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Articolul 198. Dispoziții generale</p> <p>(1) <u>Regulamentul intern al unității este un act juridic care se întocmește în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților salariaților, și se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului.</u></p> <p>(2) Regulamentul intern al unității nu poate cuprinde prevederi care contravin legislației în vigoare, clauzelor convențiilor colective și ale contractului colectiv de muncă.</p> <p>(3) Prin regulamentul intern al unității nu se pot stabili limitări ale drepturilor individuale sau colective ale salariaților.</p>	<p>12. La articolul 198, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Regulamentul intern al unității este un act juridic opțional care, la decizia angajatorului, poate fi întocmit în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților salariaților, și care se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului. Angajatorilor care întocmesc în mod benevol regulamente interne a unității li se aplică în modul corespunzător prevederile din prezentul Cod.”</p>	<p>(2) În contractul individual de muncă părțile pot conveni asupra cuantumului salariului în valută străină, cu achitarea în monedă națională la un curs de schimb al leului moldovenesc agreeat de părți.</p> <p>(3) Plata salariului poate fi efectuată atât în numerar, cât și prin virament la contul salariatului, deschis la prestatorul de servicii de plată, cu achitarea serviciilor respective din contul angajatorului.</p> <p>(4) În cazul insolvenței unității, plățile de compensare, garantate salariaților și calculate (recalculate) la data achitării acestora, se achită în mărime nu mai mică decât cuantumul salariului minim, stabilit în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Articolul 198. Dispoziții generale</p> <p>(1) Regulamentul intern al unității este un act juridic opțional care, la decizia angajatorului, poate fi întocmit în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților salariaților, și care se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului. Angajatorilor care întocmesc în mod benevol regulamente interne a unității li se aplică în modul corespunzător prevederile din prezentul Cod.</p> <p>(2) Regulamentul intern al unității nu poate cuprinde prevederi care contravin legislației în vigoare, clauzelor convențiilor colective și ale contractului colectiv de muncă.</p> <p>(3) Prin regulamentul intern al unității nu se pot stabili limitări ale drepturilor individuale sau colective ale salariaților.</p>
<p>Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 Articolul 22. Drepturile și obligațiile executorului judecătoresc</p>	<p>Art. V. Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al</p>	<p>Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 Articolul 22. Drepturile și obligațiile executorului judecătoresc</p>

<p>(1) Executorul judecătoresc este în drept:</p> <p>a) să emită acte procedurale în limitele competenței prevăzute de lege;</p> <p>b) să citeze, la sediul biroului său și la locul efectuării actelor de executare, debitorul și alți participanți implicați în procesul de executare;</p> <p>c) să solicite și să primească gratuit pe suport de hîrtie și în <u>regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, dacă nu are acces la sistemul informațional ce conține informația respectivă;</u></p> <p>d) să sesizeze autoritățile și persoanele competente referitor la faptele constatate de neconformare cerințelor înaintate legal de executorul judecătoresc;</p> <p>e) să prezinte cerințe legale persoanelor fizice și juridice părți în procedura de executare în vederea întreprinderii anumitelor acțiuni de executare;</p> <p>f) să intre, cu acordul debitorului sau al membrilor lui de familie adulți (iar în lipsa acordului, cu concursul organelor de drept), în încăperile ce reprezintă domiciliul sau sediul debitorului, în alte încăperi și depozite ce aparțin debitorului, precum și în cele aflate în folosința acestuia, și să le cerceteze;</p> <p>g) să calculeze dobânzi, penalități, alte sume rezultate din întârzierea executării unei obligații ce decurge dintr-un document executoriu;</p> <p>h) să acorde asistență părților în procedura de executare și altor solicitanți, explicîndu-le consecințele juridice ale actelor de procedură;</p> <p>i) să concilieze părțile în faza prejudiciară și în procedura de executare;</p> <p>j) să constate, la cererea persoanei interesate, fapte și stări de fapt;</p>	<p>R. Moldova nr.214-220/704 din 05.11.2010) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează: La articolul 22, alin. (1): la litera c), după cuvintele ”pe suport de hîrtie” se introduce textul ”sau în document electronic”; la litera r), după cuvintele ”să solicite” se introduce textul ”în document electronic”; la litera s), după cuvintele ”să primească” se introduce textul ”în document electronic”; la litera ș), după cuvîntul ”informeze” se introduce textul ”în document electronic”.</p>	<p>(1) Executorul judecătoresc este în drept:</p> <p>a) să emită acte procedurale în limitele competenței prevăzute de lege;</p> <p>b) să citeze, la sediul biroului său și la locul efectuării actelor de executare, debitorul și alți participanți implicați în procesul de executare;</p> <p>c) să solicite și să primească gratuit pe suport de hîrtie sau în document electronic și în regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, dacă nu are acces la sistemul informațional ce conține informația respectivă;</p> <p>d) să sesizeze autoritățile și persoanele competente referitor la faptele constatate de neconformare cerințelor înaintate legal de executorul judecătoresc;</p> <p>e) să prezinte cerințe legale persoanelor fizice și juridice părți în procedura de executare în vederea întreprinderii anumitelor acțiuni de executare;</p> <p>f) să intre, cu acordul debitorului sau al membrilor lui de familie adulți (iar în lipsa acordului, cu concursul organelor de drept), în încăperile ce reprezintă domiciliul sau sediul debitorului, în alte încăperi și depozite ce aparțin debitorului, precum și în cele aflate în folosința acestuia, și să le cerceteze;</p> <p>g) să calculeze dobânzi, penalități, alte sume rezultate din întârzierea executării unei obligații ce decurge dintr-un document executoriu;</p> <p>h) să acorde asistență părților în procedura de executare și altor solicitanți, explicîndu-le consecințele juridice ale actelor de procedură;</p> <p>i) să concilieze părțile în faza prejudiciară și în procedura de executare;</p> <p>j) să constate, la cererea persoanei interesate, fapte și stări de fapt;</p>
---	---	---

k) să comunice, la solicitarea părții interesate, actele procedurale;

l) să ridice, să depoziteze, să administreze și să vîndă bunurile sechestrate în procesul de executare, precum și bunurile gajate;

m) să recupereze datoriile pe cale amiabilă;

n) să aplice în regim on-line măsuri asigurătorii;

o) să elibereze copii de pe actele din dosarul de executare către terți neimplicați în procedura de executare doar în condițiile legii și în baza unei solicitări scrise;

p) să primească, în condițiile legii, onorarii și taxe pentru activitățile efectuate;

q) să urmărească mijloacele bănești ale debitorului (atît în numerar, cît și de pe conturile lui bancare) și veniturile lui (salariul, pensia, bursa, alte venituri) și să exercite controlul asupra corectitudinii în executarea indicațiilor sale privind urmărirea mijloacelor bănești și a veniturilor debitorului;

r) să solicite instituției bancare informații despre soldul sumei din contul debitorului, existent la momentul recepționării solicitării, cu eliberarea imediată și necondiționată a unui extras bancar și comunicat informativ;

s) să primească informația de la instituțiile bancare privind operațiunile efectuate la conturile bancare ale debitorului, procedura și modul de înregistrare a actelor parvenite de la executorii judecătorești, precum și informații din registrele accesului persoanelor la celulele (safeurile) metalice închiriate de debitor și soțul/soția acestuia;

ș) să oblige instituțiile bancare să îl informeze despre deschiderea în viitor a unor conturi bancare de către debitor;

t) să urmărească mijloacele bănești și bunurile debitorului care se află la terți, inclusiv în instituții financiare;

ț) să ridice de la debitor obiectele indicate în documentul executoriu;

u) să beneficieze la timp și necondiționat de asistența organelor de drept, a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale;

k) să comunice, la solicitarea părții interesate, actele procedurale;

l) să ridice, să depoziteze, să administreze și să vîndă bunurile sechestrate în procesul de executare, precum și bunurile gajate;

m) să recupereze datoriile pe cale amiabilă;

n) să aplice în regim on-line măsuri asigurătorii;

o) să elibereze copii de pe actele din dosarul de executare către terți neimplicați în procedura de executare doar în condițiile legii și în baza unei solicitări scrise;

p) să primească, în condițiile legii, onorarii și taxe pentru activitățile efectuate;

q) să urmărească mijloacele bănești ale debitorului (atît în numerar, cît și de pe conturile lui bancare) și veniturile lui (salariul, pensia, bursa, alte venituri) și să exercite controlul asupra corectitudinii în executarea indicațiilor sale privind urmărirea mijloacelor bănești și a veniturilor debitorului;

r) să solicite în document electronic instituției bancare informații despre soldul sumei din contul debitorului, existent la momentul recepționării solicitării, cu eliberarea imediată și necondiționată a unui extras bancar și comunicat informativ;

s) să primească în document electronic informația de la instituțiile bancare privind operațiunile efectuate la conturile bancare ale debitorului, procedura și modul de înregistrare a actelor parvenite de la executorii judecătorești, precum și informații din registrele accesului persoanelor la celulele (safeurile) metalice închiriate de debitor și soțul/soția acestuia;

ș) să oblige instituțiile bancare să îl informeze în document electronic despre deschiderea în viitor a unor conturi bancare de către debitor;

t) să urmărească mijloacele bănești și bunurile debitorului care se află la terți, inclusiv în instituții financiare;

ț) să ridice de la debitor obiectele indicate în documentul executoriu;

u) să beneficieze la timp și necondiționat de asistența organelor de drept, a organelor centrale de specialitate ale

<p>v) să solicite persoanelor fizice și juridice întreprinderea acțiunilor sau inacțiunilor ce rezultă din lege sau dintr-un raport juridic, în vederea executării eficiente a unui document executoriu;</p> <p>w) să dispună anunțarea în căutare și reținerea mijloacelor de transport, să identifice bunurile debitorului;</p> <p>x) să solicite instanței judecătorești, la cererea creditorului, aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătorești;</p> <p>y) să solicite, după caz, organelor care au emis documentele executorii explicarea motivată a expunerilor dispozitive ale acestora, precum și explicarea modului și a ordinii de executare;</p> <p>z) să folosească, în exercitarea atribuțiilor, mijloace de înregistrare audio, foto și video.</p> <p>(2) Executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și să explice participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.</p>		<p>administrației publice și a autorităților administrației publice locale;</p> <p>v) să solicite persoanelor fizice și juridice întreprinderea acțiunilor sau inacțiunilor ce rezultă din lege sau dintr-un raport juridic, în vederea executării eficiente a unui document executoriu;</p> <p>w) să dispună anunțarea în căutare și reținerea mijloacelor de transport, să identifice bunurile debitorului;</p> <p>x) să solicite instanței judecătorești, la cererea creditorului, aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătorești;</p> <p>y) să solicite, după caz, organelor care au emis documentele executorii explicarea motivată a expunerilor dispozitive ale acestora, precum și explicarea modului și a ordinii de executare;</p> <p>z) să folosească, în exercitarea atribuțiilor, mijloace de înregistrare audio, foto și video.</p> <p>(2) Executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și să explice participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.</p>
<p>Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară</p> <p>Articolul 18. Autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților agenților economici</p> <p>(1) Agenții economici care desfășoară cel puțin una dintre activitățile menționate în anexa nr.6 pot activa numai dacă acestea au fost supuse procedurii de autorizare/înregistrare sanitară veterinară de către Agenție.</p> <p><u>(2) Pentru obținerea autorizației sanitare veterinare, agenții economici depun o cerere la subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor, conform modelului din anexa nr.2, la care anexează copiile următoarelor documente:</u></p> <p>a) actul ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova;</p>	<p>Art. VI. – Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară (republicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.13-20/10 din 22.01.2021) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 18, alineatul (2), după cuvintele ”agenții economici” se introduc cuvintele ”sau autoritatea administrației publice locale, în cazul alin.(5) și (6) al art. 16 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior”;</p>	<p>Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară</p> <p>Articolul 18. Autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților agenților economici</p> <p>(1) Agenții economici care desfășoară cel puțin una dintre activitățile menționate în anexa nr.6 pot activa numai dacă acestea au fost supuse procedurii de autorizare/înregistrare sanitară veterinară de către Agenție.</p> <p>(2) Pentru obținerea autorizației sanitare veterinare, agenții economici sau autoritatea administrației publice locale, în cazul alin.(5) și (6) al art. 16 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior depun o cerere la subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor, conform modelului din anexa nr.2, la care anexează copiile următoarelor documente:</p>

b) actul ce confirmă dreptul de proprietate sau dreptul de folosință asupra spațiului;

c) contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar.

(3) Pentru obținerea înregistrării sanitare veterinare, agenții economici notifică Agenția conform modelului aprobat prin ordinul directorului general al Agenției. În termen de 5 zile lucrătoare de la depunerea notificării, Agenția o examinează, o înregistrează și informează agentul economic în privința includerii sau refuzului includerii acestuia în Lista unităților autorizate/înregistrate sanitar veterinar.

(4) În cadrul procedurii de autorizare sanitară veterinară, inspectorii subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor, în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, în urma evaluării efectuate la fața locului, întocmesc referatul tehnic, conform modelului din anexa nr.3, în care indică corespunderea sau necorespunderea obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare și, după caz, prescriu măsuri de remediere.

(5) În cazul corespunderii obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare, în decurs de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii, se eliberează autorizație sanitară veterinară de funcționare, conform modelului din anexa nr.4.

(6) În cazul necorespunderii obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare în vigoare și al imposibilității înlăturării neconformităților depistate, se emite refuz de autorizare sanitară veterinară motivat.

(7) În cazul depășirii de către subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor a termenului stabilit la alin.(5) pentru eliberarea actului permisiv și în lipsa unei comunicări scrise privind suspendarea termenului de examinare a cererii sau refuzul ei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege și de legile care reglementează în mod expres activitățile autorizate, actul permisiv se consideră acordat prin aprobare tacită, în conformitate cu [Legea nr.235/2006](#) cu privire la principiile de bază de

a) actul ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova;

b) actul ce confirmă dreptul de proprietate sau dreptul de folosință asupra spațiului;

c) contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar.

(3) Pentru obținerea înregistrării sanitare veterinare, agenții economici notifică Agenția conform modelului aprobat prin ordinul directorului general al Agenției. În termen de 5 zile lucrătoare de la depunerea notificării, Agenția o examinează, o înregistrează și informează agentul economic în privința includerii sau refuzului includerii acestuia în Lista unităților autorizate/înregistrate sanitar veterinar.

(4) În cadrul procedurii de autorizare sanitară veterinară, inspectorii subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor, în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, în urma evaluării efectuate la fața locului, întocmesc referatul tehnic, conform modelului din anexa nr.3, în care indică corespunderea sau necorespunderea obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare și, după caz, prescriu măsuri de remediere.

(5) În cazul corespunderii obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare, în decurs de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii, se eliberează autorizație sanitară veterinară de funcționare, conform modelului din anexa nr.4.

(6) În cazul necorespunderii obiectivului/activității cu cerințele sanitare veterinare în vigoare și al imposibilității înlăturării neconformităților depistate, se emite refuz de autorizare sanitară veterinară motivat.

(7) În cazul depășirii de către subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor a termenului stabilit la alin.(5) pentru eliberarea actului permisiv și în lipsa unei comunicări scrise privind suspendarea termenului de examinare a cererii sau refuzul ei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege și de legile care reglementează în mod expres activitățile autorizate, actul permisiv se consideră acordat prin aprobare tacită, în conformitate cu [Legea nr.235/2006](#) cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu

reglementare a activității de întreprinzător și cu [Legea nr.160/2011](#) privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(8) Pentru orice modificări ulterioare ale procesului tehnologic – modernizare, relocare, extindere ori schimbare a profilului de activitate – se impune solicitarea eliberării de noi autorizații sanitare veterinare de funcționare.

(9) Autorizarea și eliberarea autorizației sanitare veterinare se efectuează conform tarifelor și termenelor specificate în [Legea nr.160/2011](#) privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în partea nereglementată de prezenta lege. Înregistrarea sanitară veterinară se efectuează gratis și pentru un termen nelimitat.

(10) Agenția întocmește, în formă electronică, și actualizează Lista unităților autorizate/înregistrate sanitar veterinar. Lista este publică și poate fi accesată pe pagina web oficială a Agenției.

(11) Atât agenții economici autorizați, cât și cei înregistrați sunt subiecte ale controalelor de stat efectuate de autoritatea sanitară veterinară competentă.

(12) Procedura de eliberare a autorizației sanitare veterinare pentru mijloacele de transport care transportă animale vii și produse supuse controlului sanitar veterinar este similară cu procedura de eliberare a autorizației sanitare veterinare de funcționare, cu excepția obligativității prezentării actului menționat la alin.(2) lit.c) din prezentul articol.

(13) Exploatațiile nonprofesionale nu se supun autorizării sanitare veterinare, însă proprietarii acestora sunt obligați să notifice subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor în privința întreținerii animalelor și a operațiunilor/acțiunilor efectuate cu acestea.

(14) Numărul de animale admis în exploatațiile nonprofesionale și regulile de întreținere a acestora se aprobă de către consiliile locale, conform prevederilor [Legii nr.436/2006](#) privind administrația publică locală.

[Legea nr.160/2011](#) privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(8) Pentru orice modificări ulterioare ale procesului tehnologic – modernizare, relocare, extindere ori schimbare a profilului de activitate – se impune solicitarea eliberării de noi autorizații sanitare veterinare de funcționare.

(9) Autorizarea și eliberarea autorizației sanitare veterinare se efectuează conform tarifelor și termenelor specificate în [Legea nr.160/2011](#) privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în partea nereglementată de prezenta lege. Înregistrarea sanitară veterinară se efectuează gratis și pentru un termen nelimitat.

(10) Agenția întocmește, în formă electronică, și actualizează Lista unităților autorizate/înregistrate sanitar veterinar. Lista este publică și poate fi accesată pe pagina web oficială a Agenției.

(11) Atât agenții economici autorizați, cât și cei înregistrați sunt subiecte ale controalelor de stat efectuate de autoritatea sanitară veterinară competentă.

(12) Procedura de eliberare a autorizației sanitare veterinare pentru mijloacele de transport care transportă animale vii și produse supuse controlului sanitar veterinar este similară cu procedura de eliberare a autorizației sanitare veterinare de funcționare, cu excepția obligativității prezentării actului menționat la alin.(2) lit.c) din prezentul articol.

(13) Exploatațiile nonprofesionale nu se supun autorizării sanitare veterinare, însă proprietarii acestora sunt obligați să notifice subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor în privința întreținerii animalelor și a operațiunilor/acțiunilor efectuate cu acestea.

(14) Numărul de animale admis în exploatațiile nonprofesionale și regulile de întreținere a acestora se aprobă de către consiliile locale, conform prevederilor [Legii nr.436/2006](#) privind administrația publică locală.

5. Activități din domeniul siguranței

5. Activități din domeniul siguranței alimentelor		<p>2. Punctul 5 al părții I din anexa nr.6 se completează cu sub punctul 5.8¹ cu următorul cuprins: ”5.8¹ Unitate de comerț, care practică cel puțin una din activități: Comerțul cu ridicata al animalelor vii; Comerțul cu ridicata al blănurilor, pieilor brute și al pieilor prelucrate; Comerțul cu ridicata al cărnii și produselor din carne; Comerțul cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și al grăsimilor comestibile; Comerțul cu ridicata specializat al altor alimente, inclusiv al peștelui, crustaceelor și al moluștelor; Comerțul cu ridicata al mierii și al produselor apicole; Comerțul cu ridicata al subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman; Comerțul cu ridicata al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar; Comerțul cu amănuntul al animalelor vii; Comerțul cu amănuntul al pieilor brute și al pieilor prelucrate; Comerțul cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne; Comerțul cu amănuntul al laptelui și al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile; Comerțul cu amănuntul al peștelui și produselor din pește; Comerțul cu amănuntul al mierii și produselor apicole;</p>	alimentelor	
5.1	Abator/unitate de producere a cărnii		5.1	Abator/unitate de producere a cărnii
5.1.1	Unitate de sacrificare		5.1.1	Unitate de sacrificare
5.1.2	Unitate de manipulare a vânatului		5.1.2	Unitate de manipulare a vânatului
5.1.3	Secție de tranșare a cărnii		5.1.3	Secție de tranșare a cărnii
5.2	Unitate pentru prelucrarea cărnii și a subproduselor din carne		5.2	Unitate pentru prelucrarea cărnii și a subproduselor din carne
5.2.1	Unitate de producere a conservelor din carne		5.2.1	Unitate de producere a conservelor din carne
5.2.2	Unitate de producere/procesare a salamurilor crude/uscate		5.2.2	Unitate de producere/procesare a salamurilor crude/uscate
5.2.3	Unitate de fabricare a semipreparatelor și preparatelor culinare din carne și a amestecurilor din carne		5.2.3	Unitate de fabricare a semipreparatelor și preparatelor culinare din carne și a amestecurilor din carne
5.3	Unitate de procesare a ouălor și de fabricare a produselor din ouă		5.3	Unitate de procesare a ouălor și de fabricare a produselor din ouă
5.3.1	Unitate de colectare, marcare și ambalare a ouălor		5.3.1	Unitate de colectare, marcare și ambalare a ouălor
5.4	Unitate de producere, prelucrare, depozitare și comercializare a produselor piscicole		5.4	Unitate de producere, prelucrare, depozitare și comercializare a produselor piscicole
5.4.1	Unitate de colectare a peștelui		5.4.1	Unitate de colectare a peștelui
5.4.2	Ambarcațiune de pescuit		5.4.2	Ambarcațiune de pescuit
5.5	Fabrică de produse lactate		5.5	Fabrică de produse lactate
5.5.1	Unitate de procesare a laptelui		5.5.1	Unitate de procesare a laptelui
5.5.2	Centru de colectare și depozitare a laptelui		5.5.2	Centru de colectare și depozitare a laptelui
5.6	Unitate de colectare și procesare a mierii de albine și a altor produse apicole		5.6	Unitate de colectare și procesare a mierii de albine și a altor produse apicole
5.7	Depozit de produse alimentare		5.7	Depozit de produse alimentare
5.7.1	Depozit frigorific pentru produse de origine animală		5.7.1	Depozit frigorific pentru produse de origine animală
5.7.2	Centru de ambalare a produselor	5.7.2	Centru de ambalare a produselor alimentare	

	alimentare			
5.7.3	Piață agroalimentară	Comerțul cu amănuntul al altor produse alimentare de origine animală și vegetală; Comerțul cu amănuntul al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar.”	5.7.3 Piață agroalimentară	
5.8	Unitate de alimentație publică		5.8 Unitate de alimentație publică	
5.8.1	Centru de alimentare publică		5.8.1 Centru de alimentare publică	
5.8.2	Unitate de catering		5.8.2 Unitate de catering	
5.8.3	Secție culinară		5.8.3 Secție culinară	
5.9	Unitate de transport destinată transportării produselor alimentare		5.8 ¹	Unitate de comerț, care practică cel puțin una din activități: Comerțul cu ridicata al animalelor vii; Comerțul cu ridicata al blănurilor, pieilor brute și al pieilor prelucrate; Comerțul cu ridicata al cărnii și produselor din carne; Comerțul cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și al grăsimilor comestibile; Comerțul cu ridicata specializat al altor alimente, inclusiv al peștelui, crustaceelor și al moluștelor; Comerțul cu ridicata al mierii și al produselor apicole; Comerțul cu ridicata al subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman; Comerțul cu ridicata al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar; Comerțul cu amănuntul al animalelor vii; Comerțul cu amănuntul al pieilor brute și al pieilor prelucrate; Comerțul cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne; Comerțul cu amănuntul al laptelui și al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile; Comerțul cu amănuntul al peștelui și produselor din pește;

				<p>Comerțul cu amănuntul al mierii și produselor apicole; Comerțul cu amănuntul al altor produse alimentare de origine animală și vegetală; Comerțul cu amănuntul al medicamentelor de uz veterinar și al altor produse de uz veterinar.</p>	
<p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 Articolul 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatator (1) Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. (2) Agentul constatator este sesizat prin plângere sau denunț ori se autosesizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale. (3) În cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constatator este obligat să verifice sesizarea, să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol și să emită decizia asupra cauzei. (4) Procesul contravențional se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul contravențiilor prevăzute la art.69, 104–107.</p>	<p>Art. VII. – Articolul 440 alineatul (4²) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100), se modifică după cum urmează: textul „la art.5¹” se substituie cu textul „la art.4 alin.(10) și art.5¹” se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Limitele în cauză nu restricționează agentul constatator să constate faptele contravenționale și să-și exercite atribuțiile în conformitate cu prezentul Cod în afara controlului de stat asupra activității de întreprinzător.”</p>		5.9	Unitate de transport destinată transportării produselor alimentare	<p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 Articolul 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatator (1) Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. (2) Agentul constatator este sesizat prin plângere sau denunț ori se autosesizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale. (3) În cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constatator este obligat să verifice sesizarea, să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol și să emită decizia asupra cauzei. (4) Procesul contravențional se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul contravențiilor prevăzute la art.69, 104–107. (4¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(3), în cazul în care faptele contravenționale specificate la art.96 alin.(1)</p>

<p>(4¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(3), în cazul în care faptele contravenționale specificate la art.96 alin.(1) lit.a) și alin.(3) și la art.97–103, cu excepția contravenției prevăzute la art.97¹ alin.(2), au fost stabilite de către agentul constator, acesta notifică titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform Legii nr.66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate despre cele constatate. Dacă titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform Legii privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii notificării, nu depune plîngerea prealabilă, agentul constator nu începe procesul contravențional în conformitate cu prevederile prezentului cod.</p> <p><u>(4²) Constatarea faptei contravenționale și începerea procesului contravențional în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător sau în urma acestuia de către agentul constator care are atribuții de organ de control conform Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător se efectuează în limitele stabilite la art.5¹ din legea menționată.</u></p> <p>(5) Dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabilește competența unei alte autorități abilitate să constate contravenția sau să examineze cauza contravențională, procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate se remit în aceeași zi conform competenței.</p> <p>(6) La solicitarea unor alți agenți constatori, angajatul cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne este obligat să le acorde ajutor la constatarea contravenției.</p>		<p>lit.a) și alin.(3) și la art.97–103, cu excepția contravenției prevăzute la art.97¹ alin.(2), au fost stabilite de către agentul constator, acesta notifică titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform Legii nr.66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate despre cele constatate. Dacă titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform Legii privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii notificării, nu depune plîngerea prealabilă, agentul constator nu începe procesul contravențional în conformitate cu prevederile prezentului cod.</p> <p>(4²) Constatarea faptei contravenționale și începerea procesului contravențional în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător sau în urma acestuia de către agentul constator care are atribuții de organ de control conform Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător se efectuează în limitele stabilite la art.4 alin.(10) și art.5¹ din legea menționată. Limitele în cauză nu restricționează agentul constator să constate faptele contravenționale și să-și exercite atribuțiile în conformitate cu prezentul Cod în afara controlului de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>(5) Dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabilește competența unei alte autorități abilitate să constate contravenția sau să examineze cauza contravențională, procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate se remit în aceeași zi conform competenței.</p> <p>(6) La solicitarea unor alți agenți constatori, angajatul cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne este obligat să le acorde ajutor la constatarea contravenției.</p>
<p>Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice Articolul 49. Examenle medicale profilactice</p>	<p>Art. VIII. – Articolul 49 din Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii</p>	<p>Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice Articolul 49. Examenle medicale profilactice</p>

<p>(1) În vederea ocrotirii sănătății, prevenirii apariției și răspîndirii bolilor transmisibile și a celor profesionale, angajații și persoanele care practică munca individuală sînt supuși obligatoriu examenelor medicale la angajare și examenelor periodice în cazurile prevăzute de legislație.</p> <p><u>(2) Lista profesiilor și a factorilor de producție nocivi, precum și a lucrărilor pentru executarea cărora se efectuează examene medicale la angajare și examene periodice, se aprobă de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.</u></p> <p><u>(3) Responsabilitatea pentru efectuarea examenelor medicale la angajare și a examenelor periodice o poartă angajatorul, angajații și persoanele care practică munca individuală.</u></p> <p>(4) Angajații care refuză să se supună examenelor medicale la angajare și examenelor periodice nu se admit la lucru decît după efectuarea acestora.</p> <p><u>(5) Rezultatele examenelor medicale se înscriu în fișele medicale individuale, confirmîndu-se admiterea la lucru, în modul stabilit de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.</u></p>	<p>Moldova, 2009, nr.67, art.183), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: la alineatele (2) și (5), cuvintele ”Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale” se substituie cu cuvîntul ”Guvern”;</p> <p>alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție: ”Efectuarea examinării medicale se va face de către instituțiile medicale publice sau private, costurile fiind acoperite din Fondul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM)”;</p> <p>3.Se completează cu un nou alineat (6) cu următorul cuprins: ”(6) Prin derogare de la alineatul (5) în cadrul unităților comerciale persoanele angajate vor efectua examenele medicale în conformitate cu prevederile articolului 21⁴ al Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior”.</p>	<p>(1) În vederea ocrotirii sănătății, prevenirii apariției și răspîndirii bolilor transmisibile și a celor profesionale, angajații și persoanele care practică munca individuală sînt supuși obligatoriu examenelor medicale la angajare și examenelor periodice în cazurile prevăzute de legislație.</p> <p>(2) Lista profesiilor și a factorilor de producție nocivi, precum și a lucrărilor pentru executarea cărora se efectuează examene medicale la angajare și examene periodice, se aprobă de către Guvern.</p> <p>(3) Responsabilitatea pentru efectuarea examenelor medicale la angajare și a examenelor periodice o poartă angajatorul, angajații și persoanele care practică munca individuală. Efectuarea examinării medicale se va face de către instituțiile medicale publice sau private, costurile fiind acoperite din Fondul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM).</p> <p>(4) Angajații care refuză să se supună examenelor medicale la angajare și examenelor periodice nu se admit la lucru decît după efectuarea acestora.</p> <p>(5) Rezultatele examenelor medicale se înscriu în fișele medicale individuale, confirmîndu-se admiterea la lucru, în modul stabilit de Guvern.</p> <p>(6) Prin derogare de la alineatul (5) în cadrul unităților comerciale persoanele angajate vor efectua examenele medicale în conformitate cu prevederile articolului 21⁴ al Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior.</p>
<p>Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior Articolul 14. Notificarea activității de comerț</p> <p>(1) Activitatea de comerț este condiționată de depunerea notificării în comerț de către persoana înregistrată în condițiile legii. Activitatea de comerț începe din data emiterii înștiințării de recepționare de către autoritatea administrației publice locale, prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului.</p> <p>(2) În cazurile prevăzute de lege, inițierea și desfășurarea activității de comerț pot fi condiționate de obținerea actelor permise corespunzătoare.</p>	<p>Art. IX. – Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (republicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.230-237/262 din 01.10.2021), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 14, alin. (7) cuvintele ”anexele nr.3 și 4” se substituie cu cuvintele ”subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea</p>	<p>Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior Articolul 14. Notificarea activității de comerț</p> <p>(1) Activitatea de comerț este condiționată de depunerea notificării în comerț de către persoana înregistrată în condițiile legii. Activitatea de comerț începe din data emiterii înștiințării de recepționare de către autoritatea administrației publice locale, prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului.</p> <p>(2) În cazurile prevăzute de lege, inițierea și desfășurarea activității de comerț pot fi condiționate de obținerea actelor permise corespunzătoare.</p>

<p>(3) În cazul neemiterii în termen a înștiințărilor, a schemelor de amplasament sau în cazul acțiunilor ori inacțiunilor de orice fel ale autorității administrației publice locale aferente notificării care duc la imposibilitatea inițierii, modificării, suspendării sau încetării activității de comerț, intervine aprobarea tacită, notificarea se consideră depusă, iar comerciantul poate începe/înceta activitatea:</p> <p>a) din a treia zi lucrătoare următoare zilei depunerii notificării; sau</p> <p>b) din a 16-a zi lucrătoare din data depunerii notificării pentru cazurile prevăzute la art.21³ alin.(3) lit.a).</p> <p>(4) În cazurile menționate la alin.(3), numărul de identificare al notificării va fi considerat numărul care a fost generat de resursa informațională în domeniul comerțului la introducerea notificării în sistem (număr de dosar).</p> <p>(5) Notificarea va conține date generale obligatorii conform alin.(6), precum și alte date corespunzătoare specificului activității, tipului unității comerciale și condițiilor de activitate conform blanchetelor prevăzute în anexa nr.7.</p> <p>(6) Datele generale obligatorii pentru notificare sunt:</p> <p>a) denumirea/numele, sediul/domiciliul, IDNO/IDNP și datele de contact ale comerciantului sau ale reprezentantului său legal;</p> <p>b) denumirea și codul activității de comerț conform anexei nr.1 (la nivel de patru cifre), cu mențiunea privind comercializarea producției alcoolice, a berii și/sau a articolelor din tutun;</p> <p>c) denumirea și adresa unității comerciale sau a pieței/amplasamentului;</p> <p>d) tipul unității comerciale conform Nomenclatorului unităților comerciale;</p> <p>e) programul de activitate al unității comerciale;</p> <p>f) numărul cadastral al bunului imobil de amplasare a unității comerciale, cu excepția comerțului ambulant;</p> <p>g) indicarea amplasării unității comerciale în bloc locativ;</p> <p>h) suprafața comercială sau/și totală, după caz;</p> <p>i) declarația pe propria răspundere a comerciantului privind respectarea legislației.</p>	<p>I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4”;</p>	<p>(3) În cazul neemiterii în termen a înștiințărilor, a schemelor de amplasament sau în cazul acțiunilor ori inacțiunilor de orice fel ale autorității administrației publice locale aferente notificării care duc la imposibilitatea inițierii, modificării, suspendării sau încetării activității de comerț, intervine aprobarea tacită, notificarea se consideră depusă, iar comerciantul poate începe/înceta activitatea:</p> <p>a) din a treia zi lucrătoare următoare zilei depunerii notificării; sau</p> <p>b) din a 16-a zi lucrătoare din data depunerii notificării pentru cazurile prevăzute la art.21³ alin.(3) lit.a).</p> <p>(4) În cazurile menționate la alin.(3), numărul de identificare al notificării va fi considerat numărul care a fost generat de resursa informațională în domeniul comerțului la introducerea notificării în sistem (număr de dosar).</p> <p>(5) Notificarea va conține date generale obligatorii conform alin.(6), precum și alte date corespunzătoare specificului activității, tipului unității comerciale și condițiilor de activitate conform blanchetelor prevăzute în anexa nr.7.</p> <p>(6) Datele generale obligatorii pentru notificare sunt:</p> <p>a) denumirea/numele, sediul/domiciliul, IDNO/IDNP și datele de contact ale comerciantului sau ale reprezentantului său legal;</p> <p>b) denumirea și codul activității de comerț conform anexei nr.1 (la nivel de patru cifre), cu mențiunea privind comercializarea producției alcoolice, a berii și/sau a articolelor din tutun;</p> <p>c) denumirea și adresa unității comerciale sau a pieței/amplasamentului;</p> <p>d) tipul unității comerciale conform Nomenclatorului unităților comerciale;</p> <p>e) programul de activitate al unității comerciale;</p> <p>f) numărul cadastral al bunului imobil de amplasare a unității comerciale, cu excepția comerțului ambulant;</p> <p>g) indicarea amplasării unității comerciale în bloc locativ;</p> <p>h) suprafața comercială sau/și totală, după caz;</p> <p>i) declarația pe propria răspundere a comerciantului privind respectarea legislației.</p>
---	--	---

(7) Alte date din notificare, care nu sunt prevăzute la alin.(6), se indică corespunzător activității de comerț, produselor comercializate sau serviciilor prestate, tipului unității comerciale și proprietății asupra terenului de amplasare a unității comerciale. Activitățile de comerț prevăzute în anexele nr.3 și nr.4 se indică în notificare și în cazurile când nu constituie activitatea principală a comerciantului.

(8) Autoritățile administrației publice locale verifică corectitudinea notificării în privința corelării elementelor specificate la alin.(7) și acordă, la solicitare, asistență deponenților în completarea notificărilor.

(9) La notificarea privind inițierea activității de comerț a pieței se anexează informația privind numărul și data deciziei de creare a pieței și copia de pe regulamentul de funcționare a pieței.

(10) În cazul unităților comerciale amplasate pe un teren/într-o încăpere proprietate publică, la notificare se anexează copia actului care confirmă dreptul de proprietate sau de folosință, după caz, asupra terenului/încăperii proprietate publică. Copiile actelor menționate urmează a fi certificate prin semnătură de către comerciant sau de către reprezentantul său legal.

(11) Prevederile alin.(10) nu se aplică în cazurile prevăzute la art.21³ alin.(3) și (6).

Articolul 16. Recepționarea notificării

(1) În momentul recepționării notificării, autoritatea administrației publice locale este obligată:

a) să proceseze datele din notificare în resursa informațională în domeniul comerțului;

b) să elibereze comerciantului o înștiințare de recepționare sau refuz corespunzător formei depunerii, fizice sau on-line, cu indicarea următoarelor date:

– data și ora de recepționare a notificării;

(7) Alte date din notificare, care nu sunt prevăzute la alin.(6), se indică corespunzător activității de comerț, produselor comercializate sau serviciilor prestate, tipului unității comerciale și proprietății asupra terenului de amplasare a unității comerciale. Activitățile de comerț prevăzute în subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4 se indică în notificare și în cazurile când nu constituie activitatea principală a comerciantului.

(8) Autoritățile administrației publice locale verifică corectitudinea notificării în privința corelării elementelor specificate la alin.(7) și acordă, la solicitare, asistență deponenților în completarea notificărilor.

(9) La notificarea privind inițierea activității de comerț a pieței se anexează informația privind numărul și data deciziei de creare a pieței și copia de pe regulamentul de funcționare a pieței.

(10) În cazul unităților comerciale amplasate pe un teren/într-o încăpere proprietate publică, la notificare se anexează copia actului care confirmă dreptul de proprietate sau de folosință, după caz, asupra terenului/încăperii proprietate publică. Copiile actelor menționate urmează a fi certificate prin semnătură de către comerciant sau de către reprezentantul său legal.

(11) Prevederile alin.(10) nu se aplică în cazurile prevăzute la art.21³ alin.(3) și (6).

Articolul 16. Recepționarea notificării

(1) În momentul recepționării notificării, autoritatea administrației publice locale este obligată:

a) să proceseze datele din notificare în resursa informațională în domeniul comerțului;

b) să elibereze comerciantului o înștiințare de recepționare sau refuz corespunzător formei depunerii, fizice sau on-line, cu indicarea următoarelor date:

– data și ora de recepționare a notificării;

2. La articolul 16, alin. (5) cuvintele ”anexele nr.3 sau nr. 4” se substituie cu cuvintele ”subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4”;

– numărul de ordine al notificării, atribuit de resursa informațională în domeniul comerțului;

– numele și prenumele, funcția și datele de contact (telefon, e-mail) ale persoanei responsabile din autoritatea administrației publice locale care a recepționat sau refuzat notificarea;

c) să înștiințeze organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor din raza teritorială despre notificarea recepționată și să transmită informația ce se conține în aceasta;

d) în cazul refuzului de recepționare, să indice temeiul și să prezinte recomandări de remediere.

(2) Înștiințarea de recepționare sau refuz se va emite:

a) cel târziu în a doua zi lucrătoare următoare zilei depunerii notificării, în cazul depunerii on-line;

b) în ziua depunerii notificării, în cazul depunerii notificării la ghișeul autorității administrației publice locale;

c) prin derogare de la lit.a) și b), în termen de până la 15 zile lucrătoare de la data depunerii notificării în comerț, în cazurile stabilite la art.21³ alin.(3) lit.a).

(2¹) Notificările sunt examinate în ordinea recepționării/introducerii în resursa informațională în domeniul comerțului. Operatorii din cadrul autorităților administrației publice locale verifică permanent existența notificărilor în comerț recepționate în resursa informațională în domeniul comerțului.

(2²) În cazul existenței mai multor notificări având ca subiect aceeași unitate de comerț ambulant disponibilă notificării din cadrul unui amplasament sau făcută publică conform art.6 alin.(6), se consideră recepționată prima notificare. Notificarea întârziată (ratată), pentru care însă a fost emisă o înștiințare de recepționare, se consideră lovită de nulitate în temeiul prezentului alineat, fapt despre care deponentul este informat prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului sau prin scrisoare recomandată.

– numărul de ordine al notificării, atribuit de resursa informațională în domeniul comerțului;

– numele și prenumele, funcția și datele de contact (telefon, e-mail) ale persoanei responsabile din autoritatea administrației publice locale care a recepționat sau refuzat notificarea;

c) să înștiințeze organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor din raza teritorială despre notificarea recepționată și să transmită informația ce se conține în aceasta;

d) în cazul refuzului de recepționare, să indice temeiul și să prezinte recomandări de remediere.

(2) Înștiințarea de recepționare sau refuz se va emite:

a) cel târziu în a doua zi lucrătoare următoare zilei depunerii notificării, în cazul depunerii on-line;

b) în ziua depunerii notificării, în cazul depunerii notificării la ghișeul autorității administrației publice locale;

c) prin derogare de la lit.a) și b), în termen de până la 15 zile lucrătoare de la data depunerii notificării în comerț, în cazurile stabilite la art.21³ alin.(3) lit.a).

(2¹) Notificările sunt examinate în ordinea recepționării/introducerii în resursa informațională în domeniul comerțului. Operatorii din cadrul autorităților administrației publice locale verifică permanent existența notificărilor în comerț recepționate în resursa informațională în domeniul comerțului.

(2²) În cazul existenței mai multor notificări având ca subiect aceeași unitate de comerț ambulant disponibilă notificării din cadrul unui amplasament sau făcută publică conform art.6 alin.(6), se consideră recepționată prima notificare. Notificarea întârziată (ratată), pentru care însă a fost emisă o înștiințare de recepționare, se consideră lovită de nulitate în temeiul prezentului alineat, fapt despre care deponentul este informat prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului sau prin scrisoare recomandată.

(2³) Înștiințarea de recepționare sau refuz se emite prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului. Înștiințarea se pune la dispoziția deponentului:

(2³) Înștiințarea de recepționare sau refuz se emite prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului. Înștiințarea se pune la dispoziția deponentului:

- a) la adresa electronică, în cazul depunerii notificării în comerț on-line;
- b) pe suport de hârtie, în cazul depunerii notificării în comerț la ghișeul autorității administrației publice locale;
- c) la adresa electronică, în toate cazurile când adresa electronică a deponentului a fost setată în resursa informațională în domeniul comerțului;
- d) pe suport de hârtie, la solicitarea deponentului, indiferent de modul de depunere a notificării în comerț.

(3) Autoritatea administrației publice locale refuză recepționarea notificării doar în următoarele cazuri:

- a) notificarea nu conține datele menționate la art.14 alin.(6) sau conține discrepanțe vădite între elementele prevăzute la art.14 alin.(7);
- b) la notificare nu sunt anexate actele stabilite, după caz, la art.14 alin.(9) sau (10);
- c) notificarea nu este semnată de persoana care deține împuternicirile necesare;
- d) notificarea contravine prevederilor regulamentului de comerț local în privința locului amplasării unității comerciale, programului (orarului) de activitate sau mărfurilor comercializate;
- e) nu este prezentată dovada achitării plății de notificare.

(4) – *abrogat*.

(5) Autoritatea administrației publice locale depune cererea pentru eliberarea actului permisiv lipsă aferent activităților stabilite în anexele nr.3 sau nr.4 prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului în următoarele cazuri:

- a) bifării opțiunii respective de către deponent în resursa informațională în domeniul comerțului, la depunerea notificării on-line;
- b) solicitării înscrise în rubrica „Anexe” a notificării, certificată cu semnătura olografă a deponentului, la depunerea notificării la ghișeu.

- a) la adresa electronică, în cazul depunerii notificării în comerț on-line;
- b) pe suport de hârtie, în cazul depunerii notificării în comerț la ghișeul autorității administrației publice locale;
- c) la adresa electronică, în toate cazurile când adresa electronică a deponentului a fost setată în resursa informațională în domeniul comerțului;
- d) pe suport de hârtie, la solicitarea deponentului, indiferent de modul de depunere a notificării în comerț.

(3) Autoritatea administrației publice locale refuză recepționarea notificării doar în următoarele cazuri:

- a) notificarea nu conține datele menționate la art.14 alin.(6) sau conține discrepanțe vădite între elementele prevăzute la art.14 alin.(7);
- b) la notificare nu sunt anexate actele stabilite, după caz, la art.14 alin.(9) sau (10);
- c) notificarea nu este semnată de persoana care deține împuternicirile necesare;
- d) notificarea contravine prevederilor regulamentului de comerț local în privința locului amplasării unității comerciale, programului (orarului) de activitate sau mărfurilor comercializate;
- e) nu este prezentată dovada achitării plății de notificare.

(4) – *abrogat*.

(5) Autoritatea administrației publice locale depune cererea pentru eliberarea actului permisiv lipsă aferent activităților stabilite în subpunctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și subpunctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4 prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului în următoarele cazuri:

- a) bifării opțiunii respective de către deponent în resursa informațională în domeniul comerțului, la depunerea notificării on-line;
- b) solicitării înscrise în rubrica „Anexe” a notificării, certificată cu semnătura olografă a deponentului, la depunerea notificării la ghișeu.

(6) Efectuarea de către deponent a acțiunilor menționate la alin.(5) constituie manifestare de voință și declarare a întrunirii cerințelor legale pentru emiterea actului permisiv lipsă. Autoritatea administrației publice locale nu verifică autenticitatea datelor (actelor) prezentate de deponent, operând acțiunile necesare în resursa informațională în domeniul comerțului în numele și pe seama deponentului.

Articolul 17. Verificarea corectitudinii datelor și respectării cerințelor de desfășurare a activităților de comerț
(1) Autoritatea administrației publice locale verifică datele indicate în notificare în privința corespunderii cu prevederile prezentei legi.

(2) Datele din notificare și actele depuse de comerciant se examinează potrivit principiului „ghișeului unic” în următoarele privințe:

a) corectitudinea datelor privind denumirea/numele, sediul/domiciliul, administratorul comerciantului și IDNO/IDNP-ul se verifică prin accesarea datelor din Registrul de stat al unităților de drept și, după caz, din Registrul de stat al populației sau din alte registre de stat – în caz de necesitate;

b) corectitudinea datelor privind adresa unității comerciale se verifică prin accesarea datelor din resursele informaționale deținute de Agenția Servicii Publice – în caz de necesitate;

c) respectarea cerințelor în domeniul urbanismului, amenajării teritoriului și construcțiilor prin accesarea datelor și interacțiunea cu subdiviziunile responsabile ale autorității administrației publice locale – în caz de necesitate.

(3) Autoritatea administrației publice locale colaborează cu alte autorități publice sau entități private în vederea realizării atribuțiilor de verificare a legalității activității comercianților. Autoritățile și entitățile menționate

3. La articolul 17, alin. (5) cuvintele ”anexa nr.3” se substituie cu cuvintele ”sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară”;

(6) Efectuarea de către deponent a acțiunilor menționate la alin.(5) constituie manifestare de voință și declarare a întrunirii cerințelor legale pentru emiterea actului permisiv lipsă. Autoritatea administrației publice locale nu verifică autenticitatea datelor (actelor) prezentate de deponent, operând acțiunile necesare în resursa informațională în domeniul comerțului în numele și pe seama deponentului.

Articolul 17. Verificarea corectitudinii datelor și respectării cerințelor de desfășurare a activităților de comerț

(1) Autoritatea administrației publice locale verifică datele indicate în notificare în privința corespunderii cu prevederile prezentei legi.

(2) Datele din notificare și actele depuse de comerciant se examinează potrivit principiului „ghișeului unic” în următoarele privințe:

a) corectitudinea datelor privind denumirea/numele, sediul/domiciliul, administratorul comerciantului și IDNO/IDNP-ul se verifică prin accesarea datelor din Registrul de stat al unităților de drept și, după caz, din Registrul de stat al populației sau din alte registre de stat – în caz de necesitate;

b) corectitudinea datelor privind adresa unității comerciale se verifică prin accesarea datelor din resursele informaționale deținute de Agenția Servicii Publice – în caz de necesitate;

c) respectarea cerințelor în domeniul urbanismului, amenajării teritoriului și construcțiilor prin accesarea datelor și interacțiunea cu subdiviziunile responsabile ale autorității administrației publice locale – în caz de necesitate.

(3) Autoritatea administrației publice locale colaborează cu alte autorități publice sau entități private în vederea realizării atribuțiilor de verificare a legalității activității comercianților. Autoritățile și entitățile menționate prezintă, la solicitarea autorității administrației publice locale, informația respectivă, cu respectarea legislației.

prezintă, la solicitarea autorității administrației publice locale, informația respectivă, cu respectarea legislației.

(4) Autoritatea administrației publice locale poate verifica activitatea comerciantului în conformitate cu prevederile [Codului contravențional al Republicii Moldova](#).

(5) Informația privind o nouă notificare (cu anexarea notificării de inițiere sau de modificare, după caz) se remite prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului către Agenția pentru Supraveghere Tehnică în toate cazurile, către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în cazul în care comerciantul desfășoară activități stabilite în anexa nr.3 și către Agenția Națională pentru Sănătate Publică în cazul în care comerciantul desfășoară activități stabilite în anexa nr.4.

(6) Autoritățile menționate la alin.(5) examinează datele din notificare în privința corespunderii activității comerciantului cu cerințele prevăzute de lege, inclusiv pot utiliza datele din notificare în vederea constatării unei fapte ilicite prevăzute de legea contravențională sau penală, sau efectuează un control de stat, în cazul în care se întrunesc temeiurile stabilite de lege pentru efectuarea acestuia.

Articolul 21⁴. Cerințe de pregătire profesională și sănătate

(1) Persoanele implicate nemijlocit în activități de preparare, prelucrare, comercializare și/sau păstrare a produselor alimentare și/sau băuturilor pentru consum în cadrul unităților comerciale sunt obligate să aibă pregătire profesională în domeniul comerțului, alimentației publice și igienei.

(2) Persoanele implicate nemijlocit în activități de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sunt obligate să aibă pregătire profesională în activități de întreținere corporală și în domeniul igienei.

(3) Se consideră că persoanele menționate la alin.(1) și (2) au pregătirea profesională necesară în cazul în care corespund cel puțin uneia din următoarele condiții:

4. La articolul 21⁴:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Persoanele menționate la alineatul (1) și (2) din prezentul articol din unitățile comerciale ce desfășoară activități stabilite în sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4 vor fi angajate și supuse examenului medical periodic privind starea sănătății de către instituțiile

(4) Autoritatea administrației publice locale poate verifica activitatea comerciantului în conformitate cu prevederile [Codului contravențional al Republicii Moldova](#).

(5) Informația privind o nouă notificare (cu anexarea notificării de inițiere sau de modificare, după caz) se remite prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului către Agenția pentru Supraveghere Tehnică în toate cazurile, către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în cazul în care comerciantul desfășoară activități stabilite în sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și către Agenția Națională pentru Sănătate Publică în cazul în care comerciantul desfășoară activități stabilite în anexa nr.4.

(6) Autoritățile menționate la alin.(5) examinează datele din notificare în privința corespunderii activității comerciantului cu cerințele prevăzute de lege, inclusiv pot utiliza datele din notificare în vederea constatării unei fapte ilicite prevăzute de legea contravențională sau penală, sau efectuează un control de stat, în cazul în care se întrunesc temeiurile stabilite de lege pentru efectuarea acestuia.

Articolul 21⁴. Cerințe de pregătire profesională și sănătate

(1) Persoanele implicate nemijlocit în activități de preparare, prelucrare, comercializare și/sau păstrare a produselor alimentare și/sau băuturilor pentru consum în cadrul unităților comerciale sunt obligate să aibă pregătire profesională în domeniul comerțului, alimentației publice și igienei.

(2) Persoanele implicate nemijlocit în activități de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sunt obligate să aibă pregătire profesională în activități de întreținere corporală și în domeniul igienei.

(3) Se consideră că persoanele menționate la alin.(1) și (2) au pregătirea profesională necesară în cazul în care corespund cel puțin uneia din următoarele condiții:

<p>a) au absolvit instituții de învățământ superior sau profesional tehnic, după caz, în domeniul comerțului, alimentației publice, activităților de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sau în domeniul igienei;</p> <p>b) au absolvit cursuri de instruire specializată, după caz, în domeniul alimentației publice, activităților de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sau în domeniul igienei, desfășurate de entitățile specificate la art.13 alin.(5).</p> <p><u>(4) În cadrul unităților comerciale ce desfășoară activități stabilite în anexele nr.3 și nr.4 vor fi angajate doar persoane ce dispun de certificat medical privind starea sănătății, eliberat de instituțiile medico-sanitare publice sau private.</u></p> <p><u>(5) Persoanele angajate în unitățile comerciale ce desfășoară activități stabilite în anexele nr.3 și nr.4 vor fi supuse examenului medical privind starea sănătății de către instituțiile medico-sanitare publice sau private conform periodicității stabilite prin hotărâre de Guvern.</u></p> <p><u>(6) Se interzice organelor de control sau altor autorități publice centrale sau locale să aprobe acte normative privind obligarea comercianților de a frecventa cursuri de instruire sau de pregătire și perfecționare profesională.</u></p> <p>Anexa nr.3</p> <p>LISTA de activități ale unităților comerciale supuse autorizării sanitar-veterinare sau înregistrării de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor</p> <table border="1" data-bbox="309 1377 862 1410"> <thead> <tr> <th data-bbox="309 1377 405 1410">Clasa</th> <th data-bbox="405 1377 862 1410">Denumirea activității</th> </tr> </thead> </table>	Clasa	Denumirea activității	<p>medico-sanitare publice sau private. Rezultatele evaluării sănătății pentru angajare, cât și rezultatele examinării medicale periodice se înscrie în adeverința medicală. Procedura de examinare, periodicitatea și modelul adeverinței medicale se stabilește prin hotărâre de Guvern”;</p> <p>alineatul (5) se exclude;</p> <p>Anexa nr.3 se exclude.</p>	<p>a) au absolvit instituții de învățământ superior sau profesional tehnic, după caz, în domeniul comerțului, alimentației publice, activităților de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sau în domeniul igienei;</p> <p>b) au absolvit cursuri de instruire specializată, după caz, în domeniul alimentației publice, activităților de întreținere corporală, coafură și în alte activități de înfrumusețare sau în domeniul igienei, desfășurate de entitățile specificate la art.13 alin.(5).</p> <p>(4) Persoanele menționate la alineatul (1) și (2) din prezentul articol din unitățile comerciale ce desfășoară activități stabilite în sub punctele 5.8 (5.8.1, 5.8.2, 5.8.3), 5.8¹, punctul 5, partea I și sub punctele 3.3, 3.4, punctul 3, partea II din anexa nr.6 al Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și anexa nr.4 vor fi angajate și supuse examenului medical periodic privind starea sănătății de către instituțiile medico-sanitare publice sau private. Rezultatele evaluării sănătății pentru angajare, cât și rezultatele examinării medicale periodice se înscrie în adeverința medicală. Procedura de examinare, periodicitatea și modelul adeverinței medicale se stabilește prin hotărâre de Guvern.</p> <p>(5) exclus.</p> <p>(6) Se interzice organelor de control sau altor autorități publice centrale sau locale să aprobe acte normative privind obligarea comercianților de a frecventa cursuri de instruire sau de pregătire și perfecționare profesională.</p> <p>---</p>
Clasa	Denumirea activității			

CAEM Rev.2			
46.23	Comerțul cu ridicata al animalelor vii		
46.24	Comerțul cu ridicata al blănurilor, pieilor brute și al pieilor prelucrate		
46.32	Comerțul cu ridicata al cărnii și produselor din carne		
46.33	Comerțul cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și al grăsimilor comestibile		
46.38	Comerțul cu ridicata specializat al altor alimente, inclusiv al peștelui, crustaceelor și al moluștelor		
-	Comerțul cu ridicata al mierii și al produselor apicole		
-	Comerțul cu ridicata al subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman		
-	Comerțul cu ridicata al produselor farmaceutice de uz veterinar		
-	Comerțul cu ridicata al hranei pentru animale		
-	Comerțul cu amănuntul al animalelor vii		
-	Comerțul cu amănuntul al pieilor brute și al pieilor prelucrate		
-	Comerțul cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne		
-	Comerțul cu amănuntul al laptelui și al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile		
-	Comerțul cu amănuntul al peștelui și produselor din pește		
-	Comerțul cu amănuntul al mierii și produselor apicole		

	<ul style="list-style-type: none"> - Comerțul cu amănuntul al altor produse alimentare de origine animală și vegetală - Comerțul cu amănuntul al produselor farmaceutice de uz veterinar - Comerțul cu amănuntul al hranei pentru animale - Serviciile unităților de alimentație publică 		
<p>Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal Articolul 2. Domeniul de aplicare (1) Prezenta lege reglementează relațiile juridice care apar în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal ce fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sînt destinate să fie incluse într-un asemenea sistem, efectuată în totalitate sau în parte prin mijloace automatizate, precum și prin alte mijloace decît cele automatizate. (2) Domeniul de acțiune al prezentei legi se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul activităților desfășurate de operatori aflați pe teritoriul Republicii Moldova; b) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, precum și de către alți operatori aflați în afara teritoriului țării, dar pe teritorii în care se aplică dreptul intern al Republicii Moldova, în temeiul dreptului internațional public; c) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de operatori aflați în afara teritoriului Republicii Moldova, cu utilizarea mijloacelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care aceste mijloace nu sînt utilizate decît în scopul tranzitării pe teritoriul Republicii Moldova a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării respective;</p>	<p>Art. X. - Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 492) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 2 alineatul (2) lit. d) va avea următorul cuprins: „d) prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.”</p>	<p>Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal Articolul 2. Domeniul de aplicare (1) Prezenta lege reglementează relațiile juridice care apar în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal ce fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sînt destinate să fie incluse într-un asemenea sistem, efectuată în totalitate sau în parte prin mijloace automatizate, precum și prin alte mijloace decît cele automatizate. (2) Domeniul de acțiune al prezentei legi se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul activităților desfășurate de operatori aflați pe teritoriul Republicii Moldova; b) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, precum și de către alți operatori aflați în afara teritoriului țării, dar pe teritorii în care se aplică dreptul intern al Republicii Moldova, în temeiul dreptului internațional public; c) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de operatori aflați în afara teritoriului Republicii Moldova, cu utilizarea mijloacelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care aceste mijloace nu sînt utilizate decît în scopul tranzitării pe teritoriul Republicii Moldova a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării respective;</p>	

d) prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.

(3) Prevederile prezentei legi sînt aplicabile persoanei împuternicite de către operator, fără a exclude dreptul de a intenta acțiune în justiție împotriva operatorului.

(4) Domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra:

a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal;

b) prelucrării datelor cu caracter personal atribuite la secret de stat în modul stabilit, cu excepția celor indicate la alin.(2) lit.d);

c) operațiunilor de prelucrare și transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal ce se referă la făptuitorii sau victimele crimelor de genocid, ale crimelor de război și ale crimelor împotriva umanității.

Articolul 15. Excepții și restricții

(1) Prevederile art.4 alin.(1), art.12 alin.(1) și (2), art.13, 14 și 28 nu se aplică în cazul în care prelucrarea datelor cu caracter personal este efectuată în cadrul acțiunilor prevăzute la art.2 alin.(2) lit.d) și la art.5 alin.(5) lit.g), în scopul apărării naționale, al securității statului și menținerii ordinii publice, al protecției drepturilor și libertăților subiectului datelor cu caracter personal sau ale altor persoane, dacă prin aplicarea acestora este prejudiciată eficiența acțiunii sau obiectivul urmărit în exercitarea competențelor legale ale autorității publice.

(2) Prelucrarea datelor cu caracter personal în scopurile stabilite la alin.(1) nu poate depăși perioada necesară atingerii obiectivului urmărit.

d) prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.

(3) Prevederile prezentei legi sînt aplicabile persoanei împuternicite de către operator, fără a exclude dreptul de a intenta acțiune în justiție împotriva operatorului.

(4) Domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra:

a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal;

b) prelucrării datelor cu caracter personal atribuite la secret de stat în modul stabilit, cu excepția celor indicate la alin.(2) lit.d);

c) operațiunilor de prelucrare și transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal ce se referă la făptuitorii sau victimele crimelor de genocid, ale crimelor de război și ale crimelor împotriva umanității.

Articolul 15. Excepții și restricții

(1) Prevederile art.4 alin.(1), art.12 alin.(1) și (2), art.13, 14 și 28 nu se aplică în cazul în care prelucrarea datelor cu caracter personal este efectuată în cadrul acțiunilor prevăzute la art.2 alin.(2) lit.d) și la art.5 alin.(5) lit.g), în scopul apărării naționale, al securității statului și menținerii ordinii publice, al protecției drepturilor și libertăților subiectului datelor cu caracter personal sau ale altor persoane, dacă prin aplicarea acestora este prejudiciată eficiența acțiunii sau obiectivul urmărit în exercitarea competențelor legale ale autorității publice.

(2) Prelucrarea datelor cu caracter personal în scopurile stabilite la alin.(1) nu poate depăși perioada necesară atingerii obiectivului urmărit.

2. Articolul 15 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Excepțiile și restricțiile prevăzute la alin.(1) și (2) se aplică, la rîndul lor și de persoanele fizice sau juridice care interacționează cu autoritățile publice în situațiile prevăzute la alin.(1) cu scopul de a asigura respectarea drepturilor și libertăților personale și/sau a membrilor familiei și a preveni posibile abuzuri sau acțiuni ilegale din partea reprezentanților autorităților publice în cauză.”

<p>(3) După încetarea situației care justifică aplicarea alin.(1) și (2) din prezentul articol, operatorii vor lua măsurile necesare pentru a asigura respectarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal prevăzute la art.12–14.</p> <p>(4) Autoritățile publice țin evidența aplicării excepțiilor stabilite la alin.(1) și informează Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în termen de 10 zile, despre datele cu caracter personal prelucrate în condițiile prezentului articol.</p>		<p>(3) După încetarea situației care justifică aplicarea alin.(1) și (2) din prezentul articol, operatorii vor lua măsurile necesare pentru a asigura respectarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal prevăzute la art.12–14.</p> <p>(4) Autoritățile publice țin evidența aplicării excepțiilor stabilite la alin.(1) și informează Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în termen de 10 zile, despre datele cu caracter personal prelucrate în condițiile prezentului articol.</p> <p>(5) Excepțiile și restricțiile prevăzute la alin.(1) și (2) se aplică, la rîndul lor și de persoanele fizice sau juridice care interacționează cu autoritățile publice în situațiile prevăzute la alin.(1) cu scopul de a asigura respectarea drepturilor și libertăților personale și/sau a membrilor familiei și a preveni posibile abuzuri sau acțiuni ilegale din partea reprezentanților autorităților publice în cauză.</p>
<p>Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p> <p>Articolul 4. Prevederi generale privind controalele</p> <p>(1) Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă, inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere.</p> <p>(1¹) Nu se consideră control de stat în sensul prezentei legi solicitarea informației de către organul de control fără efectuarea unei vizite la fața locului, dacă această informație este indispensabilă pentru planificarea controalelor în baza criteriilor de risc, conform metodologiei aferente domeniului de control, și este deținută de persoana supusă controlului.</p> <p>(1²) În timpul desfășurării controlului, organul de control poate solicita doar informația care este obligatorie de a fi</p>	<p>Art. XI. – Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.181-184, art.595) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 4:</p> <p>alineatul (1⁴) propoziția „Neprezentarea informației solicitate constituie temei pentru inițierea, în termen de 10 zile lucrătoare, a unui control la fața locului” se exclude,</p> <p>la alineatul (10) cuvîntul „planificate” se exclude și cuvintele „încălcări foarte grave în sensul prezentei legi” se substituie cu cuvintele „indici de infracțiune sau cînd persoana controlată comite</p>	<p>Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p> <p>Articolul 4. Prevederi generale privind controalele</p> <p>(1) Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă, inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere.</p> <p>(1¹) Nu se consideră control de stat în sensul prezentei legi solicitarea informației de către organul de control fără efectuarea unei vizite la fața locului, dacă această informație este indispensabilă pentru planificarea controalelor în baza criteriilor de risc, conform metodologiei aferente domeniului de control, și este deținută de persoana supusă controlului.</p> <p>(1²) În timpul desfășurării controlului, organul de control poate solicita doar informația care este obligatorie de a fi</p>

deținută și acordată conform legii de către persoana supusă controlului.

(1³) La efectuarea controlului planificat sau inopinat, organul de control are în vedere prioritar posibilitatea efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații conform alin.(1²). Doar în cazul insuficienței documentației și informației deținute pentru a stabili respectarea legislației de către persoana supusă controlului sau reieșind din tipul controlului și analiza riscurilor, organul de control va realiza controlul la fața locului.

(1⁴) În cazul efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații, aceasta, în termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării motivate, este obligată să prezinte organului de control informația și documentele specificate în solicitare. Neprezentarea informației solicitate constituie temei pentru inițierea, în termen de 10 zile lucrătoare, a unui control la fața locului.

(1⁵) La depistarea unor erori și/sau neconcordanțe în documentele și informațiile prezentate de persoana controlată, organul de control solicită acesteia prezentarea de explicații în scris în termen de 5 zile lucrătoare de la solicitare. Odată cu transmiterea explicațiilor scrise asupra erorilor și/sau neconcordanțelor, persoana controlată are dreptul să prezinte suplimentar acte doveditoare ce confirmă autenticitatea informațiilor și documentelor prezentate.

(1⁶) În cadrul controlului la fața locului, organul de control nu are dreptul să solicite de la persoana controlată documente și informații care au fost prezentate anterior, în urma solicitării directe de la aceasta a documentației și a altei informații.

(2) Organul de control este în drept să efectueze controlul asupra persoanei supuse controlului doar în cazul în care legea stabilește procedura, durata controlului, precum și dreptul organului de a efectua controlul în cazul și circumstanțele date. Organul de control este în drept să

aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori”, alineatul (10) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În privința contravențiilor constatate în cadrul controlului de stat se aplică mecanismul de remediere conform capitolului V¹ din Codul contravențional nr.218/2008.”

deținută și acordată conform legii de către persoana supusă controlului.

(1³) La efectuarea controlului planificat sau inopinat, organul de control are în vedere prioritar posibilitatea efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații conform alin.(1²). Doar în cazul insuficienței documentației și informației deținute pentru a stabili respectarea legislației de către persoana supusă controlului sau reieșind din tipul controlului și analiza riscurilor, organul de control va realiza controlul la fața locului.

(1⁴) În cazul efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații, aceasta, în termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării motivate, este obligată să prezinte organului de control informația și documentele specificate în solicitare.

(1⁵) La depistarea unor erori și/sau neconcordanțe în documentele și informațiile prezentate de persoana controlată, organul de control solicită acesteia prezentarea de explicații în scris în termen de 5 zile lucrătoare de la solicitare. Odată cu transmiterea explicațiilor scrise asupra erorilor și/sau neconcordanțelor, persoana controlată are dreptul să prezinte suplimentar acte doveditoare ce confirmă autenticitatea informațiilor și documentelor prezentate.

(1⁶) În cadrul controlului la fața locului, organul de control nu are dreptul să solicite de la persoana controlată documente și informații care au fost prezentate anterior, în urma solicitării directe de la aceasta a documentației și a altei informații.

(2) Organul de control este în drept să efectueze controlul asupra persoanei supuse controlului doar în cazul în care legea stabilește procedura, durata controlului, precum și dreptul organului de a efectua controlul în cazul și circumstanțele date. Organul de control este în drept să efectueze controlul doar în privința aspectelor ce țin de competența sa, stabilită expres de lege.

efectueze controlul doar în privința aspectelor ce țin de competența sa, stabilită expres de lege.

(2¹) Au dreptul să inițieze și să desfășoare controlul doar autoritățile/ instituțiile publice stabilite în anexa la prezenta lege, în limitele corespunzătoare.

(2²) Autoritățile investite prin lege cu atribuția de control de stat asupra activității de întreprinzător în sensul prezentei legi nu realizează din inițiativă proprie activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice sau de prevenire, investigare și descoperire a infracțiunilor. Organele de drept investite prin lege cu atribuția de menținere și asigurare a ordinii publice, precum și de investigare și prevenire a infracțiunilor, nu pot iniția și efectua controlul în sensul prezentei legi.

(3) Dacă un organ de control constată că este necesar a efectua, la o singură persoană, controale în mai multe domenii ce țin de competența organului în cauză, acesta are obligația de a reduce la maximum numărul de vizite prin combinarea și comasarea domeniilor de control. Organul de control efectuează un singur control pentru mai multe domenii relevante pentru persoana supusă controlului dacă acest lucru este justificat în baza analizei și evaluării riscurilor.

(4) Se interzice suprapunerea domeniilor de control între organele de control.

(5) Toate cheltuielile ce țin de efectuarea controalelor sînt suportate de organele de control, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

(6) Este obligatorie efectuarea controalelor comune, cu excepția cazurilor cînd acestea nu sînt oportune și/sau afectează substanțial eficiența controlului, cu respectarea condițiilor privind periodicitatea controalelor planificate și a altor cerințe privind modul de efectuare a controalelor, stabilite de prezenta lege.

(7) În baza planurilor publicate ale controalelor, organele de control sînt obligate să-și coordoneze acțiunile în privința controlului preconizat și să facă schimb de

(2¹) Au dreptul să inițieze și să desfășoare controlul doar autoritățile/ instituțiile publice stabilite în anexa la prezenta lege, în limitele corespunzătoare.

(2²) Autoritățile investite prin lege cu atribuția de control de stat asupra activității de întreprinzător în sensul prezentei legi nu realizează din inițiativă proprie activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice sau de prevenire, investigare și descoperire a infracțiunilor. Organele de drept investite prin lege cu atribuția de menținere și asigurare a ordinii publice, precum și de investigare și prevenire a infracțiunilor, nu pot iniția și efectua controlul în sensul prezentei legi.

(3) Dacă un organ de control constată că este necesar a efectua, la o singură persoană, controale în mai multe domenii ce țin de competența organului în cauză, acesta are obligația de a reduce la maximum numărul de vizite prin combinarea și comasarea domeniilor de control. Organul de control efectuează un singur control pentru mai multe domenii relevante pentru persoana supusă controlului dacă acest lucru este justificat în baza analizei și evaluării riscurilor.

(4) Se interzice suprapunerea domeniilor de control între organele de control.

(5) Toate cheltuielile ce țin de efectuarea controalelor sînt suportate de organele de control, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

(6) Este obligatorie efectuarea controalelor comune, cu excepția cazurilor cînd acestea nu sînt oportune și/sau afectează substanțial eficiența controlului, cu respectarea condițiilor privind periodicitatea controalelor planificate și a altor cerințe privind modul de efectuare a controalelor, stabilite de prezenta lege.

(7) În baza planurilor publicate ale controalelor, organele de control sînt obligate să-și coordoneze acțiunile în privința controlului preconizat și să facă schimb de informații în cazul aceluiași obiect și/sau în cazul aceleiași persoane supuse controlului.

informații în cazul aceluiași obiect și/sau în cazul aceiași persoane supuse controlului.

(7¹) Organul de control nu este în drept să inițieze controlul dacă informația necesară pentru a constata respectarea legislației este deținută de organul de control sau poate fi obținută de la alte organe de control și/sau supraveghere, din registre oficiale sau din orice surse accesibile organului în cauză, precum și dacă nu au fost epuizate alte modalități decât controlul de stat, accesibile organului de control, de constatare a respectării legislației de către persoanele care urmează a fi supuse controlului.

(8) Organul de control este obligat să păstreze timp de 7 ani toate documentele ce țin de realizarea controlului, inclusiv delegația de control, procesele-verbale de control, copiile documentelor anexate și alte acte. Ulterior acestea vor fi transmise autorităților competente în conformitate cu legislația cu privire la Fondul Arhivistic al Republicii Moldova.

(9) Schimbul de informații între organele de control și/sau dintre acestea și autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor se efectuează în mod electronic. La decizia comună a organelor care fac schimb de informații sau la decizia autorității administrației publice centrale de supraveghere a controalelor, schimbul de informații se efectuează și pe suport de hârtie.

(10) Controalele planificate efectuate pe parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat a persoanei care practică activitate de întreprinzător au caracter consultativ și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează încălcări foarte grave în sensul prezentei legi.

(11) Organul de control nu este în drept să supună controlului o perioadă de activitate a persoanei care desfășoară activitate de întreprinzător mai mare de 3 ani de până la data începerii controlului. Actele și acțiunile anterioare perioadei supuse controlului se verifică doar în privința consecințelor acestora dacă acestea s-au produs în interiorul perioadei supuse controlului.

(7¹) Organul de control nu este în drept să inițieze controlul dacă informația necesară pentru a constata respectarea legislației este deținută de organul de control sau poate fi obținută de la alte organe de control și/sau supraveghere, din registre oficiale sau din orice surse accesibile organului în cauză, precum și dacă nu au fost epuizate alte modalități decât controlul de stat, accesibile organului de control, de constatare a respectării legislației de către persoanele care urmează a fi supuse controlului.

(8) Organul de control este obligat să păstreze timp de 7 ani toate documentele ce țin de realizarea controlului, inclusiv delegația de control, procesele-verbale de control, copiile documentelor anexate și alte acte. Ulterior acestea vor fi transmise autorităților competente în conformitate cu legislația cu privire la Fondul Arhivistic al Republicii Moldova.

(9) Schimbul de informații între organele de control și/sau dintre acestea și autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor se efectuează în mod electronic. La decizia comună a organelor care fac schimb de informații sau la decizia autorității administrației publice centrale de supraveghere a controalelor, schimbul de informații se efectuează și pe suport de hârtie.

(10) Controalele efectuate pe parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat a persoanei care practică activitate de întreprinzător au caracter consultativ și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indici de infrațiune sau când persoana controlată comite aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori. În privința contravențiilor constatate în cadrul controlului de stat se aplică mecanismul de remediere conform capitolului V¹ din Codul contravențional nr.218/2008.

(11) Organul de control nu este în drept să supună controlului o perioadă de activitate a persoanei care desfășoară activitate de întreprinzător mai mare de 3 ani de până la data începerii controlului. Actele și acțiunile anterioare perioadei supuse controlului se verifică doar în privința consecințelor acestora

(12) În cadrul zonelor economice libere se planifică și se efectuează doar controale comune, în baza unui plan al controalelor distinct și consolidat, corespunzător unei zone economice libere, aprobat în conformitate cu prevederile legii.

Articolul 18. Notificarea delegației de control

(1) Organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al delegației de control astfel încât între momentul primirii efective a exemplarului și momentul începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare. Delegația de control se comunică persoanei supuse controlului prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepționării de către persoana respectivă. Comunicarea la adresa electronică indicată a persoanei controlate și recepționarea delegației de control în format electronic, semnată cu semnătură electronică avansată calificată, se consideră comunicare la sediul acesteia.

(2) Termenul prevăzut la alin.(1) nu se aplică în cazul în care există temeuri pentru efectuarea unui control inopinat, conform art.19. În acest caz, un exemplar al delegației de control, semnată de persoana responsabilă a organului de control, se înmânează, contra semnătură, persoanei care urmează a fi supusă controlului la începutul controlului.

Articolul 21. Dreptul de a începe controlul

(1) Inspectorul are dreptul să înceapă controlul conform procedurii stabilite de prezenta lege doar în cazul când sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) prezentarea legitimației;
- b) înmînarea exemplarului delegației de control;

2. Articolul 18 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La delegația de control se anexează obligatoriu listele de verificare în temeiul cărora se va desfășura controlul în cauză.”

3. La articolul 21 alineatul (1) litera f) după cuvintele „delegației de control” se completează cu cuvintele „iar în cazul controlului inopinat, și a notei de motivare”

dacă acestea s-au produs în interiorul perioadei supuse controlului.

(12) În cadrul zonelor economice libere se planifică și se efectuează doar controale comune, în baza unui plan al controalelor distinct și consolidat, corespunzător unei zone economice libere, aprobat în conformitate cu prevederile legii.

Articolul 18. Notificarea delegației de control

(1) Organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al delegației de control astfel încât între momentul primirii efective a exemplarului și momentul începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare. Delegația de control se comunică persoanei supuse controlului prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepționării de către persoana respectivă. Comunicarea la adresa electronică indicată a persoanei controlate și recepționarea delegației de control în format electronic, semnată cu semnătură electronică avansată calificată, se consideră comunicare la sediul acesteia.

(2) Termenul prevăzut la alin.(1) nu se aplică în cazul în care există temeuri pentru efectuarea unui control inopinat, conform art.19. În acest caz, un exemplar al delegației de control, semnată de persoana responsabilă a organului de control, se înmânează, contra semnătură, persoanei care urmează a fi supusă controlului la începutul controlului.

(3) La delegația de control se anexează obligatoriu listele de verificare în temeiul cărora se va desfășura controlul în cauză.

Articolul 21. Dreptul de a începe controlul

(1) Inspectorul are dreptul să înceapă controlul conform procedurii stabilite de prezenta lege doar în cazul când sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

c) existența probelor care demonstrează prezența unuia sau mai multor temeuri dintre cele specificate la art.19, în cazul controalelor inopinate;

d) expirarea termenului minim de notificare specificat la art.18, în cazul controalelor planificate;

f) înregistrarea delegației de control în Registrul de stat al controalelor.

(2) Controlul poate fi exercitat doar de inspectorii specificați expres în delegația de control și doar în timpul programului de activitate al persoanei controlate sau al subdiviziunii acesteia. Pentru efectuarea controlului nu pot fi desemnate persoane a căror desemnare este susceptibilă să genereze situații de conflict de interese în sensul [Legii nr.16-XVI din 15 februarie 2008](#) cu privire la conflictul de interese.

(3) În cazul în care este necesar de a înlocui inspectorul sau de a desemna inspectori suplimentari, se emite o nouă delegație de control.

(4) În cazul când nu sînt respectate prevederile alin.(1)–(3), persoana supusă controlului este în drept:

a) să interzică accesul în incintă și să refuze orice cooperare cu persoana care pretinde a fi inspector;

b) să apeleze la suportul organelor de poliție pentru evacuarea din incintă a persoanei care pretinde a fi inspector.

(5) În cazul când nu sînt respectate prevederile alin.(1)–(3), persoana supusă controlului este obligată să anunțe autoritatea de supraveghere a controalelor despre încălcările depistate.

(6) Prin derogare de la alin.(1), în cazuri expres stabilite de legea specială și dacă este necesar pentru metoda de control aleasă, inspectorii pot să își dezvăluie identitatea și să înmîneze exemplarul delegației de control după efectuarea controlului, însă pînă la completarea și semnarea procesului-verbal de control. Despre posibilitatea de înmînare ulterioară a delegației de control se face o mențiune expresă în textul delegației pînă la aprobarea acesteia de către conducătorul organului de control.

a) prezentarea legitimației;

b) înmînarea exemplarului delegației de control;

c) existența probelor care demonstrează prezența unuia sau mai multor temeuri dintre cele specificate la art.19, în cazul controalelor inopinate;

d) expirarea termenului minim de notificare specificat la art.18, în cazul controalelor planificate;

f) înregistrarea delegației de control iar în cazul controlului inopinat, și a notei de motivare în Registrul de stat al controalelor.

(2) Controlul poate fi exercitat doar de inspectorii specificați expres în delegația de control și doar în timpul programului de activitate al persoanei controlate sau al subdiviziunii acesteia. Pentru efectuarea controlului nu pot fi desemnate persoane a căror desemnare este susceptibilă să genereze situații de conflict de interese în sensul [Legii nr.16-XVI din 15 februarie 2008](#) cu privire la conflictul de interese.

(3) În cazul în care este necesar de a înlocui inspectorul sau de a desemna inspectori suplimentari, se emite o nouă delegație de control.

(4) În cazul când nu sînt respectate prevederile alin.(1)–(3), persoana supusă controlului este în drept:

a) să interzică accesul în incintă și să refuze orice cooperare cu persoana care pretinde a fi inspector;

b) să apeleze la suportul organelor de poliție pentru evacuarea din incintă a persoanei care pretinde a fi inspector.

(5) În cazul când nu sînt respectate prevederile alin.(1)–(3), persoana supusă controlului este obligată să anunțe autoritatea de supraveghere a controalelor despre încălcările depistate.

(6) Prin derogare de la alin.(1), în cazuri expres stabilite de legea specială și dacă este necesar pentru metoda de control aleasă, inspectorii pot să își dezvăluie identitatea și să înmîneze exemplarul delegației de control după efectuarea controlului, însă pînă la completarea și semnarea procesului-verbal de control. Despre posibilitatea de înmînare ulterioară a delegației de control se face o mențiune expresă în textul

(7) Controlul poate fi desfășurat de minimum doi inspectori, delegați de la același organ de control sau de la mai multe organe de control, în cazul controalelor comune. În cazul prezenței unui singur inspector, controlul nu poate fi început, iar persoana controlată este în drept să refuze accesul la obiect pentru inițierea controlului comun.

Articolul 25. Drepturile persoanei supuse controlului

În procesul efectuării controlului, persoana supusă controlului este în drept:

- a) să verifice delegația de control și să ia cunoștință de legitimația de serviciu a inspectorului;
- b) să fie informată referitor la drepturile și obligațiile sale;
- c) să conteste acțiunile inspectorilor;
- d) să prezinte dovezi și explicații în favoarea sa;
- e) să ceară anexarea la procesul-verbal de control a oricăror documente sau copii ale acestora, pe care are dreptul să aplice semnătura și să dea explicații în scris, precum și să ceară includerea în actul de control a mențiunilor cu privire la unele fapte sau drepturi/obligații;
- f) să solicite o singură dată, în cazuri temeinic justificate, organului de control suspendarea sau amânarea controlului pentru o altă perioadă în cazul în care efectuarea controlului va afecta funcționarea sa normală sau va duce la suspendarea activității sale ori în cazul în care, din considerente obiective, ea nu poate fi supusă controlului;
- g) să ia cunoștință de procesul-verbal de control și de alte documente întocmite în cadrul controlului;
- h) să asiste personal sau prin reprezentantul său în procesul controlului;
- i) să obțină acces gratuit și autorizat la toată informația și documentele care se referă la controalele efectuate sau care vor fi efectuate asupra sa, inclusiv prin Registrul de stat al controalelor;
- j) să indice organului de control adresa sa electronică la care organul în cauză este obligat să transmită notificările și informația/documentele aferente controlului.

4. Articolul 25 se completează cu lit. k) cu următorul cuprins:

„k) să efectueze înregistrări video și/sau audio a acțiunilor inspectorilor pe întreaga durată a activității de control, fără obligația de a informa despre acest fapt sau a obține consimțământul inspectorilor sau organului de control;”

delegației pînă la aprobarea acesteia de către conducătorul organului de control.

(7) Controlul poate fi desfășurat de minimum doi inspectori, delegați de la același organ de control sau de la mai multe organe de control, în cazul controalelor comune. În cazul prezenței unui singur inspector, controlul nu poate fi început, iar persoana controlată este în drept să refuze accesul la obiect pentru inițierea controlului comun.

Articolul 25. Drepturile persoanei supuse controlului

În procesul efectuării controlului, persoana supusă controlului este în drept:

- a) să verifice delegația de control și să ia cunoștință de legitimația de serviciu a inspectorului;
- b) să fie informată referitor la drepturile și obligațiile sale;
- c) să conteste acțiunile inspectorilor;
- d) să prezinte dovezi și explicații în favoarea sa;
- e) să ceară anexarea la procesul-verbal de control a oricăror documente sau copii ale acestora, pe care are dreptul să aplice semnătura și să dea explicații în scris, precum și să ceară includerea în actul de control a mențiunilor cu privire la unele fapte sau drepturi/obligații;
- f) să solicite o singură dată, în cazuri temeinic justificate, organului de control suspendarea sau amânarea controlului pentru o altă perioadă în cazul în care efectuarea controlului va afecta funcționarea sa normală sau va duce la suspendarea activității sale ori în cazul în care, din considerente obiective, ea nu poate fi supusă controlului;
- g) să ia cunoștință de procesul-verbal de control și de alte documente întocmite în cadrul controlului;
- h) să asiste personal sau prin reprezentantul său în procesul controlului;
- i) să obțină acces gratuit și autorizat la toată informația și documentele care se referă la controalele efectuate sau care vor fi efectuate asupra sa, inclusiv prin Registrul de stat al controalelor;

		<p>j) să indice organului de control adresa sa electronică la care organul în cauză este obligat să transmită notificările și informația/documentele aferente controlului;</p> <p>k) să efectueze înregistrări video și/sau audio a acțiunilor inspectorilor pe întreaga durată a activității de control, fără obligația de a informa despre acest fapt sau a obține consimțământul inspectorilor sau organului de control;</p>
<p>Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe Articolul 6. Schimbarea destinației locuințelor (1) Schimbarea destinației locuințelor prin trecerea lor din fondul public de locuințe în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință este interzisă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2). (2) Excluderea locuințelor din fondul public de locuințe se efectuează numai în baza deciziei autorității administrației publice competente, la cererea administratorului, în cazul: a) recunoașterii, în modul stabilit, a locuințelor din fondul public de locuințe drept inutilizabile pentru locuire; b) declarării utilității publice a unor lucrări ce vor fi efectuate pe terenul ocupat de locuințe. (3) Trecerea locuințelor proprietate privată în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință se efectuează la decizia proprietarului (în cazul unui proprietar) ori, după caz, cu acceptul proprietarilor locuințelor (în cazul mai multor proprietari în blocul locativ) în condițiile alin.(4). <u>(4) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată se face cu acordul autentificat notarial al tuturor proprietarilor de apartamente și de încăperi cu altă destinație decât cea de locuință.</u> (5) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu legislația privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului. (6) Modul de efectuare a cercetării tehnico-sanitare a locuințelor pentru recunoașterea sau atribuirea lor la</p>	<p>Art. XII. - articolul 6 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: Articolul 6 alineatul (4) va avea următorul conținut: „(4) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată se face cu acordul scris, prealabil, al majorității proprietarilor de apartamente și de încăperi cu altă destinație decât cea de locuință, dintre care cel puțin doi proprietari cu care se învecinează, pe plan orizontal și vertical, spațiul supus schimbării”.</p>	<p>Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe Articolul 6. Schimbarea destinației locuințelor (1) Schimbarea destinației locuințelor prin trecerea lor din fondul public de locuințe în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință este interzisă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2). (2) Excluderea locuințelor din fondul public de locuințe se efectuează numai în baza deciziei autorității administrației publice competente, la cererea administratorului, în cazul: a) recunoașterii, în modul stabilit, a locuințelor din fondul public de locuințe drept inutilizabile pentru locuire; b) declarării utilității publice a unor lucrări ce vor fi efectuate pe terenul ocupat de locuințe. (3) Trecerea locuințelor proprietate privată în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință se efectuează la decizia proprietarului (în cazul unui proprietar) ori, după caz, cu acceptul proprietarilor locuințelor (în cazul mai multor proprietari în blocul locativ) în condițiile alin.(4). (4) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată se face cu acordul scris, prealabil, al majorității proprietarilor de apartamente și de încăperi cu altă destinație decât cea de locuință, dintre care cel puțin doi proprietari cu care se învecinează, pe plan orizontal și vertical, spațiul supus schimbării. (5) Trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu legislația privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului.</p>

<p>categoria celor inutilizabile pentru locuire, precum și modul de folosire, reamenajare sau demolare a lor se stabilesc de către Guvern.</p>		<p>(6) Modul de efectuare a cercetării tehnico-sanitare a locuințelor pentru recunoașterea sau atribuirea lor la categoria celor inutilizabile pentru locuire, precum și modul de folosire, reamenajare sau demolare a lor se stabilesc de către Guvern.</p>
<p>Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii Articolul 7. Controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii <u>(1) Controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii, pe parcursul a 3 ani de la înregistrarea lor de stat, poartă caracter consultativ, cu excepția infracțiunilor penale. Termenul de 3 ani urmează a fi calculat de la data începerii activității IMM-urilor.</u> (2) La întreprinderile mici și mijlocii, controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani.</p>	<p>Art. XIII. – La articolul 7 alineatul (1) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.306-313, art. 651) cuvintele „cu excepția infracțiunilor penale” se substituie cu cuvintele „și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indici de infracțiune sau când persoana controlată comite aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori”.</p>	<p>Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii Articolul 7. Controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii (1) Controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii, pe parcursul a 3 ani de la înregistrarea lor de stat, poartă caracter consultativ și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indici de infracțiune sau când persoana controlată comite aceeași încălcare gravă sau foarte gravă de două și mai multe ori. Termenul de 3 ani urmează a fi calculat de la data începerii activității IMM-urilor. (2) La întreprinderile mici și mijlocii, controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani.</p>
<p>Legea cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară nr.150/2017 Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: <i>infrastructura tehnico-edilitară</i> – ansamblul sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării serviciilor de utilități publice; <u>obiective de infrastructură tehnico-edilitară – rețele subterane și supraterane de alimentare cu apă potabilă și tehnică, de canalizare, de termoficare, de alimentare cu energie electrică, de telefonie etc., precum și căile de circulație a mijloacelor de transport, construcțiile supraterane de pozare a instalațiilor electrice, stațiile de pompare și de punere sub presiune, alte construcții și instalații ce fac parte din dotarea edilitară de interes public</u></p>	<p>Art. XIV. - Legea cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară nr.150/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.277-288, art.483) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. În articolul 2 la noțiunea „obiective de infrastructură tehnico-edilitară” propoziția „Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile” se exclude.</p>	<p>Legea cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară nr.150/2017 Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: <i>infrastructura tehnico-edilitară</i> – ansamblul sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării serviciilor de utilități publice; <i>obiective de infrastructură tehnico-edilitară</i> – rețele subterane și supraterane de alimentare cu apă potabilă și tehnică, de canalizare, de termoficare, de alimentare cu energie electrică, de telefonie etc., precum și căile de circulație a mijloacelor de transport, construcțiile supraterane de pozare a instalațiilor electrice, stațiile de pompare și de punere sub presiune, alte construcții și instalații ce fac parte din dotarea edilitară de interes public sau comun.;</p>

sau comun. Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile;

Articolul 4. Subiecții și obiectele înregistrării

(1) Subiecți ai înregistrării obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară sînt proprietarii acestora și alți titulari ai drepturilor patrimoniale asupra acestora: cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini, apatrizi, persoane juridice din țară și din străinătate, organizații internaționale, Republica Moldova și unitățile ei administrativ-teritoriale.

(2) Obiecte ale înregistrării sînt obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară, zonele de protecție ale acestora, drepturile asupra acestora și restricțiile aferente zonelor de protecție.

(3) Obiective de infrastructură tehnico-edilitară care se înregistrează în Registru sînt:

1) obiectivele din infrastructura transportului, și anume:

- a) drumurile;
- b) căile ferate;
- c) construcțiile, altele decît clădirile, instalațiile și echipamentele amplasate pe suprafața terestră (acvatică) a aerodromului (aeroportului);
- d) construcțiile, altele decît clădirile, instalațiile și echipamentele amplasate pe teritoriul și în acvatoriul portului maritim;

2) obiectivele din infrastructura energetică:

- a) rețelele electrice;
- b) rețelele de gaze naturale;

3) obiectivele din sistemele publice de gospodărie comunală:

- a) sistemele de aprovizionare cu apă potabilă;
- b) rețelele de canalizare;
- c) rețelele de energie termică;
- d) rețelele de iluminare;
- e) rețelele de semaforizare;
- f) rețelele transportului electric;
- g) sistemele de gestionare a deșeurilor;

2. Articolul 4 se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile în măsura în care se încadrează în această noțiune conform prevederilor Codului Civil. Nu constituie bunuri imobile sau părți componente ale acestora, obiectivele de infrastructură care nu sunt atașate în mod permanent la un teren sau clădire și care pot fi separate fără a deteriora în mod substanțial sau schimba destinația clădirii sau terenului.

(8) Nu necesită să fie autorizate în sensul Legii nr.163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcții, lucrările de dezvoltare, construire, reconstruirea, desființare sau demontare a obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară care nu fac parte din categoria bunurilor imobile și nu presupun lucrări de construire, desființare, reconstruire sau restaurare a unui bun imobil.”

Articolul 4. Subiecții și obiectele înregistrării

(1) Subiecți ai înregistrării obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară sînt proprietarii acestora și alți titulari ai drepturilor patrimoniale asupra acestora: cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini, apatrizi, persoane juridice din țară și din străinătate, organizații internaționale, Republica Moldova și unitățile ei administrativ-teritoriale.

(2) Obiecte ale înregistrării sînt obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară, zonele de protecție ale acestora, drepturile asupra acestora și restricțiile aferente zonelor de protecție.

(3) Obiective de infrastructură tehnico-edilitară care se înregistrează în Registru sînt:

1) obiectivele din infrastructura transportului, și anume:

- a) drumurile;
- b) căile ferate;
- c) construcțiile, altele decît clădirile, instalațiile și echipamentele amplasate pe suprafața terestră (acvatică) a aerodromului (aeroportului);
- d) construcțiile, altele decît clădirile, instalațiile și echipamentele amplasate pe teritoriul și în acvatoriul portului maritim;

2) obiectivele din infrastructura energetică:

- a) rețelele electrice;
 - b) rețelele de gaze naturale;
- 3) obiectivele din sistemele publice de gospodărie comunală:
- a) sistemele de aprovizionare cu apă potabilă;
 - b) rețelele de canalizare;
 - c) rețelele de energie termică;
 - d) rețelele de iluminare;
 - e) rețelele de semaforizare;
 - f) rețelele transportului electric;
 - g) sistemele de gestionare a deșeurilor;
 - h) rețelele de comunicații electronice;

4) obiectivele transportului prin conducte (conducta, alte construcții și instalații ce fac parte din obiectivele respective),

<p>h) rețelele de comunicații electronice;</p> <p>4) obiectivele transportului prin conducte (conducta, alte construcții și instalații ce fac parte din obiectivele respective), obiectivele pentru păstrarea și comercializarea produselor petroliere, sistemele de irigare, sistemele de desecare.</p> <p>(4) În Registru, în afara drepturilor reale, pot fi notificate drepturile de creanță, faptele sau raporturile juridice aferente obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.</p> <p>(5) Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară și zonele de protecție ale acestora se supun înregistrării obligatorii, cu excepția obiectivelor atribuite, în procesul privatizării, în contul cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole, care se înregistrează la cererea titularilor de drepturi.</p> <p>(6) Persoanele care desfășoară activități de excavare a pământului sînt obligate să-și coordoneze activitățile cu titularii drepturilor asupra obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.</p>		<p>obiectivele pentru păstrarea și comercializarea produselor petroliere, sistemele de irigare, sistemele de desecare.</p> <p>(4) În Registru, în afara drepturilor reale, pot fi notificate drepturile de creanță, faptele sau raporturile juridice aferente obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.</p> <p>(5) Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară și zonele de protecție ale acestora se supun înregistrării obligatorii, cu excepția obiectivelor atribuite, în procesul privatizării, în contul cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole, care se înregistrează la cererea titularilor de drepturi.</p> <p>(6) Persoanele care desfășoară activități de excavare a pământului sînt obligate să-și coordoneze activitățile cu titularii drepturilor asupra obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.</p> <p>(7) Obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară fac parte din categoria de bunuri imobile în măsura în care se încadrează în această noțiune conform prevederilor Codului Civil. Nu constituie bunuri imobile sau părți componente ale acestora, obiectivele de infrastructură care nu sunt atașate în mod permanent la un teren sau clădire și care pot fi separate fără a deteriora în mod substanțial sau schimba destinația clădirii sau terenului.</p> <p>(8) Nu necesită să fie autorizate în sensul Legii nr.163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcții, lucrările de dezvoltare, construire, reconstruirea, desființare sau demontare a obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară care nu fac parte din categoria bunurilor imobile și nu presupun lucrări de construire, desființare, reconstruire sau restaurare a unui bun imobil.”</p>
---	--	--

Nr. 06/1-3466 din 20.12.2022

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

În temeiul prevederilor pct. 179 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 și în vederea executării Dispoziției Guvernului nr.110-d/2022 cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, solicităm înregistrarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri).

Cerere

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Economiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ: costurile pentru agenții economici urmare, în mare parte, a reglementărilor care constituie bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite. De asemenea, sesizările privind abordările discreționare și încălcarea din partea funcționarilor publici și autorităților publice a cadrului normativ în domeniul controlului de stat a activității de întreprinzător. Prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, care este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în diferite domenii ce țin de desfășurarea activității de întreprinzător, precum și de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Economiei, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Justiției; Centrul Național Anticorupție; Agenția Relații Funciare și Cadastru; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Valentina Chiper, Șef al secției reglementarea mediului de afaceri, tel. 022 250-616, e-mail: valentina.chiper@me.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul hotărârii de Guvern – 1 filă; 2. Proiectul de lege – 7 file; 3. Nota informativă – 6 file; 4. Analiza impactului de reglementare – 18 file; 5. Tabelul comparativ – 50 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	<i>Semnăt electronic</i>
9.	Semnătura	<i>Semnat electronic</i>

Secretar general

Ina VOICU